

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

PRIJEDLOG

ZAKON O UNUTARNJOJ I POMORSKOJ PLOVIDBI

Sarajevo, prosinac 2008. godine

Na temelju članka IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma održanoj. -----godine i sjednici Doma naroda održanoj ----- godine, usvojila je

Zakon o unutarnjoj i pomorskoj plovidbi

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Područje primjene)

(1) Ovim zakonom uređuju se unutarnji i pomorski plovni putevi, kao i uvjeti i način sigurnog odvijanja plovidbe, na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima koje teritorijalno pripadaju Bosni i Hercegovini, na kojima važi međunarodni režim plovidbe, temeljni pravni odnosi glede brodova i plovila, postupci upisa brodova i plovila, prijevoz i plovidbeni poslovi, plovidbene nezgode, uprave unutarnje i pomorske plovidbe, kapetanije i inspekcijski nadzor.

(2) Osim odredaba ovog zakona na plovidbu na plovnim putevima na kojima važi međunarodni režim plovidbe primjenjuju se i odredbe međunarodnih konvencija kojima je pristupila Bosna i Hercegovina, kao i odredbe međudržavnih ugovora koje je zaključila Bosna i Hercegovina sa drugim državama.

Članak 2. (Plovni objekti)

(1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na brodove primjenjuju se i na plutajuće objekte, skele i čamce - brodice, ako je to ovim zakonom predviđeno.

(2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na ratne brodove samo ako je to ovim zakonom izričito predviđeno.

Članak 3. (Običajno pravo)

Na odnose koji nisu uređeni ovim zakonom, drugim zakonima i podzakonskim aktima, primjenjuju se i običajno pravo.

Članak 4. (Definicije)

Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, pojedini izrazi uporabljeni u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

1. plovidba je vještina vođenja plovila na unutarnjim plovnim vodama i pomorskim plovnim putevima;
2. unutarnja plovidba je plovidba koja se obavlja na unutarnjim vodama otvorenim za promet;
3. pomorska plovidba je plovidba koja se obavlja na moru;
4. unutarnji plovni put je pojas na unutarnjim vodama (jezera i rijeke) određene dubine i širine i drugih gabarita koji je uređen, obilježen i otvoren za siguran promet;
5. pomorski plovni put je pojas na obalnom moru u granicama Bosne i Hercegovine, određene dubine i širine na kojem se obavlja unutarnja plovidba;
6. plovilo je plovni objekat prikladan za plovidbu i plutanje na vodi i na moru;
7. brod, je plovilo namijenjeno za plovidbu na unutarnjim i pomorskim vodama;

8. brod unutarnje plovidbe je plovilo namijenjeno za plovidbu na unutarnjim vodama, dužine od 15 m i više, ili čija je najveća istisnina 15 tona i više ili ako je osposobljen za prijevoz više od 12 osoba, kao i tegljač i potiskivač bez obzira na njihovu dužinu, širinu i istisninu;
9. brod pomorske plovidbe je plovilo namijenjeno za plovidbu na moru, čija baždarska dužina iznosi 24 m, ili čija je registarska zapremina 15 BRT i više, ili je osposobljen za prijevoz više od 12 osoba;
10. putnički brod je brod namijenjen za prijevoz više od 12 putnika;
11. teretni brod je brod namijenjen za prijevoz stvari;
12. tehnički plovni objekat je plovilo namijenjeno za obavljanje radova na vodi, s vlastitim pogonskim uređajem ili bez njega (npr. bager, elevator, dizalica, platforma za istraživanje i eksploataciju nafte i sl.);
13. plutajući objekat je plovilo, stalno privezano, usidreno ili položeno na dno i namijenjeno za razne potrebe (pristani, stambeni objekti, restorani, radionice, skladišta, plutajući hangari, tikvare-ribarnice, vodenice i pontonski mostovi, ribogojilišta i platforme za eksploataciju tečnih goriva);
14. tegljač, odnosno potiskivač je brod namijenjen za tegljenje ili potiskivanje drugih plovila;
15. tegljenica je teretni brod bez vlastitog pogona koji ima kormilarski uređaj;
16. potisnica je teretni brod koji nema vlastiti pogonski uređaji i kormilarski uređaj;
17. trajekt je brod za prijevoz putnika i stvari;
18. tanker je brod namijenjen za prijevoz tereta u tečnom stanju;
19. javni brod ili čamac je plovilo čiji je vlasnik država, entitet, kanton, općina, carinsko tijelo ili vatrogasna služba i služi isključivo za službenu uporabu;
20. strani brod ili čamac je plovilo registrirano - upisano u upisnik brodova u nekoj drugoj državi i ima namjenu prema propisima te države;
21. ribarski brod je plovilo namijenjeno ribarstvu;
22. jahta je brod ili čamac koja služi za sport, rekreaciju ili razonodu i na kojoj je moguć duži boravak neovisno od kopna;
23. čamac unutarnje plovidbe je svako plovilo, osim tegljača, potiskivača, namijenjeno za plovidbu na unutarnjim vodama, čija je dužina trupa manja od 15 m a širina trupa manja od 3 m, ili čija je istisnina manja od 15 tona;
24. čamac pomorske plovidbe - brodica je plovilo namijenjeno za plovidbu morem, čija baždarska dužina iznosi manje od 24 m ili čija je registarska zapremina manja od 15 BRT;
25. skela je plovilo posebite konstrukcije namijenjeno za prijevoz osoba i stvari s jedne obale na drugu, odnosno s jednog objekta na drugi;
26. brodar je fizička ili pravna osoba (poduzeće, kompanija) koja je kao vlasnik broda nositelj plovidbenog pothvata, koja je u upisnik brodova upisana kao vlasnik broda dok se suprotno ne dokaže ;
27. putnik je svaka osoba na brodu ili čamcu, osim djece mlađe od jedne godine života i osoba uposlenih na plovilu u bilo kojem svojstvu, člana posade i članova obitelji članova posade;
28. javni prijevoz je prijevoz osoba i stvari od strane brodar, odnosno prijevoznika, koji je uz jednake uvjete svakom dostupan i obavlja se na temelju ugovora o prijevozu;
29. prijevoz za sopstvene potrebe je prijevoz koji obavlja fizička ili pravna osoba za zadovoljenje vlastitih potreba;
30. luka je definirani vodeni i s vodom izravno povezani kopneni prostor sa objektima i opremom namijenjenim za pristajanje, sidrenje, zaštitu plovnih objekata, ukrcaj i iskrcaj robe ili putnika, rukovanje robom, skladištenje, proizvodnju, preradu i doradu robe, kao i drugim gospodarskim djelatnostima koje su s tim djelatnostima u međusobnoj gospodarskoj, prometnoj ili tehnološkoj svezi;

31. luka otvorena za međunarodni promet je luka slobodna za pristup brodovima svih zastava potpisnica međunarodnih konvencija kojima je pristupila Bosna i Hercegovina;
32. pristanište je vodeni i s vodom izravno povezani kopneni prostor, na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima, s izgrađenim i neizgrađenim obalama, uređajima, postrojenjima i objektima namijenjenim za pristajanje, sidrenje i ukrcaj i iskrcaj putnika ili pojedinih vrsta roba;
33. tovarište je mjesto uz obalu plovnog puta izvan luke ili pristaništa određeno za povremeno pristajanje plovila radi utovara, odnosno istovara određenih vrsta roba.
34. marina je specijalizirana luka ili pristanište na obali rijeka i mora namjenjenih za prihvat, čuvanje i opremu plovnih objekata
35. sidrište je uređeni i obilježeni prostor na unutarnjim i pomorskim vodama namijenjen za sidrenje, manevriranje plovila i formiranje i rasformiranje plovnih sastava;
36. zimovnik je izgrađeni ili prirodni vodeni prostor, na unutarnjim vodama, uređen da služi sigurnoj zaštiti plovila (brodova, plutajućih objekata i čamaca) od oštećenja ledom, od velike vode i drugih nepogoda;
37. zimsko sklonište je prirodni dio vodenog prostora, na unutarnjim vodama, koji služi za nužni smještaj plovila i zaštitu od oštećenja pri nailasku leda i velike vode i drugih nepogoda;
38. obala na unutarnjim plovnim putevima je pojas kopna koji se proteže uz plovnu rijeku do visine najvišeg vodostaja pri kojemu je dozvoljena plovidba, isključujući poplavljene površine pri ovom vodostaju, a koji je širok u dubinu kopna najmanje 6 metara;
39. obala na pomorskom plovnom putu je pojas kopna koji je ograničen crtom do koje dopiru najveći talasi-valovi za vrijeme najjačeg nevremena, kao i onaj dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi iskorištavanju mora za pomorsku plovidbu i pomorski ribolov, a koji je širok najmanje 6 metara, računajući od crte koja je vodoravno udaljena od crte najviše plime;
40. čin zajedničke havarije je svaki namjeran i s razlogom izvanredan trošak i svaka namjerna i nenamjerna šteta učinjena, odnosno uzrokovana od zapovjednika broda ili druge osobe koja ga zamjenjuje, poduzet radi spašavanja imovinskih vrijednosti sudionika u istome pothvatu od strane opasnosti koja im zajednički prijete.
41. plovidbena nezgoda je događaj na unutarnjim ili morskim vodama otvorenim za promet, nastao u plovidbi ili iskorištavanju plovnog objekta ili plovnog puta, pri kojemu je stradala jedna ili više osoba (smrt ili povreda) ili je došlo do materijalne štete ili zagađenja životnog okoliša.
42. sudionik plovidbenog pothvata je vlasnik, odnosno brodar i osoba koja je ovlaštena raspolagati teretom ukrcanim na brod;
43. plovidbeni pothvat je putovanje broda od početka ukrcaja do završetka iskrcaja tereta svakog pojedinog sudionika pothvata;
44. dužnička masa je imovina prema čijoj se vrijednosti na temelju odredaba ovog zakona pridonosi naknadi štete ili troškova koji su prouzrokovani činom zajedničke havarije;
45. vjerovnička masa je šteta ili troškovi prozrokovani činom zajedničke havarije koji se na temelju odredaba ovog zakona nadoknađuje iz dužničke mase;
46. luka završetka zajedničkog pothvata je luka u kojoj je iskrcač posljednji dio tereta koji se nalazio na brodu u trenutku čina zajedničke havarije;
47. kapetanije unutarnje i pomorske plovidbe su u sastavu Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, koje uređuje njihovo unutarnje ustrojstvo;
48. kapetan kapetanije je odgovorna osoba u kapetaniji;

49. ulje označava sva postojanja ugljiko-mineralna ulja, sirova nafta i svi njeni derivati, te taloge i otpadna ulja bez obzira prevoze li se kao teret ili kao zalihe goriva i maziva;
50. peljarenje-pilotaža je vođenje plovnog objekta od stručnih osoba (pilot i dr.) davanjem stručnih savjeta zapovjedniku plovnih objekata radi sigurne plovidbe u lukama, tjesnacima i prevodnicama.

DIO DRUGI - SIGURNOST PLOVIDBE

POGLAVLJE I - ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 5. (Definicija)

(1) Sigurnost plovidbe utvrđena ovim zakonom odnosi se na skup mjera, uvjeta i postupaka koje moraju ispunjavati: plovni putevi na unutarnjim vodama i pomorskim vodama Bosne i Hercegovine, luke, pristaništa, brodovi i druga plovila unutarnje plovidbe i pomorski brodovi, posada na brodovima i plovnim objektima, pilotaža na unutarnjim plovnim putevima i na moru i nadzor nad sprovedbom odredaba sigurnosti plovidbe na unutarnjim i pomorskim vodama.

(2) Bliže propise o ispunjavanju uvjeta iz stavka (1) ovog članka donosi Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavno ministarstvo).

Članak 6. (Dužnosti subjekata)

(1) Fizička ili pravna osoba koja obavlja prijevoz, organizator prijevoza (u daljnjem tekstu: brodar) ili pravna ili fizička osoba koja upravlja lukom, ustrojstvo koje obavlja održavanje i obilježavanje plovnih puteva ili tijelo mjerodavno za poslove sigurnosti plovidbe dužni su:

- a) organizirati nadzor obavljanja poslova koji se odnose na sigurnost plovidbe,
- b) osigurati trajno obavljanje nadzora sigurnosti plovidbe,
- c) voditi propisane podatke koji su značajni za sigurnost plovidbe

(2) Osobe iz stavka (1) ovog članka svojim aktima uređuju način izvršenja navedenih obveza.

Članak 7. (Mjerodavnost u slučaju nezgode)

(1) Mjerodavno ministarstvo ili tijelo koje ono odredi, je obvezno sprovesti istragu o svakoj nezgodi koja se dogodi bilo kojem brodu i plovnom objektu iz države Bosne i Hercegovine, kao i na brodu odnosno čamcu iz druge države koji pretrpi nezgodu u vodama Bosne i Hercegovine, ako je nezgoda uzrokovala smrt ili teže tjelesne ozljede sudionika u nezgodi, veći gubitak ili oštećenje imovine, zaprečavanje plovnog puta ili zagađivanje voda.

(2) Bliže propise o postupku ispitivanja uzroka nezgode iz stavka (1) ovog članka donosi mjerodavno ministarstvo.

POGLAVLJE II – PLOVNI PUTEVI

Članak 8. (Plovni putevi)

- (1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donosi odluku o proglašenju plovnih puteva na kojima važi međunarodni režim plovidbe.
- (2) Postojanje uvjeta za sigurnu plovidbu na plovnim putevima utvrđuje mjerodavno ministarstvo.

Članak 9. (Građenje i uređenje)

- (1) Plovni putevi na unutarnjim i pomorskim vodama grade se i uređuju, tehnički održavaju za plovnost i obilježavaju, a na njima se postavljaju objekti sigurnosti plovidbe i osigurava njihov ispravan rad.
- (2) Građenje i uređenje plovnog puta na unutarnjim i pomorskim vodama obavlja se na osnovi propisa o vodama i drugih usvojenih međunarodnih standarda.

Članak 10. (Održavanje)

- (1) Održavanje unutarnjih plovnih puteva predstavlja skup organizacionih i tehničkih aktivnosti i postupaka u cilju redovitog održavanja: gabarita plovnog puta (širina i dubina), uklanjanje plićaka, riječnih nanosa, postavljanje vodograđevina, ustava, prevodnica i obalnog prostora.
- (2) Održavanje pomorskog plovnog puta je postavljanje i održavanje objekata sigurnosti plovidbe i osiguravanja njihovog pravilnog funkcioniranja (svjetionici, obalna svjetla, plutače i bove, oznake, signalne i radio postaje, zvučni, elektronički, električni, radarski i drugi uređaji) za odvijanje sigurne plovidbe na pomorskom plovnom putu i lukama, marinama, sidrištima.
- (3) Tehničko održavanje unutarnjih i pomorskih plovnih puteva obuhvata građevinske radove na prirodnim i umjetnim vodotocima i moru na kojima se osigurava sigurno odvijanje plovidbe.
- (4) Tehničko održavanje plovnih puteva i objekata sigurnosti za poboljšanje uvjeta plovidbe obavljaju specijalizirana ustrojstva osposobljena za vršenje te djelatnosti, koje ovlasti mjerodavno ministarstvo na osnovi zakonske procedure.
- (5) Radovi na tehničkom održavanju plovnih puteva i objekata sigurnosti plovidbe za poboljšanje uvjeta plovidbe obavljaju se na osnovi godišnjeg programa rada i tehničke dokumentacije koje donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 11. (Obilježavanje)

- (1) Obilježavanje unutarnjih plovnih puteva je skup radnji koji se odnosi na postavljanje objekata sigurnosti plovidbe, obalnih i plovnih svijetlećih i ne svijetlećih signala, stalnih i privremenih plovidbenih oznaka, optičkih, zvučnih, električnih, elektroničkih, radarskih i drugih uređaja za odvijanje sigurne plovidbe u lukama, pristaništima, pristanima, marinama, zimovnicima, sidrištima, prevodnicama-ustavama, hidrograđevinskih i hidrotehničkih objekata u određenom gabaritu te osiguranje njihovog pravilnog funkcioniranja.
- (2) Obilježavanje i postavljanje objekata sigurnosti plovidbe na plovnim putevima i njihovo pravilno funkcioniranje, prema propisima o plovidbi na unutarnjim i pomorskim plovnim

putevima obavlja specijalizirano ustrojstvo osposobljeno za vršenje te djelatnosti, koju ovlasti mjerodavno ministarstvo.

Članak 12. **(Izvori financiranja)**

Sredstva za tehničko održavanje i obilježavanje plovnih puteva iz čl. 9., 10., i 11. ovog zakona osiguravaju se iz:

- a) proračuna institucija Bosne i Hercegovine;
- b) naknada za korištenje plovnog puta;
- c) naknada za korištenje objekata sigurnosti plovidbe na plovnom putu;
- d) sredstava vodnog doprinosa i drugih financijskih izvora.

Članak 13. **(Objekti sigurnosti plovidbe)**

(1) Na izgrađenom, uređenom i za plovidbu otvorenom plovnom putu postavljaju se i održavaju objekti sigurnosti plovidbe.

(2) Objekti sigurnosti plovidbe prema namjeni razvrstavaju se na objekte za:

- a) tehničko poboljšanje uvjeta plovidbe, brodske prevodnice, ustave, zimovnici, sidrišta, hidrotehničke građevine, obaloutvrde i dr.,
- b) obilježavanje i signalizaciju.

(3) Promjene na plovnom putu i objektima sigurnosti plovidbe koje su važne za plovidbu objavljuju kapetanije unutarnje i pomorske plovidbe.

Članak 14. **(Obilježavanje zapreka)**

(1) Poziciju i karakteristike svjetlosnih i drugih oznaka za obilježavanje zapreka na plovnom putu i druge mjere za sigurnu plovidbu određuje kapetanija.

(2) Investitor ili vlasnik objekata ili sredstava koji predstavljaju stalne ili povremene zapreke na plovnom putu (mostovi, kablovi, potonuli objekti, žičare i sl), dužan je u roku određenom od mjerodavne kapetanije, postaviti i održavati svjetla i znakove za obilježavanje tih zapreka.

(3) Ako osoba iz stavka (2) ovog članka ne postavi propisano svjetlo ili drugi znak ili ako postavljeno svjetlo ili drugi znak ne održava u ispravnom stanju mjerodavno ministarstvo će, na prijedlog kapetanije, a na teret te osobe, postaviti propisano svjetlo ili drugi znak, odnosno neispravno će svjetlo ili drugi znak dovesti u ispravno stanje.

Članak 15. **(Ugrožavanje sigurnosti)**

(1) Oštećena, nasukana ili potopljena plovila koja ometaju ili ugrožavaju sigurnost plovidbe ili predstavljaju opasnost od zagađivanja voda, moraju se po nalogu mjerodavne kapetanije ukloniti sa plovnog puta.

(2) Predmeti ili stvari, kao i tvari, koje mogu ometati ili ugroziti sigurnost plovidbe ne smiju se bacati na plovnog put.

Članak 16. **(Radio služba)**

(1) Radio postaje obavljaju radio službu koja služi zaštiti ljudskih života i sigurnosti plovidbe na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima, međusobnom radio komuniciranju plovnih objekata, te za veze plovnih objekata sa obalnim radio postajama.

(2) U obavljanju radio službe, suglasno propisima o radio prometu iz stavka (1.) ovog članka, radio postaje su dužne osigurati službu bdijenja i druge potrebite službe.

(3) Plovila koja moraju imati radio postaju moraju za vrijeme plovidbe organizirati službe bdijenja, sukladno propisima o radio prometu.

(4) Poslove radio službe organizirat će mjerodavno ministarstvo, putem kapetanije.

Članak 17. **(Prevodnice, zimovnici i skele)**

(1) Brodske prevodnice i zimovnici na unutarnjim plovnim putevima moraju zadovoljavati propisane uvjete sigurnosti plovidbe.

(2) Uvjete za sigurnost i održavanje reda u brodskim prevodnicama i zimovnicima propisat će mjerodavno ministarstvo.

(3) Skelski prijelaz je mjesto na međunarodnom plovnom putu sa izgrađenim i uređenim prilaznim putevima opremljenim za sigurno prilaženje, ukrcaj i iskrcaj osoba, životinja i stvari namijenjen za poprečno prevoženje skelom.

(4) Skelski prijelaz mogu uspostaviti fizičke ili pravne osobe, te jedinice lokalne samouprave za javni prijevoz radi povezivanja susjednih obala i prometnica.

(5) Rješenje kojim se odobrava uspostava skelskog prijelaza za javni prijevoz donosi mjerodavno ministarstvo.

(6) Odluku o određivanju zimovnika određenih za zimovanje brodova na unutarnjim plovnim putevima na kojima važi međunarodni režim plovidbe donosi Vijeće ministara.

Članak 18. **(Naknada)**

(1) Za uporabu, odnosno korišćenje objekata sigurnosti plovidbe plaća se naknada.

(2) Naknadu za uporabu, odnosno korištenje objekata sigurnosti plovidbe za obilježavanje i signaliziranje plaćaju korisnici tih objekata.

(3) Visinu naknade iz stavka (2) ovog članka utvrđuje mjerodavno ministarstvo.

Članak 19. **(Javno dobro)**

Unutarnji plovni putevi i pomorski plovni put (u daljnjem tekstu: plovni put) i obala na unutarnjim plovnim putevima i morska obala (u daljnjem tekstu: obala) u smislu ovog zakona su javno dobro u općoj uporabi.

Članak 20. **(Gradnja objekata na plovnom putu)**

Za gradnju objekata na plovnom putu i obali koja je na teritoriju Bosne i Hercegovine, koji mogu utjecati na sigurno odvijanje plovidbe (mostovi, podvodni i nadvodni kablovi, naftovodi, gasovodi, žičare, vodograđevine, obaloutvrde i drugi objekti koji mijenjanjaju korito plovnog puta), u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti sukladno propisima o prostornom uređenju, potrebna je suglasnost mjerodavnog ministarstva te drugih mjerodavnih tijela.

Članak 21. **(Izvođenje radova na plovnom putu)**

(1) Za otpočinjanje i izvođenje radova na plovnom putu i obali koji mogu utjecati na sigurnost plovidbe (radovi na održavanju plovnog puta, vađenje materijala iz korita i potonulih stvari), potrebna je suglasnost mjerodavne kapetanije.

(2) Zahtjevu iz prethodnog stavka obvezno se prilaže tehnička dokumentacija - elaborat mjesta pozajmišta iskopa uzdužnih i poprečnih profila na 50 metara, uz prethodno pribavljenu suglasnost tijela mjerodavnog za poslove vodogospodarstva.

(3) Suglasnošću iz stavka (1) ovog članka određuju se nautičko-tehnički uvjeti i mjere za odvijanje sigurne plovidbe, za vrijeme izvođenja tih radova, koje utvrđuje mjerodavna kapetanija.

Članak 22.

(Agencija za unutarnje i pomorske plovne puteve Bosne i Hercegovine)

(1) Ovim zakonom se osniva Agencija za unutarnje i pomorske plovne puteve Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), kao upravna organizacija u sastavu mjerodavnog ministarstva.

(2) Agencija je mjerodavna za:

- a) Harmoniziranje tehničkih standarda,
- b) Implementiranje tehničkih standarda za građenje i održavanje unutarnjih i pomorskih plovnih puteva,
- c) Harmoniziranje naknade za korištenje unutarnjih i pomorskih plovnih puteva,
- d) Nadzor nad primjenom tehničkih standarda i drugih propisa,
- e) Koordiniranje poslova na pripremi i realiziranju programa održavanja, građenja i obilježavanja unutarnjih i pomorskih plovnih puteva,
- f) Praćenje, pripremu i izradu studijske i projektne dokumentacije za međunarodne i međudržavne unutarnje i pomorske plovne puteve,
- g) Koordiniranje sa međunarodnim organizacijama, čiji je član Bosna i Hercegovina, u cilju osiguranja provedbe međunarodnih ugovora koje je potpisala ili kojim je pristupila Bosna i Hercegovina,
- h) Vođenje upisnika brodova Bosne i Hercegovine.

(3) Sjedište Agencije odlukom određuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Članak 23.

(Unutarnje ustrojstvo Agencije)

(1) Agencijom rukovodi direktor u suradnji sa dva zamjenika direktora a imenuje ih Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, sukladno Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima („Službeni glasnik BiH“, broj 7/03)

(2) Struktura i broj uposlenih u Agenciji uređuje se Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu mjerodavnog ministarstva.

POGLAVLJE III – LUKE

Članak 24.

(Opći uvjeti)

(1) Luke odnosno pristaništa moraju udovoljavati uvjetima sigurnosti plovidbe utvrđenim ovim zakonom.

(2) Vodeni prostor luke odnosno pristaništa-akvatorija ne smije suziti širinu plovnog puta ispod gabarita određenog za taj plovni put pri niskom vodostaju, odnosno osjeki.

(3) Mjerodavna tijela u luci odnosno pristaništu dužna su održavati luku odnosno pristanište u stanju koje osigurava sigurnu plovidbu, uplovljenje, boravak i isplovljenje.

(4) Bliže propise o utvrđivanju uvjeta koje moraju ispunjavati luke odnosno pristaništa otvorene za međunarodni promet, glede uređenja kopna i obale, dubinu vode na mjestima

pristajanja, prateće mehanizacije, uređaja za prekrcaj i istovar, obučenosti osoblja, sigurnosti plovidbe i sl, donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 25.
(Namjena luka)

- (1) Luke odnosno pristaništa mogu biti otvorene za javni promet ili za posebite nakane ako ispunjavaju uvjete za sigurnost plovidbe.
- (2) Luke odnosno pristaništa, po pravilu služe javnom prometu.
- (3) Pojedine luke odnosno pristaništa ili njihovi dijelovi suglasno odredbama ovog zakona, mogu služiti isključivo ili prvenstveno za potrebe određenih državnih i javnih poduzeća.
- (4) Odluku o određivanju luka, odnosno pristaništa otvorenih za međunarodni promet donosi Vijeće ministara.

Članak 26.
(Izdavanje odobrenja za gradnju luke, odnosno pristaništa)

Mjerodavno ministarstvo izdaje suglasnost za izdavanja odoberanja za gradnju luke odnosno pristaništa, sukladno propisima o prostornom uređenju,

Članak 27.
(Projektna dokumentacija luke odnosno pristaništa)

Luka odnosno pristanište mora posjedovati projektnu dokumentaciju kojom su dimenzionirani lučki kapaciteti (dozvoljeni broj i veličina plovila koji se jednodobno mogu usidriti, privezati uz obalu, dozvoljeno opterećenje izgrađene obale na kojoj se vrši manipulacija robom i uskladištenje na otvorenim lučkim skladištima.)

Članak 28.
(Pretovar opasnih tvari)

- (1) Poduzeće koje iskorištava luku odnosno pristanište u kojoj se vrši utovar ili istovar opasnih tvari dužno je, u smislu propisa o prijevozu opasnih tvari, odrediti posebno mjesto na kojem će se vršiti utovar i istovar.
- (2) Mjesto na kome će se vršiti utovar i istovar opasnih tvari određuje Ministarstvo sigurnosti, uz suglasnost mjesnog mjerodavnog tijela unutarnjih poslova, a eksplozivne terete, tijelo za poslove zdravstva, za radioaktivne terete, mjerodavno tijelo za poslove građenja i zaštite životnog okoliša, za zapaljive tekućine.

Članak 29.
(Korištenje lučkih sadržaja)

- (1) Mjerodavno tijelo luke odnosno pristaništa, otvorene za javni promet, dužno je uz jednake uvjete omogućiti svakoj fizičkoj i pravnoj osobi korištenje sidrišta, pristanišnih mjesta, operativnih obala, lukobrana i drugih objekata u luci prema njihovoj namjeni i u granicama raspoloživih kapaciteta, ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) U pogledu korištenja lučkih sadržaja luke otvorene za međunarodni javni promet i plaćanja lučkih naknada za plovila drugih država, ista se izjednačavaju sa pravima plovila Bosne i Hercegovine, uz uvjet reciprociteta.
- (3) Odredbe stavka (2) ovog članka primjenjuju se i na zimovnike koji se nalaze uz plovni put.

Članak 30.
(Odobrenje za uplovljenje - isplavljenje)

(1) Brod odnosno plovilo koje dolazi iz druge države ne smije fizički prometovati sa drugim plovilima, fizičkim ili pravnim osobama na obali, prije nego što od mjerodavne kapetanije dobije odobrenje.

(2) Brod odnosno plovilo dužno je pri dolasku, odnosno odlasku iz luke odnosno pristaništa predati mjerodavnoj kapetaniji opću izjavu, a strani brod, odnosno plovilo još i izvod iz popisa posade i popis putnika.

(3) Strani brod, odnosno plovilo koje dolazi iz luka odnosno pristaništa Bosne i Hercegovine ne predaje u drugoj luci u Bosni i Hercegovini izvod iz popisa posade i popis putnika za one osobe koje se ne iskrcavaju niti ukrcavaju u toj luci.

Članak 31.
(Neškodljiv prolaz stranog plovnog objekta)

(1) Svi strani plovni objekti imaju pravo prolaska teritorijalnim morem BiH, kako bi uplovili u neku od luka Bosne i Hercegovine, ili zbog popravke u luku u kojoj je brodogradilište, odnosno zbog isplavljanja u međunarodne vode.

(2) Zaustavljanje i sidrenje stranog plovnog objekta dopušteno je u izuzetnim situacijama:

- a) kvar na motorima ili nevolja na moru,
- b) pružanje pomoći ljudima, plovnim objektima ili zrakoplovima,
- c) izbjegavanje nevremena na otvorenom moru.

(3) Strani ribarski brod dužan je ploviti teritorijalnim vodama BiH, bez zaustavljanja i sidrenja, brzinom većom od 6 (šest) čvorova. Iznimno, u izvanrednim situacijama, uz odobrenje lučke kapetanije, može se usidriti u teritorijalnim vodama.

(4) O namjeri prolaska stranog ratnog broda kroz teritorijalne vode Bosne i Hercegovine izvjestit će, država vlasnica ratnog broda, Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine i to najmanje 24 sata prije uplovljavanja ratnog broda.

Članak 32.
(Požar)

Ako u luci nastane požar ili druga nezgoda koja ugrožava sigurnost ljudskih života ili plovnih objekata mjerodavna kapetanija dužna je narediti najbližem ili drugom brodu da odmah krene na mjesto požara, odnosno nezgode radi spašavanja ugroženih ljudskih života, odnosno narediti zapovjedniku broda isplavljenje na određeno sidrište.

Članak 33.
(Odgovornost za štete)

(1) Brod odgovara za štetu koju nanese operativnim obalama, lukobranima, lučkim uređajima i postrojenjima ili drugim objektima u luci.

(2) Brod ne odgovara za štetu iz stavka (1) ovog članka jedino u mjeri u kojoj je šteta uzrokovana krivnjom tijela u luci ili stanjem obala, lukobrana, uređaja i postrojenja.

(3) Pod odgovornošću broda iz stavka (1) ovog članka podrazumijeva se odgovornost vlasnika broda ili brodara.

Članak 34.
(Održavanje reda)

(1) Mjerodavno tijelo upravljanja lukom dužno je starati se o održavanju propisanog reda u luci.

(2) Pod održavanjem reda iz prethodnog stavka smatra se pružanje usluga glede, pristajanja, sidrenja, izvezivanja, zaštite plovnih objekata od elementarnih nepogoda, čišćenje vodenog prostora (akvatorija) i operativnih obala, ukrcaj i iskrcaj i pretovar robe i putnika, snadbijevanje plovila, uskladištenje robe i obavljanje gospodarskih djelatnosti u luci, prilagodba brzine plovidbe i održavanje luke.

(3) Zapovjednik broda, odnosno starješina plovnog sredstva, članovi posade i druge osobe koja se nalaze u luci dužna su da se pridržavaju propisanog reda.

(4) Bliže propise o utvrđivanju reda u lukama i pristaništima donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 35.
(Nadzor)

(1) Stalan nadzor nad održavanjem reda u luci, putem ovlaštenih radnika, obavlja kapetanija u cilju osiguranja primjene propisa koji se odnose na:

- a) plovidbu, pristajanje, privezivanje, odvezivanje i iskrcaj brodova i čamaca;
- b) ukrcaj i iskrcaj putnika i tereta;
- c) održavanje rubnog obalnog pojasa;
- d) održavanje čistoće obala i voda od bilo kakvog zagađenja,

(2) Nadzor iz stavka (1) ne isključuje vršenje inspekcijskog nadzora.

POGLAVLJE IV – SIDRIŠTA

Članak 36.
(Sidrenje plovila)

Sidrenje brodova u luci odnosno pristaništu obavlja se na za to određenom mjestu i na način kojim se ne ugrožava sigurnost plovidbe.

Članak 37.
(Sidrenje plovila za prijevoz opasnih tvari)

Sidrenje brodova za prijevoz opasnih tvari obavlja se na sidrištima koja su namijenjena isključivo za sidrenje tih plovila.

Odredbe članka 41. Zakona, glede određivanja mjesta za pristajanje plovila u luci, odnose se i na sidrišta.

POGLAVLJE V - ZIMOVNICI I ZIMSKA SKLONIŠTA

Članak 38.
(Položaj)

(1) Na unutarnjim plovnim putevima postoje zimovnici i zimska skloništa.

(2) Zimovnik može biti u pristaništu kao objekt luke ili izvan luke.

(3) Zimsko sklonište može biti u luci, odnosno pristaništu, na riječnom rukavcu ili na drugim prirodno zaštićenim mjestima pored obale plovnog puta.

(4) Prostore za zimovnike i zimska skloništa i njihove kapacitete određuje kapetanija na zahtjev zainteresiranog broдача.

Članak 39.
(Uvjeti koje ispunjava zimovnik)

(1) Zimovnik ima:

- a) vodeni prostor (akvatorij) zaštićen od nailaska leda, velikih voda i vremenskih nepogoda;
- b) odgovarajuću dubinu vode kako u sredini, tako i uz obalu, ali ne manju od dubine u plovnom putu;
- c) uređene obale sa odgovarajućim prilazima za plovila i stepeništem;
- d) osiguran prostor za ulaz plovila, za plovidbu kroz zimovnik i za izvezivanje plovila;
- e) dovoljan broj propisanih uređaja za izvezivanje plovila (bitve, alke i sl.);
- f) odgovarajuće sanitarne uređaje (pitka voda, prostor za deponiranje otpadaka, sanitarni čvor i dr.);
- g) rasvjetu obale gdje se izvezuju plovila i rasvjetu kopnenih prometnica;
- h) uređaje i sredstva za gašenje požara i za spasavanje plovila i ljudstva i prilazne puteve i veze sa naseljem.

(2) Zimsko sklonište mora ispunjavati uvjete iz stavka (1) tč. a), b) i e) .

Članak 40.
(Iskorištavanje)

(1) Poduzeće ili druga pravna osoba koja iskorištava zimovnik, odnosno zimsko sklonište dužno je starati se o održavanju propisanog reda.

(2) Zapovjednik zimovnika, starješina plovila, članovi posade i druge osobe koje se nalaze u zimovniku, odnosno zimskom skloništu dužne su se pridržavati propisanog reda, što se uređuje posebitim aktom o načinu održavanja reda i sigurnosti plovila, ljudi, tereta i imovine u zimovniku, odnosno zimskom skloništu, koji donosi mjerodavno ministarstvo.

POGLAVLJE VI – PRISTANIŠTE, PRISTAN, TOVARIŠTE

Članak 41.
(Pristanište)

(1) Pristaništa i pristani moraju ispunjavati uvjete sigurnosti plovidbe.

(2) Pristanište je vodeni i s vodom izravno povezani kopneni prostor s izgrađenim i neizgrađenim operativnim obalama, uređajima, postrojenjima i objektima namijenjenim za pristajanje, sidrenje, na kojem se vrši utovar, istovar, uskladištenje i druge manipulacije robom, ukrcaj i iskrcaj osoba i stvari.

Članak 42.
(Pristan)

(1) Pristan je vodeni i s vodom izravno povezani kopneni prostor, izvan luke i pristaništa, određeno za pristajanje brodova, čamaca u javnom prijevozu osoba i stvari - na kojima se vrši ukrcaj i iskrcaj putnika i članova posade.

(2) Pristani moraju ispunjavati osnovne uvjete za sigurnost plovidbe, putnika i robe i to:

- a) obilježen prostor koji mu pripada;
- b) najmanje jedan uređen prilaz-stepenište za ulazak-izlazak putnika i članova posade, osiguran rukohvatima;

- c) izgrađen dovoljan broj bitava za privez brodova-čamaca i drugih plovila;
 - d) potrebite dubine koje ne smiju biti manje od dubina u plovnom putu;
 - e) stalna i privremena sidrišta;
 - f) sanitarne uređaje na kopnu, opremu i sredstva za prvu pomoć i spašavanje.
- (3) Naprijed navedene uvjete neophodno je da sadrži tehnička dokumentacija.

Članak 43. **(Uvjeti za tovarište)**

- (1) Tovarište, mora ispunjavati osnovne uvjete za sigurno pristanjanje brodova, odnosno uskladištenje robe na kopnom dijelu.
- (2) Tovarište može služiti za javni pretovar, odnosno za pretovar robe za sopstvene potrebe.
- (3) Skupćina općine na zahtjev zainteresiranog ustrojstva, odnosno poduzeća određuje mjesto i uvjete na kome će se nalaziti tovarište.
- (4) Zahtjevu iz prethodnog stavka mora se priložiti suglasnost kapetanije i mjerodavnog tijela za poslove vodogospodarstva.
- (5) U suglasnosti iz prethodnog stavka uređuje se za koji obujam se može koristiti tovarište prema uvjetima koje ispunjava.

Članak 44. **(Ostala pitanja)**

Ostala pitanja u svezi sa lukama, pristaništima, pristanima i tovarištima, koja nisu definirana ovim zakonom, uredit će se posebitim zakonom.

POGLAVLJE VII- PLOVIDBA

Članak 45. **(Pravila)**

- (1) Plovidbu brodovima i drugim plovilima na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima Bosne i Hercegovine mogu obavljati pravne osobe i fizičke, na temelju odredaba ovog zakona.
- (2) U plovidbi na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima moraju se primjenjivati propisana pravila plovidbe, signali i oznake koji su u funkciji sigurne plovidbe.
- (3) Strani brodovi i druga plovila mogu da plove plovnim putevima Bosne i Hercegovine na kojima važi međunarodni ili međudržavni režim plovidbe.
- (4) U druge plovne puteve Bosne i Hercegovine strani brodovi mogu da uplove samo na osnovi posebitog odobrenja koje izda mjerodavno ministarstvo.
- (5) Strano plovilo koje je zbog više sile ili druge nevolje prisiljeno skloniti se u unutarnje ili pomorske vode Bosne i Hercegovine dužno je o tome čim prije obavijestiti mjerodavnu kapetaniju.
- (6) Bliže odredbe o pravilima plovidbe, uređajima, sredstvima, signalima i oznakama za obilježavanje plovnog puta propisuje mjerodavno ministarstvo.

POGLAVLJE VIII - PILOTAŽA

Članak 46. (Definicija)

(1) Pilotadža je davanje stručnih savjeta zapovjedniku broda od strane stručnih osoba- pilota glede vođenja broda radi sigurne plovidbe u lukama, odnosno pristaništima, tjesnacima i drugim područjima unutarnjih voda i obalnog mora Bosne i Hercegovine.

(2) Poslove pilotadža u unutarnjim vodama i obalnom moru Bosne i Hercegovine mogu da vrše strane pravne i fizičke osobe uz suglasnost mjerodavnog ministarstva.

Članak 47. (Uvjeti korištenja)

(1) Za brodove određene vrste i veličine mjerodavno ministarstvo može, ako je to potrebno radi sigurnosti plovidbe, odrediti luke, tjesnace i druga područja u unutarnjim i pomorskim plovnim putevima Bosne i Hercegovine na kojima je pilotadža obvezna.

(2) Pilotadžom se može koristiti svaki brod pod jednakim uvjetima.

(3) Glede korištenja usluga pilotadža i plaćanja naknade za te usluge strani brodovi su izjednačeni sa domaćim brodovima pod uvjetom reciprociteta.

(4) Pilotadža broda ne oslobađa zapovjednika broda dužnosti da upravlja plovidbom i manevriranjem broda i odgovornosti koje iz toga nastanu.

(5) Brodar broda koji koristi usluge pilotadža odgovara za radnje i propuste pilota, jednako kao i za radnje i propuste člana posade svog broda.

POGLAVLJE IX - BROD

Članak 48. (Utvrđivanje sposobnosti za plovidbu)

(1) Brod je sposoban za plovidbu u određenim granicama plovidbe i za određenu namjenu ako:

- a) ispunjava propisane uvjete i tehnička pravila Agencije brodova glede:
 - 1) smještaja osoba na brodu i zaštiti ljudskih života;
 - 2) zaštite na radu članova posade i drugih osoba uposlenih na brodu;
 - 3) zaštite broda;
 - 4) zaštite tereta - stvari na brodu;
 - 5) zaštite okolice (plovnog puta, plovnih i drugih objekata, voda, obale i sl.) od zagađivanja opasnim i štetnim tvarima (uljem, otpacima tečnih goriva i njihovim smjesama, otpadnim vodama i drugim otpadnim tvarima, radioaktivnim i drugim sličnim otpacima) sa broda,
- b) ako ima propisani broj stručno osposobljenih članova posade;
- c) ako je smještaj i broj ukranih putnika na brodu sukladan:
 - 1) odredbama i uvjetima nevedenim u brodskim ispravama, knjigama i odobrenom tehničkom dokumentacijom broda;
 - 2) propisima kojima se uređuju uvjeti prijevoza putnika;
- d) ako je teret na brodu ukracan, složen, raspoređen i osiguran pravilno i sukladno:
 - 1) odredbama i uvjetima navedenim u brodskim ispravama, knjigama i određenom tehničkom dokumentacijom broda;
 - 2) propisima kojima se uređuju uvjeti prijevoza tereta.

(2) Utvrđivanje sposobnosti brodova za plovidbu obavlja Agencija.

Članak 49.
(Tehnički pregled)

- (1) Sposobnost broda za plovidbu prema odredbama članka 48. točka a) ovog zakona utvrđuje se obavljanjem tehničkog pregleda.
- (2) Tehnički pregled obavlja Agencija.
- (3) Sposobnost broda za plovidbu prema odredbama članka 48. ovog zakona provjerava se tehničkim nadzorom.

Članak 50.
(Tehnički nadzor)

- (1) Tehnički nadzor provodi Agencija.
- (2) Tehnički nadzor broda obuhvata:
 - a) odobravanje tehničke dokumentacije na temelju koje se brod gradi ili prepravlja i tehničke dokumentacije na temelju koje se izrađuje materijal, strojevi, uređaji i oprema koji su namijenjeni za gradnju, prepravku i popravak broda;
 - b) tipsko odobrenje strojeva, uređaja i opreme namijenjene za ugradnju u brod;
 - c) nadzor nad gradnjom i prepravkom broda koji se obavlja tijekom njegove gradnje ili izvođenja radova na njegovoj prepravci i nadzor nad izradom materijala, strojeva, uređaja i opreme iz točke a) koji se obavlja tijekom njihove izrade, te nadzor nad izradom, ugradnjom i smještajem strojeva, uređaja i opreme u brod;
 - d) pregled postojećih brodova, uključujući i nadzor nad izvođenjem popravki i obnavljanjem onih dijelova broda za koje je pregledom utvrđeno da ih treba popraviti ili obnoviti;
 - e) utvrđivanje podobnosti ustroja brodara brodova glede sigurnog rada i zaštite okoliša prilikom korištenja brodova.

Članak 51.
(Vrste pregleda)

Pregledi postojećih brodova mogu biti: osnovni, redoviti, kontrolni i izvanredni.

Članak 52.
(Osnovni pregled)

Osnovni pregled je obavezan pregled kojem podliježe postojeći brod prije početka korištenja broda, a prilikom:

- a) upisa u upisnik brodova Bosne i Hercegovine;
- b) izmjene namjene, granica plovidbe ili drugih svojstava broda na koje se odnose odredbe tehničkih pravila.

Članak 53.
(Redoviti i kontrolni pregled)

Redoviti pregledi su obavezni pregledi kojima podliježe postojeći brod u vremenskim razmacima propisanim tehničkim pravilima, a kontrolnim pregledom provjerava se pravilno održavanje broda.

Članak 54.
(Izvanredni pregled)

Izvanredni pregled brodova obavlja se:

- a) poslije pretrpljene plovidbene nezgode, havarije ili utvrđenog nedostatka koji može utjecati na sposobnost broda za plovidbu;

- b) kad se obavljaju veći popravci ili obnova broda izvan zahtjeva koji proizlaze iz temeljnog, redovitog ili kontrolnog pregleda broda;
- c) kad je brod bio u raspremi duže od jedne godine;
- d) pri privremenoj promjeni namjene ili područja plovidbe;
- e) kad to za određeni brod zahtjevaju tehnička pravila Agencije;
- f) prilikom odgode redovitog pregleda, sukladno odredbama tehničkih pravila Agencije.

Članak 55.
(Sposobnost za probnu plovidbu)

(1) Pregled broda radi utvrđivanja njegove sposobnosti za obavljanje probne plovidbe je obvezan pregled kojem podliježe brod prije polaska na probnu plovidbu.

(2) Obujam pregleda treba biti takav da se sa sigurnošću može ustvrditi da brod udovoljava posebitim uvjetima propisanim za obavljanje probne plovidbe.

(3) Odredbe prethodnih stavaka primjenjuju se i na brod koji se gradi za stranog naručitelja, obnavlja ili preinačuje u brodogradilištima Bosne i Hercegovine.

Članak 56.
(Suglasnost za prepravke)

Nakon obavljenog nadzora nad gradnjom, odnosno prepravkom broda ili nakon obavljenog pregleda broda, ne smije se bez prethodne suglasnosti Agencije obavljati bilo kakve promjene ili prepravke strukture trupa broda, njegovih strojeva, uređaja i opreme, koje podliježu propisanim tehničkim pravilima Agencije.

Članak 57.
(Tehnička pravila)

Obujam i način obavljanja tehničkog nadzora nad brodovima, te rokovi obavljanja redovitih pregleda određuju se tehničkim pravilima.

Članak 58.
(Stanje broda)

Stanje broda i njegove opreme treba održavati tako da brod u svakom smislu ostane sposoban za plovidbu bez opasnosti za brod, osobe na brodu, stvari i životni okoliš.

Članak 59.
(Oglašavanje sposobnosti za plovidbu)

(1) Agencija može oglasiti brod sposobnim za plovidbu u određenim užim granicama ako se pregledom utvrdi da brod nije sposoban za plovidbu u granicama u kojima je do tada bila dozvoljena plovidba.

(2) Agencija može oglasiti brod sposobnim, da iznimno poduzme jedno ili više putovanja koja prelaze granice plovidbe u kojima je on ovlašten ploviti ako se na temelju obavljenog pregleda iz članka 54. Zakona utvrdi da je brod sposoban za poduzimanje tih putovanja.

(3) Plovidba u užim ili širim granicama prema odredbama stavka (1) i (2) ovog članka može se uvjetovati ukrcajem manjeg broja putnika ili manje količine stvari od određenog broja putnika ili dopuštene količine stvari, te drugim uvjetima kojim se osigurava sigurna plovidba.

(4) Agencija može brod koji nije putnički oglasiti sposobnim da u granicama unutarnjih i pomorskih plovnih puteva prijevozi putnike na jednom ili više putovanja, ili za određeno vrijeme, ako je njegova sposobnost za plovidbu utvrđena prema odredbama ovog zakona i ako se pregledom utvrdi da brod udovoljava uvjetima za obavljanje takvog prijevoza putnika.

(5) Bliže propise o određivanju imena, oznaka i znakova raspoznavanja brodova vođenju evidencije o imenima brodova, kao i obavljanju probne vožnje brodova unutarnje i pomorske plovidbe donosi mjerodavno ministarstvo.

POGLAVLJE X – BAŽDARENJE BRODOVA

Članak 60. (Definicija)

(1) Baždarenjem broda utvrđuje se najveća dopuštena istisnina, te istisnina za određene vodene linije, a baždarenjem teretnog broda i nosivost broda ovisno o uronjenju (gazu) broda.
(2) Baždarenje broda obavlja Agencija, prema tehničkim pravilima.

Članak 61. (Obvezno baždarenje)

Prema odredbama ovog zakona baždarenju podliježe svaki brod koji se upisuje u upisnik brodova mjerodavne kapetanije Bosne i Hercegovine.

Članak 62. (Ponovno baždarenje)

(1) Ponovno baždarenje broda obavlja se:

- a) ako su poslije baždarenja broda nastale promjene u rasporedu, konstrukciji, kapacitetu, uporabi prostora, broju putnika koji je dopušten u prijevozu brodom, dodijeljenom nadvođu ili dopuštenom gazu broda, zbog kojih se na brodu mijenja njegova tonaža;
- b) ako se posumnja u pravilnost već obavljenog baždarenja;
- c) ako se brod unutarnje plovidbe upisuje u upisnik pomorskih brodova i obrnuto.

(2) U slučaju ponovnog baždarenja prema odredbi točke a) stavka (1) ovog članka Agencija odlučuje da li se, ovisno o obavljenim prepravkama broda, ponovno baždarenje obavlja u cjelosti ili djelimice.

(3) Ponovno baždarenje na temelju točke b) stavka (1) ovog članka ne mogu obavljati osobe koje su obavile prethodno baždarenje, u čiju se pravilnost posumnjalo.

POGLAVLJE XI – BRODSKE ISPRAVE I KNJIGE

Članak 63. (Namjena)

(1) Brodske isprave brodova unutarnje i pomorske plovidbe koje brodovi moraju imati služe kao dokaz o identitetu, sposobnosti za plovidbu i ostalim svojstvima broda.
(2) U brodske knjige koje brodovi moraju voditi unose se podaci o važnijim događajima na brodu i obavljenim radnjama na brodu.

Članak 64. (Način vođenja i čuvanje)

(1) Brodske isprave i knjige propisane ovim zakonom moraju biti napisane na jezicima i pismima naroda Bosne i Hercegovine,
(2) Brodske isprave i knjige izdane na temelju međunarodnih ugovora moraju uključivati i prijevod na službene jezike unutarnje i pomorske plovidbe.

- (3) Brodske isprave i knjige propisane ovim zakonom moraju se nalaziti na brodu u originalnom obliku i uvijek biti dostupne u svrhu provjere.
- (4) Od zahtjeva iz prethodnog stavka izuzete su brodske isprave i knjige brodova bez posade koje se ne moraju nalaziti na brodu, nego se moraju čuvati kod vlasnika broda.
- (5) Brodske isprave stranih brodova izdane prema nacionalnom zakonu broda priznaju se, u pravilu uz uvjet reciprociteta.

Članak 65. **(Brodska svjedodžba-upisni list)**

- (1) Brod unutarnje plovidbe mora imati brodsku svjedodžbu, a brod pomorske plovidbe upisni list.
- (2) Brodska svjedodžba ili upisni list sadrži sve podatke iz uložka glavne knjige upisnika brodova u koji je brod upisan, te podatke o njegovim tehničkim svojstvima, opremi i obavljenim pregledima broda.
- (3) Brodskom svjedodžbom ili upisnim listom dokazuje se državna pripadnost broda, pravo i dužnost da brod vije zastavu Bosne i Hercegovine, vrsta i namjena broda, njegova sposobnost za plovidbu, plovna mreža na kojoj je ovlašten ploviti, broj putnika i količina stvari (tereta) koju brod smije prijevoziti.
- (4) Brodsku svjedodžbu ili upisni list izdaje mjerodavna kapetanija unutarnje ili pomorske plovidbe na temelju potvrde o sposobnosti broda za plovidbu koju izdaje Agencija.
- (5) Brodska svjedodžba ili upisni list na brodu bez posade može se zamijeniti natpisom na brodskom trupu ili na stalno pričvršćenoj ploči na trupu, koji mora sadržavati osnovne podatke iz brodske svjedodžbe.
- (6) Važenje brodske svjedodžbe ili upisnog lista u pogledu sposobnosti broda za plovidbu traje do roka važenja naznačenog u svjedodžbi i može se produžiti najviše 90 dana.
- (7) Produženje brodske svjedodžbe ili upisnog lista vrši Agencija po završenom pregledu, nakon isteka zadatog roka pregleda.

Članak 66. **(Svjedodžba o baždarenju i ispravnosti radio uređaja)**

- (1) Brod unutarnje i pomorske plovidbe mora imati svjedodžbu o baždarenju i svjedodžbu o ispravnosti radio uređaja.
- (2) Svjedodžbu o baždarenju i svjedodžbu o ispravnosti radio uređaja izdaje Agencija temeljem obavljenog baždarenja broda prema tehničkim pravilima.
- (3) Svjedodžba o baždarenju na brodu bez posade može se zamijeniti natpisom na brodskom trupu ili stalno pričvršćenoj ploči koji moraju sadržavati pločicu krcanja iz svjedodžbe s fotokopijom ili ovjerenom kopijom te svjedodžbe koja se nalazi na brodu bez posade ili tegljaču odnosno potiskivaču.

Članak 67. **(Unos i promjena podataka)**

- (1) Mjerodavna kapetanija koja izdaje brodsku svjedodžbu dužna je, po službenoj dužnosti, upise iz članka 65. stavka (2) ovog zakona unijeti u brodsku svjedodžbu.
- (2) Kad se brodu promijeni ime, luka upisa, tonaža, vrsta pogona, znak raspoznavanja, namjena ili područje plovidbe, mora mu se zamijeniti i brodska svjedodžba.

Članak 68. **(Privremena svjedodžba)**

- (1) Privremenu svjedodžbu o sposobnosti broda unutarnje i pomorske plovidbe za plovidbu mora imati brod kojem se, prema odredbama članka 59. stavak (2) ovog zakona, sužavaju granice plovidbe u kojima je do tada mogao ploviti, ili za koji se utvrdi da je sposoban

poduzeti jedno ili više određenih putovanja izvan granica plovidbe u kojima je bio ovlašten ploviti.

(2) Privremenu svjedodžbu o sposobnosti broda unutarnje plovidbe za prijevoz putnika mora imati brod koji nije putnički brod za koji se, na temelju članka 59. stavak (4) ovog zakona, utvrdi da je sposoban prevoziti putnike na određenim unutarnjim plovim putevima ili određenim mjestima na tim putevima, ili na jednom ili više određenih putovanja, ili na određeno vrijeme.

(3) Važenje privremene svjedodžbe o sposobnosti teretnog broda za prijevoz putnika koje je navedeno u svjedodžbi za jedno ili više određenih putovanja, može biti najduže godinu dana od posljednjeg pregleda cijelog broda.

(4) Važenje privremene svjedodžbe o sposobnosti teretnog broda za prijevoz putnika traje za vrijeme koje je navedeno u svjedodžbi, a najduže do proteka važenja svjedodžbe o sposobnosti broda za plovidbu.

(5) Svjedodžbu o sposobnosti broda unutarnje plovidbe za probnu vožnju mora imati brod koji namjerava obaviti probnu plovidbu.

(6) Svjedodžbe iz stavka (1), (2) i (5) izdaje Agencija na temelju pregleda broda, obavljenog prema tehničkim pravilima.

Članak 69. (Popis posade)

- (1) Brod unutarnje i pomorske plovidbe koji ima ukrcanu posadu sadrži popis posade.
- (2) Popisom posade utvrđuje se koje su osobe ukrcane na brod kao članovi posade, za kakve poslove i kakve su njihove stručne kvalifikacije.
- (3) Na popisu posade upisuje se dolazak broda u luku i njegov odlazak iz luke.
- (4) Popisom posade utvrđuje se i koji članovi obitelji članova posade su ukrcani na taj brod.
- (5) Popis posade izdaje i ovjerava mjerodavna kapetanija.

Članak 70. (Obvezni brodski dokumenti)

Brod unutarnje i pomorske plovidbe mora obvezno posjedovati sljedeću temeljnu dokumentaciju:

- a) brodski dnevnik, ako ima vlastiti pogonski uređaj snage veće od 50 KW;
- b) zdravstveni dnevnik, ako ima posadu i istisninu veću od 50 tona;
- c) radio dnevnik, ako koristi instaliranu ili pokretnu radio postaju;
- d) svjedodžbu o ispravnosti radio uređaja i licencu mjerodavnog državnog tijela;
- e) brodsku svjedodžbu/upisni list;
- f) svjedodžbu o baždarenju.

Članak 71. (Posebiti brodski dokumenti)

Pored isprava navedenih u članku 62. do 70. ovog zakona, brodovi upisani u upisnik brodova moraju imati i voditi:

- a) isprave i knjige propisane međunarodnim konvencijama koje se odnose na dotični brod i dotično područje plovidbe;
- b) isprave i knjige koje propisuje Agencija, a kojima se dokazuje sposobnost broda za plovidbu ili druga njegova svojstva, odnosno isprave i knjige o važnim događajima na brodu, ukoliko nisu obuhvaćene točkom 1. ovog članka.

Članak 72.
(Oblik i sadržaj isprava i knjiga)

(1) Mjerodavno ministarstvo propisuje sadržaj i oblik isprava i knjiga koje se izdaju na temelju ovog zakona, ukoliko to nije propisano međunarodnim ugovorom, i to:

- a) Pravilnik o upisu brodova unutarnje i pomorske plovidbe u određene upisnike, s podacima koji se unose u list A glavne knjige upisnika brodova, zbirka isprava, pomoćnim knjigama koje se vode uz upisnike brodova i obrascima tih isprava;
- b) Pravilnik o sadržini, obrascima i načinu vođenja brodskih isprava i knjiga brodova unutarnje i pomorske plovidbe;
- c) Pravilnik o cijenama obrazaca koje izdaju kapetanije.

(2) Oblik isprava i knjiga koje izdaje i propisuje Agencija, izdaje Agencija, ako nisu propisani međunarodnim ugovorima.

(3) Obrasci isprava i knjige koje izdaje Agencija objavljuju se u posebitom izdanju Agencije.

(4) Rokovi važnosti, mogućnosti produženja važnosti i uvjeti pod kojima pojedine isprave gube vrijednost predviđeni su propisima koje donosi mjerodavno ministarstvo, odnosno tehničkim pravilima Agencije.

POGLAVLJE XII – PLUTAJUĆI OBJEKTI

Članak 73.
(Sposobnost za uporabu)

Plutajući objekat je sposoban za uporabu na plovnom putu za određenu lokaciju i za određenu namjenu pod uvjetom:

- a) da udovoljava odgovarajućim odredbama tehničkih pravila Agencije, glede:
 - 1) zaštite ljudskih života;
 - 2) zaštite pri radu i smještaju posade i osoba uposlenih na objektu;
 - 3) smještaja drugih osoba na objektu;
 - 4) zaštite objekta;
 - 5) zaštite tereta na objektu;
 - 6) zaštite okoliša od zagađenja sa objekta.
- b) da ima propisani broj stručno osposobljenih članova posade i drugih osoba uposlenih na plutajućem objektu;
- c) da je smještaj i broj drugih osoba sukladan:
 - 1) odredbama i uvjetima navedenim u ispravama, knjigama i odobrenoj tehničkoj dokumentaciji;
 - 2) propisima kojima se uređuju uvjeti boravka drugih osoba na objektu.
- d) da je teret na objektu ukrcan, složen i osiguran pravilno sukladno:
 - 1) odredbama i uvjetima navedenim u ispravama, knjigama i odobrenoj tehničkoj dokumentaciji objekta;
 - 2) propisima kojima se uređuju uvjeti uskladištenja tereta;
- e) ako je na podesnom mjestu sigurno privezan, usidren ili položen na dno.

Članak 74.
(Utvrđivanje sposobnosti)

Glede utvrđivanja sposobnosti za uporabu, baždarenje, tehnički nadzor i pregled plutajućeg objekta primjenjuju se odredbe članka 48. do 59. ovog zakona koje se odnose na

brod, ako je plutajući objekat nosivosti preko 150 tona i ako ima sopstveni pogonski uređaj snage na pogonskoj osovini veći od 150 KW.

Članak 75.
(Svjedodžba o sigurnosti)

Sposobnost plutajućeg objekta za uporabu prema članku 74. ovog zakona utvrđuje se svjedožbom o sigurnosti plutajućeg objekta.

Članak 76.
(Dokumenti)

(1) Plutajući objekat ima knjige, svjedodžbe i isprave kojima se dokazuju njegova specifična svojstva sukladno propisima.

(2) Na isprave i knjige plutajućih objekata primjenjuju se odredbe članka 70., članka 71. i članka 72. stavak (1). toč. b) i c) ovog zakona.

Članak 77.
(Odobrenje za postavljanje plutajućeg objekta)

(1) Vlasnik odnosno korisnik plutajućeg objekta mora imati odobrenje za mjesto priveza odnosno sidrenja objekta, odnosno za njegovo polaganje na dno.

(2) Odobrenje iz stavka (1) izdaje mjerodavna kapetanija uz prethodno pribavljeno mišljenje tijela mjerodavnog za poslove vodogospodarstva.

Članak 78.
(Upis u knjigu evidencije)

(1) Plutajući objekti upisuju se u knjigu evidencije plutajućih objekata (očevidnik) koji vodi mjerodavna kapetanija za objekte koji se nalaze na njenom području.

(2) Zahtjev za upis plutajućeg objekta u knjigu evidencije mora se podnijeti u roku od 15 dana od dana izvršenog osnovnog, odnosno redovitog pregleda plutajućeg objekta.

(3) Bliže propise o utvrđivanju sposobnosti za plutanje plutajućih objekata unutarne i pomorske plovidbe donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 79.
(Pontonski mostovi)

(1) Na unutarnjim plovnim putevima mogu se postavljati pontonski mostovi, koji moraju imati plovidbene otvore.

(2) Bliže propise o načinu postavljanja pontonskih mostova, te o uvjetima plovidbe kroz otvore pontona pontonskog mosta donosi mjerodavno ministarstvo.

POGLAVLJE XIII - ČAMCI

Članak 80.
(Sposobnost za plovidbu)

Čamac ili brodica je sposobna za plovidbu i određenu namjenu ako je utvrđena njegova sposobnost za plovidbu glede njegove konstrukcije, plovnih svojstava, porivnih i drugih uređaja i opreme.

Članak 81.
(Plovidbena dozvola)

(1) Isprava o sposobnosti čamca ili brodice za plovidbu koju izdaje strana država priznaje se na teritoriju Bosne i Hercegovine pod uvjetima reciprociteta.

(2) Ako čamac ili brodica, koji nije evidentiran na teritoriju Bosne i Hercegovine pripada stranom državljaninu koji nema boravište u Bosni i Hercegovini, a čamac nema isprave o sposobnosti za plovidbu, mjerodavna kapetanija zabranit će plovidbu čamcu dok se tehničkim pregledom čamca ne utvrdi njegova sposobnost za plovidbu i izda privremena plovidbena dozvola.

(3) Odredba stavka (2) ovog članka primjenjuje se i na čamac ili brodicu čije stanje očigledno ne odgovara ispravi o njegovoj sposobnosti za plovidbu.

Članak 82.
(Vrste čamaca-brodica)

Prema namjeni čamac ili brodica može biti:

- a) za gospodarske svrhe: prijevoz putnika i stvari, ribolov, vađenje građevinskog materijala iz korita odnosno dna mora,
- b) za negospodarske svrhe: za osobne potrebe, sport, rekreaciju i razonodu;
- c) za javne svrhe: inspeksijski i carinski nadzor, policijski nadzor, vatrogasnu službu i dr.

Članak 83.
(Utvrđivanje sposobnosti)

(1) Sposobnost čamca za plovidbu utvrđuje pravni subjekt koga ovlasti mjerodavno ministarstvo (u daljnjem tekstu: pravni subjekt) i o tome vlasniku čamca izdaje odgovarajuće uvjerenje, a izuzetno, kada se radi o rekonstrukciji ili promjeni namjene čamca pregled vrši Agencija.

(2) Pomorski čamci i čamci unutarnje plovidbe podliježu temeljnom, redovitom i izvanrednom pregledu za utvrđivanje sposobnosti čamaca za plovidbu,

(3) O izvršenom pregledu sačinjava se propisani zapisnik, na temelju koga se izdaje uvjerenje o sposobnosti za plovidbu.

(4) Za pregled čamca plaća se naknada.

(5) Bliže propise o visini naknade za utvrđivanje sposobnosti čamaca za plovidbu na unutarnjim i pomorskim plovnicima donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 84.
(Baždarenje)

(1) Čamac mora biti baždaren.

(2) Baždarenje čamca obavlja se prema tehničkim pravilima Agencije.

(3) Ako se popravkom ili prepravkom čamca mijenja njegova tonaža taj se čamac mora ponovo baždariti.

(4) Baždarenje čamca obavlja pravni subjekt koji izdaje svjedožbu o baždarenju.

(5) Za baždarenje čamaca plaća se naknada.

(6) Bliže propise o visini naknade za baždarenje čamaca i o obrascu svjedožbe o izvršenom baždarenju čamca za plovidbu na unutarnjim i pomorskim plovnicima donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 85.
(Upravljanje)

Čamcem za gospodarske svrhe, javne svrhe i negospodarske svrhe, dužem od tri metra, može upravljati osoba koja je osposobljena za upravljanjem čamcem.

Članak 86.
(Način označavanja)

- (1) Odredbe članka 70. do 72. ovog zakona ne odnose se na:
- a) čamce koji pripadaju brodu ili drugom plovnom objektu;
 - b) sportske, veslačke čamce, kajake, kanue i slične plovne objekte.
- (2) Čamci iz stavka (1), točka a) ovog članka moraju imati atest Agencije i nositi ime ili oznaku broda, a čamci iz stavka (1), točka b) ovog članka moraju imati registraciju sportskog društva kome pripadaju.

Članak 87.
(Pravilnici)

Bliže propise o načinu utvrđivanja sposobnosti čamaca za plovidbu, upis i evidenciju, oblik i sadržaj plovidbene dozvole, uvjete i način osposobljavanja osoba za upravljanje čamcem donosi mjerodavno ministarstvo i to kroz:

- a) Pravilnik o utvrđivanju sposobnosti čamaca za plovidbu na unutarnjim i pomorskim plovim putevima;
- b) Pravilnik o upisu čamaca, izdavanju plovidbene dozvole i o označavanju čamaca registarskim oznakama;
- c) Pravilnik o načinu polaganja ispita i načinu izdavanja uvjerenja za zvanje upravitelja čamca.

POGLAVLJE XIV – POSADA BRODA

Članak 88.
(Opći uvjeti)

- (1) Posadu broda čine osobe ukrcane za obavljanje poslova na brodu i upisane u popis posade.
- (2) Za obavljanje poslova kojima se osigurava plovidba, brod mora imati odgovarajući broj članova posade s propisanom stručnom spremom.
- (3) Bliže propise o broju članova posade, stručnoj spremi i uvjetima za sigurnu plovidbu, koje mora imati brod unutarnje i pomorske plovidbe, donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 89.
(Zvanja i ovlasti)

- (1) Član posade broda koji obavlja poslove kojima se osigurava plovidba može biti osoba koja za to ima odgovarajuće zvanje i ovlasti.
- (2) Zvanje članova posade brodova sieće se položenim odgovarajućim ispitom za određeno zvanje.
- (3) Osim ovlasti za obavljanje poslova odgovarajućeg zvanja iz stavka (1) ovog članka, članovi posade mogu sticati i posebite ovlasti.
- (4) Posebita ovlast iz stavka (3) ovog članka stiču se položenim odgovarajućim ispitom.
- (5) Ovlast za obavljanje poslova na brodu može se dati samo osobi koja je tjelesno i duševno sposobna obavljati posao na brodu, što se utvrđuje liječničkim pregledom i kontrolira periodičnim pregledom.

(6) Bliže propise o uvjetima za sticanje zvanja člana posade, polaganje stručnog ispita i izdavanje ovlasti za obavljanje poslova osiguranja plovidbe, donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 90.
(Zdravstvena sposobnost)

(1) Član posade koji je umoran ili bolestan, odnosno u psihotjelesnom stanju da je nesposoban za sigurno obavljanje rada na brodu, kao i član posade koji je pod utjecajem psihoaktivnih supstanci, ne smije obavljati poslove na brodu.

(2) Zdravstveno sposobnim za rad na brodu smatra se osoba koja ne boluje od bolesti koja je čini nesposobnom ili neprikladnom za takav rad ili od bolesti koja bi se pogoršala tim radom ili bi se mogli ugroziti zdravlje drugih osoba, kao i osoba koja nema tjelesnih mana koje bi bile neprikladne za rad na brodu.

(3) Sluh i vid osobe uposlene na brodu kao i razlikovanje boja moraju biti takvi da omogućuju uspješno obavljanje određenih poslova na brodu.

Članak 91.
(Zdravstveni pregledi)

(1) Zdravstvena sposobnost članova posade utvrđuje se liječničkim pregledom prije ukrcanja na brod i povremenim liječničkim pregledima za vrijeme trajanja uposlenja na brodu.

(2) Osobe koje se predviđaju za rad na brodu, odnosno članovi posade koji rade na radnim mjestima za koje se zahtijevaju posebiti zdravstveni uvjeti i psihotjelesne sposobnosti, dužni su se podvrgnuti i odgovarajućim specijalističkim pregledima.

Članak 92.
(Povremeni zdravstveni pregledi)

(1) Povremeni zdravstveni pregled člana posade obvezno se obavlja po isteku roka od najviše dvije godine od dana posljednjeg liječničkog pregleda.

(2) Zdravstveni pregled obavlja se i onda kada član posade mijenja vrstu posla na brodu poslije nesretnog slučaja, druge nezgode člana posade, poslije brodoloma ili druge nezgode broda, te na zahtjev zapovjednika broda i kapetanije, kao i na temelju osobnog zahtjeva člana posade.

Članak 93.
(Imunizacija)

Svi članovi posade podliježu obveznoj imunizaciji protiv boginja i drugih zaraznih bolesti za koje je to određeno međunarodnim zdravstvenim ugovorima i konvencijama, kao i protiv zaraznih bolesti za koje je propisana obvezna imunizacija. Za svakog člana posade mora biti utvrđena krvna grupa.

Članak 94.
(Revizija zdravstvenog pregleda)

Ako osoba koja se želi uposliti u svojstvu člana posade ili koja je već uposlena u tom svojstvu, smatra da liječnički nalaz ne odgovara njezinu stvarnom zdravstvenom stanju, može zahtijevati da novi liječnički pregled obavi liječničko povjerenstvo čiji liječnici nisu uposleni u zdravstvenoj ustanovi koja je obavila pregled, kojim ta osoba nije zadovoljna.

Članak 95.
(Način obavljanja zdravstvenog pregleda)

- (1) Brodar je dužan organizirati zdravstvene preglede članova posade i o njima voditi propisanu evidenciju.
- (2) Troškove zdravstvenih pregleda iz čl. 91. i 92. ovog zakona i imunizacije članova posade snosi brodar.
- (3) Bliže propise o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti člana posade i mjerodavne zdravstvene ustanove za pregled propisat će mjerodavno tijelo iz oblasti zdravstva, uz mišljenje mjerodavnog ministarstva.

Članak 96.
(Dužnosti)

Član posade obavlja poslove na brodu sukladno svojim dužnostima propisanim zakonom i pravilima plovidbe, na način da ne dovede u opasnost sigurnost prometa ili ošteti brod ili stvari na njemu ili ugrozi sigurnost putnika na brodu ili ostalih članova posade i okolicu od zagađivanja opasnim i štetnim tvarima (uljem, otpacima tečnih goriva i njihovim smjesama, otpadnim vodama i drugim otpadnim tvarima, te radio aktivnim i sličnim otpacima) sa broda.

Članak 97.
(Brodska straža)

- (1) Član posade broda za obavljanje straže ne smije napustiti mjesto i prostoriju u kojoj se obavlja straža, bez odobrenja dežurnog časnika.
- (2) Časnik straže za vrijeme straže ne smije napustiti svoje mjesto na straži, bez odobrenja zapovjednika.

Članak 98.
(Neprekidna straža)

- (1) Brod koji stoji na plovnom putu mora imati neprekidnu stražu.
- (2) Brod koji stoji izvan plovnog puta ili koji je vezan uz obalu ne mora imati stražu, osim ako to zahtijevaju lokalne okolnosti ili ako to propiše mjerodavna kapetanija.

Članak 99.
(Automatsko ili ručno kormilarenje)

- (1) U predjelima vrlo gustog prometa, u uvjetima ograničenja vidljivosti i u svim ostalim opasnim plovidbenim situacijama, kad se koristi uređaj za automatsko kormilarenje, treba postojati izravna mogućnost preuzimanja kormilarenja od dežurnog časnika i kormilara.
- (2) Prebacivanje od automatskog na ručno kormilarenje i obratno treba obaviti osobno dežurni časnik straže na mostu.

Članak 100.
(Brodarska-pomorska knjižica)

Na brod, kao član posade, može se ukrcati samo osoba koja ima brodarsku knjižicu, odnosno pomorsku knjižicu, izdatu na način utvrđen važećim propisima o putnim ispravama.

Članak 101.
(Povratno putovanje)

(1) Ako član posade broda za vrijeme trajanja, odnosno nakon prestanka uposlenja bude iskrčan sa broda izvan njegove luke ukrcaja, brodar mu je dužan osigurati povratak u luku njegova ukrcaja, a ako to brodar ne učini, povratno putovanje u luku ukrcaja dužno je osigurati diplomatsko, odnosno konzularno predstavništvo Bosne i Hercegovine, na teret brodarka broda s kojeg je takav član posade iskrčan.

(2) Odredbe stavka (1) ovog članka odnose se i na članove obitelji iskrčanog člana posade broda koji su zajedno sa njim plovili.

Članak 102.
(Troškovi)

(1) Troškove povratnog putovanja člana posade broda snosi brodar.

(2) Odredbe iz stavka (1) ovog članka odnose se i na članove obitelji iskrčanog člana posade broda unutarne plovidbe.

(3) Povratno putovanje smatra se osiguranim i ako je članu posade broda osiguran odgovarajući posao na brodu koji plovi u luku njegova ukrcaja.

(4) U slučaju iz stavka (3) ovog članka članu posade pripada i naknada za posao koji je obavljao na brodu.

(5) Brodar ima pravo povrata sredstava utrošenih za plaćanje troškova povratnog putovanja od člana posade broda, koji se bez odobrenja iskrca sa broda i time svojom voljom dovede do prestanka uposlenja ili koji se iskrca sa broda zbog ozljede ili oboljenja, koje je sebi uzrokovao namjerno ili grubom nepažnjom.

(6) Troškovi povratnog putovanja člana posade broda obuhvataju troškove za smještaj, hranu i prijevoz člana posade od trenutka njegovog iskrcaja sa broda do trenutka njegova povratka u luku ukrcaja, odnosno u mjesto njegovog prebivališta.

(7) Odredbe čl.100. i 101. ovog zakona primjenjuju se i na strance koji su članovi posade broda, uz uvjet reciprociteta.

(8) U stranim lukama član posade broda koji je državljanin Bosne i Hercegovine, može se, radi zaštite svojih prava i interesa iz radnog odnosa obraćati diplomatskim i konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.

Članak 103.
(Obveze obavještanja)

(1) Član posade broda dužan je odmah obavjestiti zapovjednika odnosno dežurnog časnika:

a) o svakom izvanrednom događaju koji bi mogao ugroziti sigurnost broda, putnika, drugih osoba ili stvari na brodu, te zagaditi okoliš opasnim i štetnim tvarima sa broda;

b) kad ustanovi da na plovnim putevima pojedini svjetionici i svjetla ne rade, odnosno oznake ili plutače nisu na svome mjestu.

(2) O neispravnostima iz stavka (1) točka b) ovog članka zapovjednik broda, bez odgađanja, dužan je obavjestiti mjerodavnu kapetaniju.

(3) U slučaju opasnosti brodoloma ili druge plovidbene nezgode članovi posade broda dužni su poduzeti sve potrebite mjere za spašavanje broda, putnika, drugih osoba na brodu i stvari te zaštitu životnog okoliša dok zapovjednik broda ne naredi da se brod napusti.

Članak 104.
(Naknada štete)

(1) Brodar je dužan članu posade i njegovoj obitelji nadoknaditi štetu nastalu nad stvarima namijenjenim za njegovu osobnu uporabu na brodu, a koje su mu uništene ili oštećene pri brodolomu ili drugoj havariji broda.

(2) Članu posade koji je uposlen kod broдача, u slučaju brodoloma mora se isplatiti naknada za svaki dan trajanja neuposlenosti u visini ugovorene plaće.

(3) Kod povratnog putovanja člana posade broда, koji je pretrpio brodolom, primjenjuju se odredbe čl. 101. i 102. ovog zakona.

Članak 105. (Odgovornost broдача)

(1) Za štetu nastalu zbog tjelesne ozljede ili smrti člana posade broда odgovara broдар ako je tjelesna ozljeda ili smrt nastala njegovom krivnjom ili krivnjom osoba za koje broдар odgovara.

(2) Krivnja broдача se pretpostavlja, dok se protivno ne dokaže, ako su smrt ili tjelesna ozljeda člana posade nastupili neposredno ili posredno zbog brodoloma, sudara, nasukanja, eksplozije, požara ili mana broда.

POGLAVLJE XV – ZAPOVJEDNIK BRODA

Članak 106. (Opće odredbe)

(1) Zapovjednik broда zapovijeda posadom i svim drugim osobama koje se trenutačno nalaze na broду.

(2) Zapovjednik broда registriranog u Bosni i Hercegovini mora biti državljanin BiH.

(3) Zapovjednika broда imenuje i razrješava dužnosti broдар.

(4) Zapovjednika broда u slučaju spriječenosti, odsutnosti ili smrti, zamjenjuje sa svim njegovim ovlastima, po rangu najstariji časnik službe palube, koji mora biti državljanin Bosne i Hercegovine.

Članak 107. (Odgovornosti)

(1) Zapovjednik broда odgovoran je za sigurnost broда i red na broду i u granicama određenim ovim zakonom i drugim propisima, vrši javne ovlasti na broду i zastupa broдача.

(2) Ako je zapovjednik strane jahte, upisane u upisnik brodova Bosne i Hercegovine, strana fizička osoba ili osoba bez državljanstva, javne ovlasti iz stavka (1) ovog članka vrši najstariji časnik palube.

(3) Ako broд sa vlastitim pogonom tegli ili potiskuje druge brodove, zapovjednik tog broда je rukovoditelj cijelog sastava.

(4) Zapovjednik čelnog broда s vlastitim pogonom koji daje zapregu drugim brodovima u teglju rukovoditelj je cijelog sastava.

Članak 108. (Dužnosti)

(1) Zapovjednik broда dužan je brinuti se o opskrbi broда, o brođskoj dokumentaciji, o njegovom održavanju, o održavanju i ispravnom stanju trupa broда, strojeva, uređaja i opreme, o sigurnosti brođskih uređaja za ukrcaj i iskrcaj putnika, opasnih i ostalih stvari, o pravilnom ukrcaju, slaganju, prijevozu i iskrcaju stvari, o pravilnom ukrcaju, smještaju i iskrcaju putnika i o izvršavanju svih zadataka vezanih za plovidbu.

(2) Zapovjednik broda dužan je u propisanim rokovima obavljati vježbe s čamcima i ostalim sredstvima za spašavanje, te uređajima za otkrivanje, sprječavanje i gašenje požara.

(3) Zapovjednik broda dužan je za vrijeme plovidbe biti na brodu.

(4) Zapovjednik broda dužan je prije polaska na put provjeriti ispravnost broda i količinu zaliha koja mu omogućuje da obavi određeno putovanje i osigurati da se sve propisane isprave i knjige, te članovi posade nalaze na brodu, a pri prijevozu putnika, osobito utvrditi jesu li poduzete sve mjere za sigurnost putnika.

(5) Zapovjednik broda sa vlastitim pogonom dužan je prije polaska na put, brodovima u teglju, odnosno potiskivanom sastavu provjeriti ispravnost i sposobnost za izvršenje određenog putovanja.

Članak 109. (Zapovjedanje)

(1) Zapovjednik broda, odnosno časnik palube u smjeni koji upravlja vođenjem broda dužan je poduzimati sve mjere potrebite za sigurnost broda i plovidbe.

(2) Zapovjednik broda i osoba koja ga u smjeni zamjenjuje odgovorni su, svaki za svoje smjene, za sigurnost broda i plovidbe.

(3) Zapovjednik broda dužan je osobno rukovoditi brodom kad god to zahtijeva sigurnost broda, a osobito kad brod ulazi u luku, kanal ili kad izlazi iz njih, te za slabe vidljivosti ili magle i kad to zahtijeva sigurnost brodova u teglju ili potiskivanju.

(4) Prisutnost peljara na brodu ne oslobađa zapovjednika broda odgovornosti za upravljanje brodom.

Članak 110. (Mjere spašavanja)

(1) Ako nastupe događaji koji brod ili osobe na njemu dovedu u opasnost, zapovjednik broda dužan je poduzeti sve mjere spašavanja osoba i uklanjanje opasnosti za osobe i stvari na brodu, te zaštitu životnog okoliša.

(2) Ako je u slučaju iz stavka (1) ovog članka potrebno žrtvovati brod ili oštetiti teret ili druge stvari na brodu, zapovjednik broda dužan je žrtvovati ili oštetiti teret, druge stvari i brodske uređaje ili opremu koji nisu nužni za plovidbu ili dijelove broda čije je žrtvovanje ili oštećenje manje štetno za brodarku i osobe zainteresirane za teret na brodu.

(3) Obveze iz st. (1) i (2) ovog članka odnose se i na brodove u teglju ili potiskivanju.

Članak 111. (Spašavanje putnika i dokumentacije)

(1) Ako su u slučaju opasnosti za brod sve mjere poduzete za spašavanje broda ostale bez uspjeha i ako je propast broda neizbježna, zapovjednik broda dužan je prije svega poduzeti mjere potrebite za spašavanje putnika i drugih osoba na brodu, ukloniti brod prije potonuća s plovnog puta ako je to moguće, te narediti da se brod napusti.

(2) U slučaju iz stavka (1) ovog članka zapovjednik broda dužan je poduzeti sve mjere potrebite za spašavanje brodskog dnevnika, a ako okolnosti slučaja dopuštaju i mjere za spašavanje drugih brodskih knjiga, brodskih isprava i karata dotičnog putovanja i gotovog novca brodske blagajne.

(3) Zapovjednik broda smije napustiti brod tek pošto je, u granicama stvarnih mogućnosti, poduzeo sve mjere iz stavka (1) i (2) ovog članka.

Članak 112. (Izvanredni događaji)

(1) Ako se na brodu desi događaj koji ugrožava sigurnost broda ili plovidbe ili ako se desi izvanredan događaj u brodu putnicima, drugim osobama ili stvarima na brodu, ili ako se opazi

zagađivanje uljem, opasnim kemikalijama i štetnim tvarima na plovnom putu, zapovjednik broda dužan je opis tog događaja, odnosno bilješku o opaženom zagađivanju na plovnom putu, odmah unijeti u brodski dnevnik.

(2) Zapovijednik broda iz stavka (1) ovog članka dužan je o tim događajima odmah radio-vezom podnijeti izvješće mjerodavnoj kapetaniji najbliže obalne države;

(3) Ako se događaj iz stavka (1) ovog članka desio za vrijeme plovidbe, zapovjednik broda je dužan izvješće o događaju, zajedno sa izvodom iz broskog dnevnika, podnijeti u roku iz stavka (2) ovog članka kapetaniji u luci u koju brod najprije uplovi, odnosno diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine ako se brod nalazi u inozemstvu.

(4) Zapovijednik broda iz stavka (1) ovog članka mora unijeti u brodski dnevnik rođenje i smrt osobe na brodu, naznačujući mjesto i koordinatnu poziciju broda, te vrijeme rođenja, odnosno smrti, kao i primiti izjavu posljednje volje umirućeg, koju potpisuju svjedoci, navodeći vrijeme izjave posljednje volje. Navedene podatke potpisuju svjedoci.

(5) Zapovjednik broda dužan je o činjenici rođenja ili smrti, kao i o primanju izjave posljednje volje, sastaviti zapisnik i dostaviti ga mjerodavnom tijelu u prvoj luci Bosne i Hercegovine u koju stigne, a u inozemstvu najbližem diplomatskom, ili konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine.

(6) Detaljni upit postupaka u slučajevima rođenja ili smrti, pronalaska napuštenoga novorođenog djeteta, primanja izjave posljednje volje umirućeg i postupke s imovinom umrlih osoba na brodu propisat će ministar.

Članak 113. **(Obavijest o opasnosti)**

(1) Zapovijednik broda obavezan je putem radio veza odaslati obavijest pomorskoj upravi najbliže kapetanije o bilo kojoj neposrednoj opasnosti za sigurnost plovidbe na koju naiđe, a osobito ako opazi promjene na plovnom putu, naiđe na zagađivanje uljem, opasnim kemikalijama i štetnim tvarima, opasan led, snažnu oluju, ili na vjetar snage 10 ili više bofora po Beaufortovoj ljestvici, a za koji nije bilo primljeno upozorenje o oluji.

(2) Zapovjednik broda dužan je bilješku o danj obavjesti iz stavka (1) ovog članka unijeti u brodski dnevnik.

Članak 114. **(Održavanje reda)**

(1) Zapovjednik broda ovlašten je i dužan svim osobama na brodu izdavati naredbe kojima se osigurava brod i njegova plovidba i održavanje reda na brodu te nadzirati izvršenje izdatih naredbi.

(2) Radi sigurnosti na brodu zapovjednik može držati na brodu potrebno vatreno oružje, dok članovi posade broda ne smiju na brodu imati oružje.

Članak 115. **(Sloboda kretanja)**

(1) Zapovjednik broda ima pravo za vrijeme plovidbe ograničiti slobodu kretanja na brodu svakoj osobi koja teže ugrozi sigurnost broda, članova posade, putnika i drugih osoba, stvari na brodu i okolice zagađivanjem uljem, opasnim kemikalijama ili štetnim tvarima.

(2) Sloboda kretanja može se ograničiti samo ako je to nužno radi sigurnosti putnika i drugih osoba i stvari na brodu ili radi zaštite broda, ili zaštite životnog okoliša.

(3) Ovlasti iz st. (1) i (2) ovog članka odnose se i na brod u teglju, potiskivanju ili tankerima.

(4) Mjere iz st. (1), (2) i (3). ovog članka unose se u brodski dnevnik s obrazloženjem.

Članak 116.
(Narušavanje sigurnosti plovidbe)

Zapovjednik broda ima pravo člana posade broda, koji narušava sigurnost plovidbe, suspendirati s posla, a prema potrebi i iskrcati ga sa broda, u prvoj luci u koju brod uplovi.

Članak 117.
(Krivična djela za vrijeme plovidbe)

(1) Ako za vrijeme putovanja član posade broda, putnik ili druga osoba na brodu izvrše krivično djelo zapovjednik broda dužan je poduzeti, prema okolnostima, mjere potrebite da se spriječi ili ublaži nastupanje štetnih posljedica tog djela i da se počinitelj pozove na odgovornost.

(2) Ako postoji opasnost da izvršitelj ponovi djelo ili da pobjegne, zapovjednik broda naredit će da se izvršitelju krivičnog djela ograniči sloboda kretanja na brodu ili da se liši slobode: ispitivanjem izvršitelja, svjedoka i oštećenika, utvrde sve okolnosti pod kojima je djelo izvršeno i posljedice koje su nastupile; o svakom saslušanju sastaviti zapisnik; kao dokaze uzeti na čuvanje predmete na kojima ili kojima je krivično djelo izvršeno, odnosno na kojemu su tragovi izvršenog djela vidljivi, te da se poduzmu druge mjere radi utvrđivanja okolnosti pod kojima je krivično djelo izvršeno.

(3) Ako se brod nalazi u inozemstvu, zapovjednik broda dužan je o izvršenom krivičnom djelu podnijeti izvješće diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine u državi u čiju luku brod uplovi. Zapovjednik broda dužan je s izvršiteljem krivičnog djela postupiti prema uputama diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine.

(4) Nakon dolaska u luku Bosne i Hercegovine u koju brod najprije uplovi, zapovjednik broda dužan je izvršitelja krivičnog djela predati tijelu unutarnjih poslova u toj luci s pisanim izvješćem o izvršenom krivičnom djelu, zapisnicima i predmetima iz stavka (2) ovog članka.

(5) Odredbe st. (1) do (4) ovog članka odnose se i na brod u teglju ili potiskivanju.

(6) Mjere iz st. (2) do (4) ovog članka unose se u brodski dnevnik s obrazloženjem.

Članak 118.
(Samovoljno napuštanje broda)

(1) Ako bilo koji član posade broda samovoljno napusti brod, zapovjednik broda dužan je napuštanje broda prijaviti mjerodavnoj kapetaniji, odnosno u stranoj zemlji diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine.

(2) Zapovjednik broda dužan je sastaviti zapisnik i ustvrditi koje su stvari i isprave člana posade koji je samovoljno napustio brod ili preminuo ostale na brodu. Zapisnik se sastavlja u prisutnosti dvojice svjedoka, a potpisuje ga zapovjednik broda i svjedoci.

(3) Službenu zabilješku o samovoljnom napuštanju broda i o stvarima člana posade koje su ostale na brodu i njihovoj predaji mjerodavnom tijelu Bosne i Hercegovine, zapovjednik broda dužan je unijeti u brodski dnevnik.

(4) Tijelo, odnosno ustrojstvo koje u luci primi osobne stvari i isprave člana posade koji je samovoljno napustio brod predat će ih njegovoj užoj obitelji ili roditeljima, a ako njih nema osobi koju odredi mjerodavno tijelo staratelja.

Članak 119.
(Pojam samovoljnog napuštanja broda)

(1) Smatra se da je član posade samovoljno napustio brod ako se nije vratio na brod do odlaska broda iz luke.

(2) Ako je član posade bio spriječen da se vrati na brod do odlaska broda iz luke, smatra se da je samovoljno napustio brod ako se u roku od tri dana, od dana odlaska broda iz luke, ne javi mjerodavnoj kapetaniji.

DIO TREĆI - DRŽAVNA PRIPADNOST I IDENTIFICIRANJE BRODA, UPIS I BRISANJE BRODOVA, PLUTAJUĆIH OBJEKATA I ČAMACA

POGLAVLJE I – DRŽAVNA PRIPADNOST I IDENTIFICIRANJE BRODA

Članak 120. (Definicija)

- (1) Upisom u odgovarajući upisnik brodova Bosne i Hercegovine, odnosno izdavanjem brodske svjedodžbe, od strane mjerodavne kapetanije, brod stiče državnu pripadnost Bosne i Hercegovine.
- (2) Za vrijeme plovidbe brodovi, plovna sredstva, čamci i drugi plovni objekti su obvezni viti zastavu Bosne i Hercegovine.
- (3) Pravo i dužnost iz stavka (2) ovog članka ne odnosi se na plovila bez posade.

Članak 121. (Zastava)

- (1) Istaknuta zastava Bosne i Hercegovine je znak državne pripadnosti broda.
- (2) Zastava Bosne i Hercegovine na brodu ima izgled zastave Bosne i Hercegovine, s tim da je odnos njezine širine i dužine 1 : 1,5.

Članak 122. (Ime i oznaka)

- (1) Brod koji je upisan u upisnik osim tegljenice, potisnice, plutajućeg objekta i čamca mora imati ime.
- (2) Tegljenica, potisnica, plutajući objekat i čamac, upisani u odgovarajući upisnik moraju imati oznaku, a mogu imati i ime.
- (3) Dva broda ne mogu imati isto ime, a dvije tegljenice, potisnice, dva plutajuća objekta i dva čamca ne mogu imati istu oznaku.
- (4) Bliže propise o određivanju imena i oznaka brodova, te pozivnih znakova brodova, o isticanju i vijenju zastave i isticanju oznaka na brodovima unutarne i pomorske plovidbe donosi mjerodavno ministarstvo.

Članak 123. (Luka upisa)

- (1) Brod mora nositi ime luke upisa.
- (2) Luka upisa je luka koja se kao matična luka evidentira u upisnik brodova.

Članak 124. (Pozivni znak)

- (1) Svaki brod, plutajući objekt ili čamac, koji posjeduje fiksnu ili mobilnu radio postaju namijenjenu radio komuniciranju na samom brodu, komuniciranju između brodova ili za veze sa lučkom kapetanijom, - sukladno ITU Preporukama o međunarodnom prometu, obvezan je imati pozivni znak za svoju radio postaju, kao i licencu za rad na određenoj radio frekvenciji izdanoj od strane mjerodavnog tijela Bosne i Hercegovine.

(2) Ako se prilikom inspekcijskog nadzora utvrdi da održavanje radio postaja i obavljanje radio službe nije sukladno propisima kojima se uređuje područje telekomunikacija, ustanovi se da radio postaja nema urednu licencu za rad na određenoj radio frekvenciji, da ne posjeduje dnevnik rada, ili da ne posjeduje svoj pozivni znak, - naredit će se da se utvrđeni nedostaci otklone u određenom roku, odnosno da se zabrani rad radio postaje.

(3) Ako se u obavljanju inspekcijskog nadzora iz stavka 1. i 2. ovoga članka utvrde takvi nedostaci koji mogu ugroziti sigurnost plovidbe, izvješće o ustanovljenom, kao i inspekcijski prijedlozi za otklanjanje nedostataka dostavljaju se mjerodavnom ministarstvu.

POGLAVLJE II – UPIS I BRISANJE BRODOVA

Članak 125. (Obveza upisa)

U upisnik brodova mora se upisati brod koji je u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba iz Bosne i Hercegovine, s prebivalištem odnosno sjedištem u Bosni i Hercegovini.

Članak 126. (Moguć upis)

U upisnik brodova može biti upisan:

- a) brod koji je u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe ili osobe bez državljanstva ili državljanina Bosne i Hercegovine s prebivalištem u inozemstvu, ako je brodar tog broda fizička ili pravna osoba s prebivalištem, odnosno sjedištem u Bosni i Hercegovini, uz uvjet da se sa zahtjevom broдача za upis tog broda u upisnik brodova suglasi njegov vlasnik;
- b) brod koji je u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe, uz uvjet da Bosna i Hercegovina obavlja nadzor nad upravnim, gospodarskim i tehničkim pitanjima nad brodom i ako je taj upis dopustilo mjerodavno ministarstvo;
- c) jahta koja je u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe, ili osobe bez državljanstva ili državljanina Bosne i Hercegovine, koji nema prebivalište u Bosni i Hercegovini ako jahta pretežno boravi u vodama Bosne i Hercegovine.

Članak 127. (Zastupanje stranog vlasnika)

(1) Vlasnik broda koji nema prebivalište, odnosno sjedište u Bosni i Hercegovini, dužan je ovlastiti pravnu ili fizičku osobu s prebivalištem, odnosno sjedištem u Bosni i Hercegovini, da ga u vrijeme odsutnosti zastupa pred mjerodavnim državnim tijelima.

(2) Ne može se upisati u upisnik brodova Bosne i Hercegovine brod koji je upisan u upisnik brodova druge države.

Članak 128. (Brisanje brodova)

(1) Brod se briše iz upisnika brodova:

- a) ako je nestao ili se pretpostavlja da je nestao;
- b) ako više ne udovoljava uvjetima iz članka 125. i 126. ovog zakona;
- c) ako se trajno povuče iz plovidbe;
- d) ako se upiše u drugi upisnik brodova i o tomu se dobije odgovarajući dokument.

(2) Pretpostavlja se da je brod nestao ako su od primitka posljednje vijesti o brodu protekla tri mjeseca. U tom slučaju pretpostavlja se da je brod nestao od onog dana kad su primljene posljednje vijesti o njemu.

(3) Odredbe st. (1) i (2) ovog članka na odgovarajući način primjenjuju se i na brisanje broda u gradnji iz upisnika brodova o gradnji.

Članak 129. (Ograničenja za brisanje brodova)

(1) Brisanje broda iz bosanskohercegovačkog upisnika brodova ne može se obaviti ako se tome protivi vjerovnik koji ima tražbinu za koju postoji privilegij na brodu.

(2) Ako je osnovana hipoteka na brodu za brisanje broda iz upisnika brodova potrebit je pristanak hipotekarnih vjerovnika.

(3) U slučajevima iz st. (1) i (2) ovog članka Agencija može dopustiti brisanje broda iz upisnika brodova i bez pristanka hipotekarnog vjerovnika odnosno unatoč protivljenju vjerovnika za čije potražnje postoji privilegij, ako sudu bude položena svota u novcu u visini potražnje spomenutih vjerovnika, odnosno ako bude dato osiguranje za koji sud nakon što sasluša vjerovnika nađe da je potrebno.

(4) Odredbe ovog članka primjenjuju se i na brodove u gradnji.

(5) Odredbe ovog članka ne primjenjuju se na brisanje, iz upisnika, brodova iz članka 128. točka a) i d) ovog zakona.

Članak 130. (Izuzeće)

Odredbe članka 129. ovog zakona ne primjenjuju se u slučaju prijenosa prava vlasništva broda, napuštanjem u korist osiguranika.

Članak 131. (Upisnik brodova)

(1) Upisnici brodova su javne knjige.

(2) Svako ima pravo razmatrati i prepisivati glavnu knjigu upisnika, zbirku isprava, imenik vlasnika brodova i imenik brodova.

(3) Agencija dužna, uz naplatu određene naknade, osobi koja to zahtijeva, izdati potvrdu o upisu u upisnik brodova ili upisniku brodova u gradnji te prijenos isprava koje se čuvaju u zbirci isprava, ako upis u upisnik upućuju na te isprave.

(4) Potvrde i prepisi isprava iz stavka (3) ovog članka imaju dokaznu snagu javnih isprava.

(5) Tko se u pravnom prometu, postupajući savjesno pouzda u podatke upisanika u upisnik brodova, ne snosi pravne posljedice koje iz toga proisteknu.

Članak 132. (Vrste upisnika)

Za upis brodova postoje ovi upisnici:

- a) upisnik brodova;
- b) upisnik javnih brodova;
- c) upisnik brodova u gradnji.

Članak 133. (Struktura upisnika)

Upisnici brodova i upisnici brodova u gradnji sastoje se od glavne knjige i zbirke isprava.

Članak 134.
(Glavna knjiga)

- (1) Glavna knjiga upisnika brodova i upisnika brodova u gradnji sastoji se od uložaka:
- (2) Uložak ima list A, list B i list C.
- (3) Iznimno uložak glavne knjige upisnika javnih brodova imaju samo list A i list B.
- (4) Svaki brod upisuje se u posebit uložak.

Članak 135.
(List A i B)

- (1) U list A glavne knjige uložka upisnika brodova i upisnika brodova u gradnji upisuju se podaci o identitetu broda odnosno gradnji broda i njegove karakteristike, odnosno naziv i sjedište pravne osobe, odnosno ime i prebivalište fizičke osobe koja je vlasnik broda i osobna ograničenja vlasnika u svezi sa slobodnim raspolaganjem brodom ili brodom u gradnji.
- (2) U list B uložka glavne knjige upisnika brodova i upisnika brodova u gradnji upisuje se poduzeće, odnosno fizička osoba koja je vlasnik broda i ograničenja vlasnika u svezi sa slobodnim raspolaganjem brodom ili brodom u gradnji.
- (3) U list B iz članka 134. stavak (2) ovog zakona upisuje se naziv i sjedište brodarar, ako je brod u potpunom ili djelimičnom vlasništvu stranke, pravne ili fizičke osobe, a upis je obavljen na temelju članka 126. stavak (1) ovog zakona. U ostalim slučajevima ti se podaci o brodaru mogu upisati radi evidentiranja postojanja brodarar broda koji nije vlasnik broda.
- 4) U list B upisnika brodova u gradnji mogu se, radi evidentiranja, upisati i naziv i sjedište, odnosno osobno ime i prebivalište brodarar i naručitelja.

Članak 136.
(List C)

- (1) U list C uložka glavne knjige upisnika brodova upisuje se vlasništvo i druga stvarna prava kojima je brod ili dio broda opterećen, te prava stečena na tim pravima, zakup broda, brodarar ugovor na vrijeme za cijeli brod, pravo preče kupnje, te druga ograničenja raspolaganja brodom, kojima je podvrgnut vlasnik opterećenog broda, zabrane opterećenja i otuđenja, te sve zabilješke za koje nije izričito određeno da se upisuju u drugi list uložka.
- (2) U list C uložka glavne knjige upisnika brodova u gradnji upisuju se za brod u gradnji podaci iz stavka (1) ovog članka.

POGLAVLJE III – UPIS I BRISANJE PLUTAJUĆIH OBJEKATA I ČAMACA

Članak 137.
(Evidencija-očevidnik)

- (1) Plutajući objekti i čamci upisuju se u evidenciju (očevidnik) koju vodi mjerodavna kapetanija, na čijem je području prebivalište odnosno sjedište fizičke ili pravne osobe-vlasnika plutajućeg objekta, odnosno čamca.
- (2) Za upis plutajućih objekata i čamaca postoje ovi upisnici:
 - a) upisnik plutajućih objekata;
 - b) upisnik čamaca.
- (3) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka čamac se može upisati u očevidnik čamaca kapetanije, na čijem području čamac stalno ili pretežno boravi ili plovi.

Članak 138.
(Upisnik)

(1) U upisnik se upisuje plutajući objekt ili čamac koji je u cjelini u vlasništvu fizičke ili pravne osobe s prebivalištem, odnosno sjedištem u Bosni i Hercegovini.

(2) U upisnik se može upisati plutajući objekat ili čamac koji je u cjelini ili dijelom u vlasništvu fizičke ili pravne osobe druge države, osobe bez državljanstva ili državljanina Bosne i Hercegovine koji nema prebivalište u Bosni i Hercegovini ako plutajući objekat ili čamac pretežno boravi u vodama Bosne i Hercegovine.

(3) Vlasnik plutajućeg objekta ili čamca koji nema prebivalište u Bosni i Hercegovini dužan je ovlastiti pravnu ili fizičku osobu s prebivalištem u Bosni i Hercegovini da ga zastupa pred mjerodavnim tijelima Bosne i Hercegovine.

Članak 139.
(Nemogućnost upisa)

U upisnik plutajućih objekata i čamaca ne mogu se upisati plutajući objekti i čamci koji su upisani u upisnike drugih država.

Članak 140.
(Ime i oznaka)

(1) Upisani plutajući objekat ili čamac mora imati oznaku, a može imati i ime.

(2) Upisnik plutajućeg objekta i čamca je javna knjiga, a izvod iz upisnika ima dokaznu snagu javne isprave.

Članak 141.
(Brisanje iz upisnika)

(1) Plutajući objekat i čamac brišu se iz upisnika:

- a) ako nestane ili se pretpostavlja da je nestao ili bude uništen;
- b) ako više ne udovoljava uvjetima iz članka 138. ovog zakona
- c) ako se trajno povuče iz plovidbe;
- d) ako čamac postane pripadnost broda ili drugog plovila ili se promjenom skрати na manje od tri metra;
- e) ako se upiše u drugi upisnik.

(2) Smatra se da je čamac ili plutajući objekat nestao-uništen ako je od primitka posljednje vijesti o čamcu proteklo tri mjeseca. U tom slučaju smatra se da je čamac ili plutajući objekat nestao-uništen slijedećeg dana nakon dobivene posljednje vijesti o njemu.

(3) Vlasnik čamca ili plutajućeg objekta dužan je u roku od 15 dana od dana nastanka okolnosti navedene u stavku (1) ovog članka podnijeti zahtjev mjerodavnoj kapetaniji za brisanje čamca iz upisnika čamaca.

Članak 142.
(Izuzće)

(1) Odredbe članka 137. do 141. ovog zakona ne odnose se na:

- a) čamce koji pripadaju brodu ili drugom plovnom objektu;
- b) sportske veslačke čamce;
- c) čamce kraće od tri metra.

(2) Odredbe stavka (1) točka (c) ovog članka ne odnose se na čamce posebite konstrukcije i pogonskog uređaja koji joj omogućuje da klize po vodi (gliser, skuter sl.) kao i na čamce kojima se obavlja gospodarska djelatnost.

Članak 143.
(Propisi o upisu)

Bliže propise o upisu brodova, plutajućih objekata i čamaca, o zbirkama isprava i pomoćnim knjigama koje se vode uz upisnike i obrasci tih isprava i knjiga donijet će mjerodavno ministarstvo.

DIO ČETVRTI – TEMELJI SVOJINSKO PRAVNIH ODNOSA

Članak 144.
(Status broda)

- (1) Brod i brod u gradnji su pokretne stvari.
- (2) Brod može da bude u svojini domaće ili strane osobe, u granicama i pod uvjetima određenim propisima Bosne i Hercegovine.
- (3) Na temelju pravnog posla, prava na brodu stiču se upisom u upisnik brodova.
- (4) Brod koji je u svojini strane osobe može da ima pripadnost Bosne i Hercegovine, pod uvjetima određenim člankom 126.ovog zakona.

Članak 145.
(Ostala pitanja, stvarna prava)

Ostala pitanja koja se odnose na stvarna prava, a koja nisu definirana ovim zakonom, uredit će se posebitim zakonom.

DIO PETI - PRIJEVOZ I PLOVIDBENI POSLOVI

POGLAVLJE I – PRIJEVOZ PUTNIKA I STVARI

Članak 146.
(Vrste prijevoza, definicija)

- (1) Na plovnim putevima može se vršiti javni prijevoz osoba i stvari kao i prijevoz osoba ili stvari za sopstvene potrebe.
- (2) Javni prijevoz je prijevoz osoba i stvari koji je pod jednakim uvjetima dostupan svakom ili se vrši na temelju ugovora o prijevozu između korisnika, odnosno imatelja broda, čamca, skele ili trajekta (u daljnjem tekstu: plovno sredstvo) i korisnika prijevoza.
- (3) Prijevoz za sopstvene potrebe je prijevoz osoba i stvari radi zadovoljenja sopstvenih potreba imatelja plovnog sredstva.

Članak 147.
(Nositelj javnog prijevoza)

- (1) Javni prijevoz može obavljati prijevoznik koji je registriran za obavljanje djelatnosti javnog prijevoza (u daljnjem tekstu: prijevoznik).
- (2) Prijevoz za sopstvene potrebe mogu vršiti poduzeća, druga ustrojstva i građani pod uvjetom propisanim ovim zakonom.

Članak 148.
(Javni prijevoz – podjela)

Javni prijevoz može se obavljati kao prijevoz u linijskoj plovidbi i kao prijevoz u slobodnoj plovidbi.

Članak 149.
(Javni prijevoz u linijskoj plovidbi)

- (1) Javni prijevoz u linijskoj plovidbi je prijevoz koji se vrši na određenim relacijama po unaprijed utvrđenom redu plovidbe i za koji se cijena i drugi uvjeti prijevoza unaprijed utvrđuju tarifom.
- (2) Red plovidbe i tarifu u linijskoj plovidbi utvrđuje prijevoznik sukladno zakonskim propisima.
- (3) Red plovidbe i tarifa moraju biti objavljeni na uobičajen način najkasnije na 30 dana prije stupanja na snagu.
- (4) Red plovidbe sadrži relacije na kojima se vrši javni prijevoz, usputne postaje, te oznake vremena polaska i dolaska od početne do krajnje postaje sa usputnim zadržavanjem, te razdoblje za koje red plovidbe važi.
- (5) Prijevoznik se mora pridržavati utvrđenog reda plovidbe.
- (6) Prijevoznik u linijskoj plovidbi je dužan primiti na prijevoz svaku osobu ili stvar u granicama dozvoljene maksimalne nosivosti plovnog sredstva upisane u plovidbene isprave.
- (7) Prijevoznik je dužan da osigura prijevoz ručne prtljage istovremeno kad se prijevozi i putnik komu pripada prtljaga.
- (8) Slobodni kapacitet plovnog sredstva može se koristiti za prijevoz stvari koje nisu ručna prtljaga u granicama dozvoljenog opterećenja plovnog sredstva u koliko prtljaga ne čini smetnju ukrcanim putnicima i nisu smještene u dijelu gdje se nalazi sjedalo putnika.
- (9) Za obavljeni prijevoz, prijevoznik je dužan izdati ispravu (kartu) na temelju koje putnik stiče pravo za prijevoz.

Članak 150.
(Javni prijevoz u slobodnoj plovidbi)

- (1) Javni prijevoz u slobodnoj plovidbi je prijevoz za koji se relacija, cijena prijevoza, visina naknade za sporedne usluge izvršene kod prijevoza osoba i stvari i drugi uvjeti prijevoza utvrđuju ugovorom između prijevoznika i korisnika prijevoza za svaki pojedini prijevoz.

Članak 151.
(Strani brodar)

- (1) Strani brodar može obavljati javni prijevoz između države kojoj pripada i Bosne i Hercegovine na temelju međunarodnih konvencija i međudržavnih ugovora.
- (2) Strano plovilo koje je zbog više sile ili druge nevolje prisiljeno skloniti se u unutarnje ili pomorske vode Bosne i Hercegovine dužno je o tome čim prije obavijestiti mjerodavnu kapetaniju.
- (3) Mjerodavna kapetanija zbog sigurnosnih razloga može ograničiti maksimalan broj plovidbi na pojedinim dionicama plovnog puta.
- (4) Iznimno strani brodar može obavljati javni prijevoz između luka u Bosni i Hercegovini (kabotažu) samo na temelju posebitog odobrenja - dozvole, koju izdaje mjerodavno ministarstvo.

Članak 152.
(Ograničenja prijevoza)

- (1) Ako posebitim propisima nije drugačije određeno, plovnim sredstvom kojim se vrši prijevoz putnika u linijskoj plovidbi, ne mogu se prevoziti: djeca mlađa od šest godina bez pratitelja, osobe oboljele od zaraznih bolesti, osobe pod utjecajem psihoaktivnih supstanci, životinje, leševi, eksplozivne i lako zapaljive tvari, kao i drugi predmeti koji zbog svojih osobina mogu biti škodljivi po sigurnost ili zdravlje ljudi ili mogu uzrokovati kakvu drugu štetu.

(2) Izuzetno od odredbe prethodnog stavka, prijevoz lovačkih ili rasnih pasa sa zaštitnom košarom, pernatih životinja u košarama, kavezima i sl. može se vršiti u linijskoj plovidbi ako na plovnom sredstvu postoje odvojeni prostori.

(3) Izuzetno od ove odredbe, stavka 1. ovog članka na skelama kojima se vrši prijevoz u linijskoj plovidbi mogu se prevoziti i životinje u koliko su povezane i imaju pratitelja koji je dužan da se stara da životinje ne ugrožavaju sigurnost putnika.

Članak 153.

(Ukrcaj, odnosno iskrcaj putnika)

(1) Ukrcaj, odnosno iskrcaj putnika obavlja se na dijelu obale koji je za to određen i to preko propisanih mostova, odnosno siova ili stepenica koje osiguravaju plovno sredstvo, a izuzetno i preko čamaca, tek kada se plovno sredstvo zaustavi.

(2) Na dijelu obale koja je određena za ukrcaj i iskrcaj putnika poduzeće koje iskorištava luku odnosno pristanište dužno je osigurati mjesto za privez plovnog sredstva, te slobodan prostor za pristup putnika.

(3) Poduzeće koje iskorišćava luku odnosno pristanište, odnosno pristan dužno je da taj dio obale osvijetli noću za vrijeme ukrcaja odnosno iskrcaja putnika.

(4) Kapetanije određuju uvjete koji se moraju ispunjavati u slučajevima iz stavka 1. ovog članka u pogledu ukrcaja odnosno iskrcaja putnika putem čamca.

Članak 154.

(Prijevoz za sopstvene potrebe)

(1) Prijevoz za sopstvene potrebe mogu vršiti poduzeća za prijevoz svojih radnika kao i drugih osoba koja obavljaju poslove za imatelje plovnih sredstava ili ako prevoze stvari i druga dobra radi zadovoljenja sopstvenih potreba.

(2) Prijevoz za sopstvene potrebe može vršiti i građanin za potrebe svog domaćinstva ili svoje djelatnosti na unutarnjim plovnim putevima samo jednim plovnim sredstvom do 50 tona nosivosti, čija je snaga pogonskog motora do 35 KW, odnosno na pomorskom plovnom putu plovnim sredstvom do 150 BRT, čija je snaga pogonskog motora do 110 KW.

POGLAVLJE II – TEGLJENJE, POTISKIVANJE I DRUGI PLOVIDBENI POSLOVI

Članak 155.

(Tegljenje i potiskivanje)

(1) Tegljenje, odnosno potiskivanje je plovidbeni posao kad brod sa vlastitim pogonom tegli, odnosno potiskuje drugo plovilo na unutarnjem ili pomorskom plovnom putu.

(2) Tegljenje i potiskivanje može obavljati brodar koji je registriran za djelatnost plovidbe na unutarnjim ili pomorskim plovnim putevima.

(3) Tegljenje, odnosno potiskivanje obavlja se na temelju ugovora o tegljenju, odnosno potiskivanju, uz naknadu.

Članak 156.

(Drugi plovidbeni poslovi)

(1) Drugi plovidbeni poslovi su poslovi koji nisu obuhvaćeni odredbama o prijevozu putnika i stvari, tegljenja i potiskivanja, a obavljaju se plovilima na unutarnjim ili pomorskim vodama.

(2) Plovidbeni poslovi iz stavka (1) ovog članka moraju se obavljati sukladno odredbama o sigurnosti plovidbe i drugim propisima.

DIO ŠESTI - PLOVIDBENE NEZGODE

POGLAVLJE I – SUDAR BRODOVA

Članak 157. (Šteta koju uzrokuje plovilo)

(1) Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na svaki brod bez obzira na njegovu namjenu, uključujući plutajući objekat, čamac, te amfibije na vodi.

(2) Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na odgovornost za štetu:

- a) koju su brod, osobe na brodu ili stvari na brodu pretrpjeli zbog sudara brodova;
- b) koju jedan brod uzrokuje drugom brodu zbog obavljanja manevra ili propuštanja da obavi manevar ili zbog nepridržavanja propisa o sigurnosti plovidbe i ako do sudara između brodova nije došlo;
- c) koju uzrokuje usidreni brod ili se nanese usidrenom brodu;
- d) koju uzorkuju jedan drugome brodovi koji plove u sastavu istog teglja, odnosno u istome potiskivanom sastavu.

(3) Za odgovornost za štetu koja je pri sudaru brodova uzrokavana radioaktivnim svojstvima, ili istodobnim radioaktivnim i toksičnim svojstvima, ili eksplozivnim ili drugim opasnim svojstvima nuklearnog goriva, ili radioaktivnim svojstvima proizvoda ili otpadaka, primjenjuju se odredbe domaćeg i međunarodnog pomorskog prava.

Članak 158. (Odgovornost broda)

(1) Za štete u slučajevima nevedenim u članku 157. ovog zakona odgovara brod, odnosno brodovi za koje se dokaže da je njihovom krivnjom šteta uzrokovana.

(2) Pod odgovornošću broda podrazumjeva se odgovornost vlasnika broda ili broдача.

Članak 159. (Podjela odgovornosti)

(1) Ako je šteta uzrokovana krivnjom dva ili više brodova, svaki brod odgovara srazmjerno svojoj krivnji.

(2) Ako se opseg krivnje ne može ustanoviti, odgovornost brodova za štetu dijeli se na jednake dijelove.

Članak 160. (Naknada dobiti)

Pri šteti uzrokovanoj sudarom brodova nadoknađuje se i izmakli dobitak, bez obzira na stupanj krivnje.

Članak 161. (Solidarna odgovornost)

Ako je sudarom brodova uzrokovana smrt ili tjelesna ozljeda osobe, za štetu nastalu smrću ili tjelesnom ozljedom odgovaraju solidarno brodovi čijom je krivnjom došlo do sudara.

Članak 162.
(Naknada štete)

Za naknadu štete uzrokovane brodu koji nije kriv za sudar, te stvarima na njemu odgovaraju solidarno brodovi čijom je krivnjom došlo do sudara.

Članak 163.
(Raspodjela naknade štete)

(1) Brod koji je u slučajevima iz članka 157. ovog zakona platio na ime naknade štete više nego što iznosi naknada srazmjerna njegovoj krivnji, ima pravo zahtijevati od drugog broda da mu se od isplaćene svote namiri onoliko koliko bi na taj brod otpalo na ime naknade štete, određene srazmjerno njegovoj krivnji.

(2) Brod koji iz razloga, koji ne ovise o njemu, ne može naplatiti od drugog broda ili drugih brodova svotu na koju ima pravo prema stavku 1. ovog članka može naplatu te svote zahtijevati od ostalih brodova čijom je krivnjom nastala šteta srazmjerno krivnji svakog od tih brodova.

Članak 164.
(Nemogućnost naknade)

Ako je šteta uzokovana slučajem ili višom silom ili ako se ne može ustanoviti uzrok zbog kojeg je nastao sudar brodova, oštećeniku se šteta ne nadoknađuje.

Članak 165.
(Obveze zapovjednika broda)

(1) Zapovjednik broda dužan je brodu s kojim se sudario brod kojim on zapovjeda, ako je moguće, priopćiti ime luke upisa broda, ime posljednje luke iz koje je isplovio i ime luke u koju plovi.

(2) Vlasnik broda i brodar ne odgovaraju za naknadu štete uzrokovanu od zapovjednika broda neizvršenjem obveze iz stavka (1) ovog članka.

Članak 166.
(Zastara potražnje)

(1) Potražnja naknade štete uzrokovane sudarom broda zastarjeva za dvije godine od dana sudara.

(2) Regresni zahtjev zastarjeva za jednu godinu.

(3) Stranke mogu, pošto je nastala tražbina, pisano ugovoriti zastarni rok koji je duži od roka navedenog u stavku (1) i (2) ovog članka.

(4) Zastara iz stavka (2) . ovog članka počinje teći:

a) od dana pravosnažnosti sudske presude kojom se utvrđuje svota solidarne odgovornosti;

b) od dana plaćanja naknade za štetu, ako nije pokrenut sudski postupak;

c) od dana kad je vjerovnik saznao za platnu nesposobnost svojeg dužnika, s tim da zastarni rok ne može biti duži od dvije godine od dana plaćanja, odnosno od dana pravosnažnosti sudske presude, po zahtjevu za raspodjelu dijela platežno nesposobnog dužnika.

Članak 167.
(Ograničena odgovornost broдача)

Odredbe ovog poglavlja zakona ne utiču na ograničenu odgovornost broдача, a ni na prava i obveze koje proizlaze iz ugovora o iskorištavanju brodova ili drugog ugovora.

POGLAVLJE II – SPAŠAVANJE I PRUŽANJE POMOĆI

Članak 168.
(Opći pojam)

(1) Odredbe ovog poglavlja zakona primjenjuju se na spašavanje osoba, brodova i stvari sa tih brodova.

(2) Pod spašavanjem, u smislu odredaba ovog zakonu, podrazumjeva se i pružanje pomoći.

Članak 169.
(Područje primjene)

Odredbe ovog poglavlja zakona primjenjuju se na sve brodove, bez obzira na njihovu namjenu, uključujući čamce, plutajuće objekte i zrakoplove koji spašavaju ili su predmetom spašavanja na vodi.

Članak 170.
(Dužnosti zapovjednika)

(1) Zapovjednik broда koji na bilo koji način dozna da se osobe, uključujući i neprijatelje u slučaju oružanog sukoba, nalaze u životnoj opasnosti dužan im je odmah krenuti u pomoć najvećom brzinom, obavještavajući ih o tome ako je to moguće, i poduzeti njihovo spašavanje.

(2) Zapovjednik broда u opasnosti ima pravo, poslije savjetovanja sa zapovjednicima koji su odgovorili na njegov poziv u pomoć, ako je savjetovanje moguće obaviti, izabrati jedan od tih brodova ili više njih koje smatra da su najprikladniji da mu pruže pomoć.

(3) Zapovjednik ili zapovjednici brodova izabranih da pruže pomoć brodu u opasnosti dužni su prihvatiti izbor i odmah, najvećom brzinom, krenuti u pomoć osobama koje su u životnoj opasnosti.

(4) Zapovjednik broда dužan je spašavati osobe koje su u životnoj opasnosti i ako se one tome protive ili ako se spašavanju osoba protivi zapovjednik broда na kojem se te osobe nalaze.

Članak 171.
(Izuzeci od obveze)

Izuzetno, od odredbi članka 170. ovog zakona, zapovjednik broда nije dužan krenuti u pomoć i poduzeti spašavanje osoba u životnoj opasnosti:

- a) ako bi poduzimanje tog spašavanja predstavljalo ozbiljnu opasnost za brod kojim on zapovjeda i za osobe na tom brodu;
- b) ako opravdano smatra da, prema posebitim okolnostima slučaja, poduzimanje spašavanja osoba u opasnosti ne bi bilo uspješno;
- c) ako dozna da je drugi brod izabran da ide u pomoć i da je izabrani brod taj izbor prihvatio;
- d) ako od zapovjednika broда u opasnosti ili neposredno od osoba koje su bile u životnoj opasnosti, ili od zapovjednika drugog broда koji je stigao do tih osoba bude obavješten da pomoć više nije potrebna.

Članak 172.
(Spašavanje drugog broda)

(1) U slučaju sudara brodova zapovjednik broda dužan je, ako to može učiniti bez ozbiljne opasnosti za brod kojim zapovjeda i za osobe na njemu, pored prvenstvenog spašavanja osoba, poduzeti spašavanje drugog broda s kojim se sudario brod kojim on zapovjeda.

(2) Ako postoji opasnost da brod potone, zapovjednik je dužan bez odgode ukloniti brod s plovnog puta.

(3) Zapovjednik broda dužan je, kad se brod kojim on zapovjeda nađe u blizini broda koji daje poziv za pomoć i kad nije bilo sudara, odmah poduzeti spašavanje tog broda, ako to može učiniti bez ozbiljne opasnosti za brod kojim zapovjeda i za osobe na njemu.

Članak 173.
(Evidencija odustajanja od spašavanja)

Zapovjednik broda mora u brodski dnevnik unijeti razloge zbog kojih nije krenuo u pomoć osobama u opasnosti i poduzeo njihovo spašavanje

Članak 174.
(Izuzeće od odgovornosti za štetu)

Vlasnik broda ili brodar ne odgovara za štetu koja nastane zato što je zapovjednik broda povrijedio dužnosti određene odredbama ovog zakona i podzakonskih akata, te usljed razloga zbog kojih nije poduzeo spašavanje broda nakon sudara.

Članak 175.
(Nagrada)

(1) Za spašavanje osoba ne pripada nagrada.

(2) Izuzetno od odredbi stavka (1) ovog članka, ako je u spašavanju sudjelovalo više spasitelja od kojih su neki spasili osobe, a neki brod ili stvari s broda, spasitelju koji je spasio samo osobe pripada pravični dio nagrade za spašavanje priznate spasitelju broda i stvari s broda.

Članak 176.
(Ugovor o spašavanju)

(1) Odredbe ovoga zakona primjenjivat će se na spašavanje broda i stvari s broda, osim ako se ugovorom o spašavanju ne predviđa drugačije.

(2) Zapovjednik broda ili brodar broda u opasnosti imaju pravo zaključiti ugovor o spašavanju u ime vlasnika stvari na brodu.

(3) Stranke ugovorom ne mogu isključiti ili umanjiti svoje obveze glede zaštite okoliša.

Članak 177.
(Visina nagrade)

(1) Za svako spašavanje broda ili stvari s broda koje je dalo koristan rezultat spasitelju pripada pravična nagrada.

(2) Visina nagrade ne može iznositi više od vrijednosti spašenog broda, odnosno spašenih stvari.

Članak 178.
(Suradnja pri spašavanju)

(1) Spasitelj je dužan pri obavljanju spašavanja i pri sprječavanju ili smanjenju štete na okoliš primjeniti dužnu pozornost, zatražiti pomoć drugih spasitelja ako to okolnosti nalažu i

prihvatiti pomoć drugih spasitelja kada zapovjednik broda u opasnosti, odnosno vlasnik stvari s broda razumno zatraži da tako učini.

(2) Zapovjednik broda, brodar, odnosno vlasnik stvari s broda u opasnosti dužni su surađivati sa spasiteljem tijekom spašavanja, primijeniti dužnu pažnju pri sprečavanju ili smanjenju štete na okoliš, a kada brod ili stvari s broda budu na sigurnom, prihvatiti brigu o njima ako im spasitelj to razumno zatraži.

Članak 179. **(Poništenje i izmjena ugovora)**

Sud može, na zahtjev stranke, poništiti ili izmjeniti ugovor o spašavanju broda ili stvari s broda:

- a) ako je ugovor sklopljen u trenutku i pod utjecajem opasnosti i ako utvrdi da ugovorne odredbe nisu pravične;
- b) ako utvrdi da je stranka na sklapanje ugovora bila navedena prevarom ili namjernim prikrivanjem činjenica;
- c) ako ustvrdi da je ugovorena nagrada prema učinjenoj usluzi pretjerano visoka ili pretjerano niska.

Članak 180. **(Sudsko utvrđivanje visine nagrade)**

(1) Ako stranke nisu sklopile ugovor o spašavanju broda ili stvari sa broda, ili ako su takav ugovor sklopile, ali nisu ugovorile visinu nagrade za spašavanje, o visini nagrade, u slučaju spora, odlučuje sud.

(2) Sud utvrđuje visinu nagrade za spašavanje uzimajući u obzir:

- a) spašenu vrijednost broda i stvari s broda;
- b) vještinu i napore spasitelja u sprječavanju ili smanjenju štete na okoliš;
- c) uspjeh što ga je spasitelj postigao;
- d) prirodu i stupanj opasnosti;
- e) vještinu i napore spasitelja u spašavanju osoba, broda i stvari s broda;
- f) utrošeno vrijeme, uložene troškove i gubitke spasitelja;
- g) rizik odgovornosti i druge rizike kojima su se izložili spasitelji ili njihova oprema;
- h) brzinu kojom su usluge spašavanja pružene;
- i) dostupnost i uporabu brodova i druge opreme namijenjene operacijama spašavanja;
- j) stanje spremnosti i djelotvornosti opreme spasitelja, te njenu vrijednost..

(3) Odredbe stavka (2) ovog članka primjenjuju se i kad sud, na temelju članka 182. ovog zakona mijenja visinu ugovorene nagrade.

Članak 181. **(Posebita naknada)**

(1) Ako je spasitelj obavio spašavanje broda koji je sam ili svojim teretom prijetio štetom po okoliš, a nije uspio zaslužiti nagradu za spašavanje barem u visini posebite nagrade, sukladno ovom članku, imat će pravo na posebitu naknadu od vlasnika tog broda, u visini svojih uložениh troškova.

(2) Ako je spasitelj, uz uvjete utvrđene u stavku (1) ovog članka svojim djelovanjem spriječio ili smanjio štetu na okoliš, posebita naknada koju vlasnik broda ima platiti takvom spasitelju može se povećati do 30 % od troškova koje je spasitelj imao u svezi sa spašavanjem. Međutim, ako to smatra pravičnim i opravdanim te primjenjujući odredbu članka 180. stavak (2) ovog zakona, sud može dodano povećati takvu posebitu naknadu do najviše 100% od troškova koje je spasitelj imao.

(3) Troškovi spasitelja, u smislu st. (1) i (2) ovog članka znače stvarne izdatke koje je spasitelj razumno uložio pri spašavanju i pravičan omjer za opremu i osoblje koji su stvarno i razumno bili uključeni u spašavanju, primjenjujući mjerila utvrđena u članku 180. stavak (2). toč. h), i), j). ovog zakona.

(4) Ukupna posebita naknada po ovom članku platit će se jedino onda i u onom omjeru za koliko je ta naknada veća od nagrade za spašavanje koja spasitelju pripada na temelju odredbe članka 177. ovog zakona.

(5) Ako je spasitelj svojom krivnjom propustio spriječiti ili smanjiti štetu na okoliš, sud ga može dijelom ili u cjelosti lišiti posebite nagrade iz ovog članka.

(6) Odredbama ovog članka ne isključuje se pravo na povrat stvarnih troškova vlasnika broda, iz kojeg je proistekla opasnost po okoliš.

Članak 182. (Raspodjela nagrade)

(1) Ako ima više spasitelja, a spasitelji se nisu sporazumljeli o razmjeru u kojem se između njih treba podijeliti nagrada za spašavanje broda ili stvari s broda, o tom razmjeru odlučuje sud primjenjujući odredbe članka 178. ovog zakona.

(2) Ako ima više spasitelja, svaki od njih može ostvariti zahtjev za nagradu i samostalno.

Članak 183. (Smanjenje i ukidanje nagrade)

Sud može smanjiti nagradu ili odlučiti da spasitelju ne pripada nagrada za spašavanje broda ili stvari s broda ako su spasitelji svojom krivnjom izazvali potrebu spašavanja ili ako su pri spašavanju izvršili krivično djelo.

Članak 184. (Izuzeće od prava na nagradu)

Spasitelj koji se upustio u spašavanje broda ili stvari s broda protiv izričite i razumne zabrane od zapovjednika broda, vlasnika broda ili brodara spašavanog broda, odnosno osobe ovlaštene raspolagati stvarima na spašavanom brodu, nema pravo na nagradu.

Članak 185. (Obveze brodara spašenog broda)

(1) Ako se spašavanje broda i stvari s broda obavlja na temelju ugovora o spašavanju koji je sklopio zapovjednik broda ili brodar broda u opasnosti, nagradu za spašavanje dužan je platiti brodar spašenog broda, ako ugovorom nije drugačije predviđeno.

(2) Ako je sklopljen ugovor o spašavanju, vlasnik spašenih stvari ili osoba koja ima pravo raspolagati tim stvarima odgovara solidarno s osobom obveznom na plaćanje nagrade za spašavanje broda samo za dio nagrade koji se odnosi na te stvari.

(3) Ako ugovor o spašavanju nije bio sklopljen, nagradu za spašeni brod dužan je platiti brodar spašenog broda, a nagradu za spašavanje stvari-vlasnik ili osoba koja ima pravo raspolagati tim stvarima.

(4) Na zahtjev spasitelja, osoba koja plaća nagradu za spašavanje prema odredbama članka 164. ovog zakona dužna je pružiti odgovarajuće jamstvo za tražbinu spasitelja, uključujući moguće kamate i troškove postupka.

(5) Uz obvezu iz stavka (1) ovog članka vlasnik, odnosno brodar spašenog broda dužni su na vrijeme poduzeti sve razumne mjere kako bi vlasnici ili osobe ovlaštene za raspolaganje stvarima na spašenom brodu mogli pružiti odgovarajuće jamstvo za svoja dugovanja spasitelju, uključujući moguće isplate kamate i troškova postupka.

(6) Bez suglasnosti spasitelja spašeni brod i stvari s broda ne smiju se otpremiti iz luke ili mjesta na koja su dospjeli neposredno po završetku spašavanja, sve dok se ne pruži odgovarajuće jamstvo za tražbine spasitelja prema njima.

Članak 186.
(Potraživanje od osiguranika)

Iznos utvrđen pravosnažnom odlukom o visini nagrade za spašavanje ili o posebitoj naknadi iz članka 181. spasitelj ima pravo potraživati izravno od osiguranika broda i stvari s broda, odnosno od osiguranika odgovornosti broda, ako je takav osiguranik dao jamstvo u pogledu tih iznosa.

Članak 187.
(Ostavarivanje prava na nagradu)

(1) Iznos nagrade za spašavanje koja preostane nakon odbitka svote štete nanesene brodu, spasitelju pri spašavanju i troškova uzrokovanih spašavanjem predstavlja čistu nagradu.

(2) Određeni dio čiste nagrade pripada posadi broda spasitelja.

(3) Spasitelj se ne može odreći dijela nagrade koji čine udio članova posade u toj nagradi, bez suglasnosti članova posade broda spasitelja.

(4) Svaki član posade broda spasitelja može nakon isteka roka od jedne godine od dana kada je spašavanje završeno, tužbom prema brodaru spašenog broda ostvariti nagradu za spašavanje u dijelu koji predstavlja njegov udio u toj nagradi, ako brodar spasitelj nije podnio u tom roku tužbu za isplatu nagrade za spašavanje.

Članak 188.
(Nagrada za spašavanje brodova istog brodara)

Odredbe ovog poglavlja koje se odnose na nagradu za spašavanje primjenjuju se i u slučaju spašavanja brodova istog vlasnika ili brodara.

Članak 189.
(Zastara)

(1) Potražnja isplate nagrade za spašavanje zastarijeva nakon proteka dvije godine od dana kad je spašavanje okončano.

(2) Potražnje članova posade navedene u članku 185. ovog zakona, zastarijevaju nakon proteka jedne godine, od dana kada je spašavanje okončano.

(3) Nakon što je nastala tražbina stranke mogu pismeno ugovoriti rokove zastare koji su duži od rokova navedenih u st. (1) i (2) ovog članka.

POGLAVLJE III – VAĐENJE POTONULIH STVARI

Članak 190.
(Područje primjene)

(1) Odredbe ovog poglavlja Zakona primjenjuju se na vađenje brodova, čamaca, plutajućih objekata, zrakoplova, njihovih dijelova i tereta i drugih stvari (u daljnjem tekstu: potonule stvari) potonulih u unutarnjim i pomorskim vodama Bosne i Hercegovine.

(2) Odredbe ovog poglavlja Zakona primjenjuju se i na nasukane brodove i čamce, odnosno plutajuće objekte, ukoliko se ne radi o njihovom spašavanju.

Članak 191.
(Vađenje stvari za vrijeme spašavanja)

Na vađenje stvari potonulih za vrijeme spašavanja ili dok je trajala opasnost u kojoj se brod nalazio neposredno prije započetog spašavanja, primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na spašavanje.

Članak 192.
(Odobrenja)

(1) Izuzimajući odredbe čl. 190. i 191. ovog zakona, potonulu stvar može vaditi domaća ili strana ovlaštena osoba.

(2) Potonula stvar može se vaditi na osnovu dozvole mjerodavne kapetanije.

(3) U zahtjevu kojim se traži dozvola za vađenje potonule stvari mora se navesti naziv potonule stvari, mjesto gdje ona leži, način i sredstva potrebna za vađenje, dokaz o pravu vlasništva i vrijeme predviđeno za početak i završetak radova na njenom vađenju.

(4) U odobrenju za vađenje potonule stvari kapetanija iz stavka (2) ovog članka određuje uvjete sigurnosti i rok početka i završetka radova.

(5) Odobrenje za vađenje stvari, koje imaju ili se može pretpostaviti da imaju svojstvo spomenika kulture, izdaje mjerodavna kapetanija uz suglasnost tijela uprave mjerodavnog za zaštitu spomenika kulture.

(6) O početku, prekidu, nastavljanju ili napuštanju radova na vađenju ili uklanjanju potonule stvari ili nasukanog broda, ovlašćena osoba dužna je, bez odlaganja obavjestiti kapetaniju koja je izdala odobrenje.

Članak 193.
(Uklanjanje)

(1) Ako potonula stvar leži na takvom mjestu da predstavlja opasnost za plovidbu ili iskorištavanje prirodnih bogatstva vodnog dobra i zagađivanje ili može zagaditi vodni okoliš, mjerodavna kapetanija će narediti ovlaštenoj osobi da u primjernom roku izvadi ili ukloni potonulu stvar.

(2) Ako ovlaštena osoba ne postupi po rješenju iz stavka (1) ovog članka mjerodavna kapetanija će na trošak i rizik ovlaštene osobe, a posredstvom pravne ili fizičke osobe iz Bosne i Hercegovine kojoj je to poslovna djelatnost, potonulu stvar izvaditi ili ukloniti.

Članak 194.
(Napuštanje i prekidanje vađenja)

(1) Ako potonula stvar predstavlja neposrednu smetnju ili opasnost za plovidbu, a mjerodavnoj kapetaniji nije poznata osoba ovlaštena za vađenje potonule stvari ili kad joj je ta osoba poznata, ali ona ne namjerava vaditi potonulu stvar, ili kad bez opravdanog razloga prekine ili napusti započeto vađenje, vađenje potonule stvari može poduzeti bosnasnkohercegovačka pravna ili fizička osoba kojoj je to poslovna djelatnost.

(2) Smatra se da poznata ovlaštena osoba ne namjerava poduzeti vađenje potonule stvari, odnosno da je prekinula ili napustila vađenje ako, u roku od 30 dana od dana kad je stvar potonula, ne podnese izjavu da namjerava vaditi potonulu stvar ili ako u roku od 30 dana od dobivanja dozvole kapetanije ne započne vađenje, odnosno ako ne nastavi radove na vađenju potonule stvari koje je prekinula ili napustila bez opravdanog razloga.

(4) Smatra se da nepoznata ovlaštena osoba ne namjerava vaditi potonulu stvar ako u roku od 30 dana ne podnese zahtjev za vađenje i dokaze o svom pravu na vađenje potonule stvari.

Članak 195.
(Zabrana prekidanja i napuštanja vadenja)

Pravna ili fizička osoba koja je započela vaditi potonulu stvar na temelju odredaba članka 194. stavka (1) ovog zakona, ne smije, bez opravdanog razloga, prekinuti ili napustiti te radove ako bi njihovo prekidanje ili napuštanje moglo uzrokovati štetu ovlaštenoj osobi.

Članak 196.
(Troškovi)

(1) Troškovi vadenja potonule stvari iz članka 194. ovog zakona kao i troškovi njenog daljnjeg čuvanja, platit će se iz sredstava državnog proračuna.

(2) Ako ovlaštena osoba postane poznata, dužna je nadoknaditi državnom proračunu troškove vadenja i čuvanja stvari iz članka 194. stavak (1) ovog zakona.

Članak 197.
(Stručno-tehnička pomoć)

(1) Ako su za vadenje potonule stvari potrebna posebna nautička i tehnička sredstva i posebna stručnost, domaća ili strana ovlaštena osoba koja ne raspolaže tim sredstvima, odnosno stručnošću može, svoju potonulu stvar vaditi samo uz pomoć domaće pravne ili fizičke osobe kojoj je to, poslovna djelatnost.

(2) Izuzetno od odredaba stavka (1) ovog članka stranoj ovlaštenoj osobi može se dopustiti da vadi potonulu stvar uz pomoć druge strane osobe koja udovoljava uvjetima iz stavka (1) ovog članka.

Članak 198.
(Gubitak prava vlasništva)

(1) Vlasnik koji ne izvadi svoju potonulu stvar u roku od pet godina od dana kad je potonula gubi pravo vlasništva, a potonula stvar postaje vlasništvo Bosne i Hercegovine.

(2) Ako se ne može ustvrditi kad je stvar potonula, predviđa se da su brod, drugi plovni objekat, zrakoplov ili njihovi dijelovi, teret i druge stvari koje su se na njima nalazile potonule sutradan nakon dobivanja posljednje vijesti o brodu, čamcu, plutajućem objektu ili zrakoplovu, a ostali predmeti onog dana kad je utvrđeno mjesto gdje je predmet potonuo.

Članak 199.
(Odgovornost za štetu)

(1) Izvođač radova koji poduzme vadenje potonule stvari na temelju odluke mjerodavne kapetanije ili na temelju ugovora sklopljenog s ovlaštenom osobom, ako tim ugovorom nije predviđeno drugačije, odgovara za štetu koju uzrokuje svojim radom ukoliko ne dokaže da se šteta nije mogla izbjeći primjenom dužne pozornosti.

(2) Za štetu uzrokovanu vadenjem potonulih stvari osim slučajeva navedenih u stavku (1) ovog članka izvođač radova odgovara, ako ne dokaže da je štetu skrivila ovlaštena osoba ili osoba za koju ona odgovara.

Članak 200.
(Naknada)

(1) Izvođač radova ima pravo na naknadu za vadenje potonule stvari, osim ako je vadenje poduzeo i pored izričite zabrane ovlaštene osobe.

(2) Ako stranke drugačije ne ugovore, naknada za vadenje potonule stvari ne može prekoračiti vrijednost izvađene stvari.

(3) Ograničenje iz stavka (2) ovog članka ne odnosi se na naknadu za vađenje, odnosno uklanjanje ili uništenje potonule stvari koje je obavljeno po naredbi mjerodavne kapetanije, na temelju naređenja iz članka 193. stavak (1) te za stvari koje imaju ili se može pretpostaviti da imaju svojstvo spomenika kulture.

Članak 201.
(Pravo zaloga)

Izvođač radova, ako nije drugačije ugovoreno, ima pravo zaloga na izvađenoj potonuloj stvari za osiguranje naknade za vađenje i čuvanje stvari, pa je može zadržati dok mu ovlaštena osoba ne podmiri te tražbine, osim za stvari za koje se utvrdi da imaju svojstvo spomenika kulture.

Članak 202.
(Zastara)

Potraživanje naknade za vađenje, uklanjanje ili uništenje potonule stvari zastarjeva protekom roka od tri godine od dana kad je obavljeno vađenje, uklanjanje ili uništenje potonule stvari.

POGLAVLJE IV – ZAJEDNIČKE HAVARIJE

Članak 203.
(Opće odredbe)

(1) Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na naknadu šteta koju iz čina zajedničke havarije pretrpe sudionici plovidbenog podhvata.

(2) Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se i na čamce ako je to između stranaka izričito dogovoreno.

Članak 204.
(Raspodjela štete i troška)

Štetu i trošak koji predstavljaju zajedničku havariju snose, na temelju odredaba ovog zakona, svi sudionici plovidbenog pothvata, razmjerno vrijednosti imovine koja ulazi u dužničku masu.

Članak 205.
(Čin zajedničke havarije)

Ako odredbama ovog zakona ili ugovorom stranaka nije drugačije određeno, kao zajednička havarija priznaju se žrtve, štete i troškovi koji su neposredno ili neminovno posljedica čina zajedničke havarije, a koji se po opće prihvatnim međunarodnim plovidbenim običajima smatraju zajedničkim havarijama.

Članak 206.
(Ostali troškovi)

Svaki trošak koji prema svojoj prirodi nije trošak zajedničke havarije, ali je učinjen umjesto kakvog drugog troška, koji bi, da je bio učinjen, bio priznat, kao zajednička havarija, smatrat će se zajedničkom havarijom i tako će biti priznat bez obzira na eventualne uštede, ali samo do svote uštedenog troška zajedničke havarije.

POGLAVLJE V – DOPRINOS U ZAJEDNIČKOJ HAVARIJI

Članak 207. (Prava i dužnosti sudionika)

(1) Dužnost doprinosa u zajedničkoj havariji postoji i kad je šteta ili trošak uzrokovan krivnjom jednog od sudionika plovidbenog pothvata.

(2) Odredbama stavka (1) ovog članka ne dira se u prava sudionika plovidbenog pothvata koji je pridonio u zajedničkoj havariji, prema osobama koje su, svojom krivnjom, uzrokovale štetu ili trošak.

Članak 208. (Dužnička i vjerovnička masa)

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno:

- a) dužničku masu sačinjava, činom zajedničke havarije, spašena imovina, vrijednost žrtvovane imovine i smanjenja vrijednost oštećene imovine;
- b) vjerovničku masu sačinjava, činom zajedničke havarije, žrtvovana vrijednost i smanjena vrijednost oštećene imovine te troškovi koji se smatraju zajedničkom havarijom, uključujući i troškove likvidacije zajedničke havarije.

Članak 209. (Izuzeća)

(1) Izuzetno od odredaba članka 208. ovog zakona ne ulaze:

- a) u dužničku masu - predmeti za osobnu uporabu posade i prtljaga putnika za koju nije izdana prtljažnica ili teretnica;
- b) u vjerovničku masu - gubitak ili šteta na izbačenom teretu koji nije bio smješten u brodu sukladno priznatim običajima, teret ukrcan bez znanja brodarka, te teret koji je namjerno pogrešno označen.

(2) Ako je spašen teret koji je ukrcan bez znanja brodarka ili koji je namjerno pogrešno označen, taj teret ulazi u dužničku masu.

Članak 210. (Vrijednost imovine)

(1) Vrijednost imovine koja ulazi u vjerovničku i dužničku masu, osim troškova, određuje se prema vrijednosti u vrijeme i u luci gdje se završava zajednički pothvat, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Troškovi se utvrđuju prema visini u kojoj su stvarno učinjeni.

Članak 211. (Troškovi popravke broda)

(1) Troškovi popravke broda, koji ulaze u vjerovničku masu, nisu podložni odbicima prema načelu "novo za staro" kad se stari materijal ili dijelovi zamjenjuju novim, osim ako je brod star više od 15 godina, u kojem se slučaju odbija jedna trećina. Odbici se određuju prema starosti broda, računajući od 31. prosinca godine u kojoj je gradnja broda završena pa do dana čina zajedničke havarije, osim za izolacijske naprave, čamce za spašavanje i slične čamce, uređaje i opremu veze i navigacije, strojeve i kotlove, za koje se odbici određuju prema starosti pojedinih dijelova na koje se odbici odnose.

(2) Odbici se računaju samo od cijene novog materijala ili dijelova pošto su obrađeni i pripremljeni za ugradnju u brod, odnosno postavljanje na brod.

(3) Nikakav odbitak ne vrši se za namirnice, zalihe, sidra i sidrene lance.

- (4) Pristojbe i troškovi doka i navoza, te troškovi pomicanja broda, priznaju se u cjelosti.
- (5) Troškovi čišćenja, bojenja i premaza dna broda ne priznaju se u zajedničku havariju, osim ako je dno bilo bojeno ili premazano tijekom jedne godine prije čina zajedničke havarije, u kojem se slučaju priznaje polovica tih troškova.
- (6) Nikakvi odbici prema načelu "novo za staro" ne vrše se pri privremenim popravcima.

Članak 212.
(Potpuni gubitak broda)

Ako je riječ o potpunom gubitku broda, svota koja ulazi u vjerovničku masu određuje se prema procijenjenoj vrijednosti broda u neoštećenom stanju, uz odbitak procijenjene visine troškova popravka štete koja ne ulazi u zajedničku havariju, te eventualne svote dobivene od prodaje podrtine.

Članak 213.
(Vrijednost oštećenog tereta)

- (1) Vrijednost oštećenog tereta, koja ulazi u zajedničku havariju, određuje se na temelju vrijednosti tereta u vrijeme iskrcaja utvrđene na temelju trgovačke fakture ispostavljene primatelju ili, ako takve fakture nema, na temelju ukrcaja vrijednosti. U vrijednost tereta, u vrijeme ukrcaja, uključuju se troškovi osiguranja i vozarina, osim ako rizik za gubitak vozarine ne snose osobe koje imaju interes na teretu.
- (2) Ako je tako oštećeni teret bio prodan, šteta se određuje prema razlici između neto-iznosa dobivenog od prodaje i neto-vrijednosti tereta u zdravom stanju na posljednji dan iskrcaja u luci odredišta ili na dan završetka pothvata, ako se pothvat završio u drugoj luci.
- (3) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovog članka određuje se prema tako prijavljenoj vrijednosti šteta ili gubitak uzrokovan teretu čija je vrijednost netačno prijavljena pri ukrcaju s nižom vrijednošću od vrijednosti iz stavka 1. ovog članka.

Članak 214.
(Naknadno spašavanje)

- (1) Ako su žrtvovane stvari naknadno spašene, njihova se vrijednost određuje na temelju tržišne cijene na dan spašavanja u mjestu u kojem su spašene, a od te vrijednosti odbijaju se nužni i korisni troškovi spašavanja.
- (2) Odredba članka 207. stavak (2) ovog zakona primjenjuje se i na teret iz stavka (1) ovog članka.

Članak 215.
(Provizija na izdatke)

U vjerovničku masu priznaje se provizija od 2 % na izdatke zajedničke havarije, osim onih za plaće i održavanje posade te pogonskog goriva, maziva i zaliha, koji nisu nadoknađeni tijekom putovanja. Ako svote potrebite za te izdatke nisu pribavljene ni od jednog sudionika u plovidbenom pothvatu, već su pribavljene prodajom tereta, trošak uzrokovan pribavljanjem potrebitih svota ili gubitak pretrpljen od osobe koja je ovlaštena raspolagati teretom prodanim u toj svrsi ulazi u vjerovničku masu.

Članak 216.
(Kamata)

- (1) Na svote koje ulaze u vjerovničku masu priznaju se kamate sukladno važećim propisima, godišnje do dana likvidacije zajedničke havarije.

(2) Od dana likvidacije zajedničke havarije vjerovnik ima pravo računati kamate prema važećim propisima.

Članak 217. **(Vrijednost dužničke mase)**

(1) Vrijednost koja ulazi u dužničku masu je:

- a) za brod-neto-vrijednost na završetku plovidbenog pothvata, s tim što se pri određivanju te vrijednosti ne uzima u obzir nepovoljniji utjecaj ugovora o zakupu ili brodarskog ugovora na vrijeme koje važi glede tog broda;
- b) za teret-vrijednost prema odredbi članka 210. stavak 1. ovog zakona, s tim da se od tako utvrđene vrijednosti odbija svaki gubitak ili šteta nastala na teretu prije ili poslije iskrcaja;
- c) za vozarinu i prevozninu-visinu vozarine ili prevoznine, s tim da se od te svote odbiju svi troškovi, uključujući i plaće posade koji ne bi bili podneseni za vozarinu, odnosno prevozninu, da su brod i teret bili potpuno izgubljeni u trenutku čina zajedničke havarije, a nisu bili priznati kao zajednička havarija;
- d) za vjerovničku masu-svota utvrđena prema odredbama čl. 211. do 214. ovog zakona.

(2) Od vrijednosti iz stavka (1) ovog članka odbijaju se dodani izdaci koji su nastali u svezi s vrijednostima koje ulaze u dužničku masu poslije čina zajedničke havarije, osim izdataka koji su priznati kao zajednička havarija.

(3) Kad se teret proda prije odredišta on pridonosi u zajedničku havariju sa stvarnom neto-svotom dobivenom od njegove prodaje. Toj se svoti dodaje svota priznata kao zajednička havarija

Članak 218. **(Iznos zajedničke havarije)**

(1) Iznos koji se priznaje kao zajednička havarija za štetu ili gubitak broda, ili njegovih dijelova, uzrokovanih činom zajedničke havarije je:

- a) kad je riječ o popravku ili zamjeni dijelova-stvarni razumni trošak popravka ili zamjene, odnosno gubitaka uz odbitak prema odredbi članka 191. ovog zakona;
- b) kad nije riječ o popravku ili zamjeni dijelova - razumno smanjenje vrijednosti koje proizlazi iz takve štete ili gubitka, ali ne prelazi procijenjene troškove popravka.

(2) Kad brod potpuno propadne, ili kad troškovi popravka prelaze vrijednost broda poslije njegova popravka, svota koja se priznaje kao zajednička havarija jeste razlika između procijenjene vrijednosti broda u zdravom stanju, odbivši od te vrijednosti troškove popravka koji se ne priznaju u zajedničku havariju i procijenjenene vrijednosti broda u oštećenom stanju. Ta se vrijednost može odbiti prema neto-svoti dobivenoj od prodaje, ako je brod prodan.

Članak 219. **(Prava i dužnosti broдача)**

(1) Brodar ima pravo zadržati teret koji, na temelju članka 208. ovog zakona, ulazi u dužničku masu dok ne dobije jamstvo da će mu dužnik isplatiti svoj dio doprinosa koji ga tereti u zajedničkoj havariji.

(2) Brodar je dužan zadržati teret ili pribaviti odgovarajuće jamstvo i za dražbine drugih sudionika u plovidbenom pothvatu i u zaštiti tih interesa, dužan je postupiti s dužnom pozornošću.

(3) Ako brodar ne postupi prema odredbi stavka (2) ovog članka, dužan je isplatiti dio doprinosa za koji vjerovnik iz zajedničke havarije dokaže da ga nije mogao naplatiti od osobe koja je ovlaštena raspolagati teretom.

(3) Odredbama st. (1), (2) i (3) ovog članka ne dira se u pravo brodara i ostalih sudionika u plovidbenom pothvatu da se za isplaćenu svotu namire od osobe koja je ovlaštena raspolagati teretom kojoj je teret predan bez dobivanja jemstva.

Članak 220. **(Napлата potraživanja)**

Vjerovnik iz zajedničke havarije koji ne dobije jemstvo da će njegova potraživanja biti namirena ima pravo zaustaviti brod i teret da bi naplatio svoje potraživanje.

POGLAVLJE VI – ZASTARA POTRAŽNJE I ODGOVORNOST VLASNIKA BRODA I BRODARA

Članak 221. **(Zastara)**

(1) Potražnja za isplatu doprinosa iz zajedničke havarije zastarijeva nakon proteka jedne godine od dana kad je brod stigao u luku završetka zajedničkog plovidbenog pothvata tijekom kojega je nastupio događaj na kojem se temelji zatjev za doprinos zajedničke havarije.

(2) Zastara zahtijeva iz stavka (1) ovog članka teče od dana kada je imenovan likvidator do dana kada je konačna diobna osnova postala pravosnažna.

Članak 222. **(Izvanugovorna odgovornost vlasnika broda i brodara)**

(1) Odredbe Dio V, Poglavlje IV i V ovog zakona primjenjuju se i na štetu koju, izvanugovornog odnosa, uzrokuje brod osobama i stvarima izvan broda, te okolišu.

(2) Iznimno odredbe stavka (1) ovog članka ne primjenjuju se na sudar brodova.

(3) Odredbe stavka (1) i (2) ovog članka primjenjuju se i na čamce i svaki drugi plutajući objekat, bez obzira na veličinu i namjenu kojoj služi, te na hidrozrakoplov na vodi.

Članak 223. **(Odgovornost za smrt i tjelesne ozljede)**

(1) Za smrt i tjelesne ozljede kupaća i drugih osoba koje uzrokuje brod, odgovara vlasnik broda i brodar, te osoba koja u trenutku događaja upravlja brodom:

- a) ako je smrt ili tjelesna ozljeda uzrokovana u području koje je proglašeno kupalištem ili u kojem je zabranjena plovidba-ako se ne dokaže da je oštećenik uzrokovao štetu svojom nakanom ili grubom nepažnjom;
- b) ako je smrt ili tjelesna ozljeda uzrokovana u lukama, na prilazima luka, na uobičajenim plovnim putevima, na području koje se isključivo koristi za sportsku i sličnu plovidbu (kao što su veslačke i jedriličarske regate, skijanje i sl.)-ako se dokaže da je brod kriv za smrt, odnosno tjelesnu ozljedu osobe;
- c) ako je smrt ili tjelesna ozljeda uzrokovana na području u kojem su zabranjeni pojedini načini ili sredstva plovidbe (npr. glisiranje, skijanje, prekoračenje brzine), a smrt, odnosno tjelesna ozljeda je nastupila prilikom obavljanja zabranjenog načina ili zabranjenim sredstvima plovidbe ako se ne dokaže da je oštećenik uzrokovao štetu svojom namjerom ili grubom nepažnjom.

(2) Vlasnik broda i brodar nisu odgovorni sukladno stavku (1) ovog članka ako im je brod protupravno oduzet.

(3) U slučaju iz stavka (2) ovog članka odgovorna je, pored osobe koja je u trenutku događaja upravljala brodom, i osoba koja je protupravno oduzela brod.

Članak 224.

(Odgovornost za oštećenja stvari i zagađenje okoliša)

(1) Brod odgovara za štetu koju nanese operativnim obalama, lukobranima, lučkim uređajima i postrojenjima, plutajućim objektima (balisažnim oznakama, plutačama za vez, podvodnim kablovima, cjevovodima i sl.) te drugim objektima u luci ili na vodi.

(2) Brod ne odgovara za štetu iz stavka (1) ovog članka u mjeri u kojoj je šteta uzrokovana krivnjom tijela ili druge pravne osobe koja upravlja lukom, dijelom luke ili pristaništem.

(3) Po odgovornošću broda prema stavku (1) ovog članka podrazumijeva se odgovornost vlasnika broda, odnosno brodar.

Članak 225.

(Odgovornost za zagađenje sa broda i za izlivanje ulja koja se prijevoze kao teret)

(1) Za štetu koju uzrokuje brod koji prijevozi ulje kao rasuti teret izlivanjem ili izbacivanjem tog ulja odgovara vlasnik broda ako se ne dokaže da je izlivanje, odnosno izbacivanje ulja:

- a) posljedica rata, neprijateljstva, pobune ili prirodne pojave izvanrednog, neizbježnog ili neotklonjivog karaktera;
- b) proističe u potpunosti iz činjenice da je treća osoba svjesno djelovala ili propustila djelovati u namjeri da nanese štetu.

(2) Ako vlasnik broda dokaže da je šteta nastala u potpunosti ili djelomice zato što je osoba koja je pretrpjela tu štetu djelovala ili propustila djelovati u namjeri da uzrokuje štetu, ili iz krajnje nepažnje, on može biti u potpunosti ili djelomice oslobođen svoje odgovornosti.

(3) Zahtjev za naknadu štete zbog zagađenja okoliša ne može se podnijeti protiv vlasnika broda osim na temelju ovog zakona.

(4) Zahtjev za naknadu štete zbog zagađivanja okoliša, osim ako se dokaže da je šteta nastala zbog radnje ili propusta koji su navedene osobe učinile, bilo u namjeri da uzrokuju štetu bilo iz krajnje nepažnje, znajući da bi šteta vjerovatno mogla nastupiti ne može se podnijeti protiv:

- a) osoba u službi vlasnika ili njegovih punomoćnika ili članova posade;
- b) druge osobe koja je, bez svojstva člana posade, obavljala usluge za brod;
- c) naručitelja ugovora o prijevozu, upravitelja ili brodar;
- d) osobe koja spašava uz pristanak vlasnika ili po uputama mjerodavne kapetanije;
- e) osobe koja poduzima zaštitne mjere.

DIO SEDMI- KAPETANIJE I NADZOR

POGLAVLJE I - KAPETANIJE

Članak 226.

(Područje djelovanja)

(1) Kapetanije unutarnje i pomorske plovidbe obavljaju upravne poslove, poslove nadzora, poslove inspekcijskog nadzora, određene stručne i upravne poslove na plovnim putevima, kao i kontrole plovidbe koji su im ovim zakonom ili drugim propisima stavljeni u mjerodavnost.

(2) Kapetanije unutarnje i pomorske plovidbe su u sastavu Ministarstva i definiraju se unutarnjim ustrojstvom ministarstva.

Članak 227.
(Ispostave)

- (1) Mjerodavno ministarstvo može osnivati ispostave kapetanija.
- (2) Mjerodavno ministarstvo određuje područje i sjedište rada i mjerodavnosti ispostava kapetanija

Članak 228.
(Rukovođenje)

- (1) Radom kapetanije unutarnje plovidbe i kapetanije pomorske plovidbe, rukovode kapetani kapetanija, a ispostavama kapetani ispostava.
- (2) Kapetani kapetanija imaju ovlasti koja na temelju ovog zakona i drugih propisa ima inspektor plovidbe.

Članak 229.
(Službena odijela)

- (1) Radnici na određenim radnim mjestima u kapetanijama i njihovim ispostavama dužni su da nose službena odijela za vrijeme vršenja službe.
- (2) Bliže propise o uvjetima koje moraju ispunjavati osobe iz članka 228. ovog zakona, službenom odijelu, oznakama službenih vozila i plovila donijet će mjerodavno ministarstvo.

POGLAVLJE II – INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 230.
(Subjekti)

- (1) Inspeksijski nadzor nad sprovedbom ovog zakona obavljaju inspektori plovidbe na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima.
- (2) Određene poslove iz stavka (1) ovog članka mogu obavljati i državni djelatnici, po ovlaštenju ministra mjerodavnog ministarstva.

Članak 231.
(Inspeksijski poslovi)

Inspeksijski poslovi koji se odnose na vršenje nadzora nad provedbom odredaba ovog zakona obuhvaćaju, naročito, obavljanje inspeksijskog nadzora nad:

- a) brodovima i čamcima glede njihove sposobnosti za plovidbu, odnosno plutajućim objektima glede sposobnosti za uporabu;
- b) stranim brodovima u lukama Bosne i Hercegovine glede zaštite života, osoba na brodu i zaštite okoliša;
- c) provedbom režima plovidbe sukladno obvezama Bosne i Hercegovine i nad stanjem luka glede operativnih i drugih obala, lukobrana, potrebitih dubina, uređaja, postrojenja i drugih objekata namijenjenih za sidrenje, zaštitu brodova kao i za ukrcaj i iskrcaj putnika i stvari;
- d) tehničkim održavanjem i uređenjem plovnog puta i objekata sigurnosti plovidbe za poboljšanje uvjeta plovidbe na tim putevima;

- e) obilježavanjem plovnog puta i održavanjem objekata sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju, te obavljanjem radio službe koja služi sigurnosti plovidbe i zaštiti ljudskih života;
- f) izgradnjom objekata glede njihovog utjecaja na sigurnost plovidbe;
- g) prijevozom putnika i stvari, teglenjem, potiskivanjem i drugim plovidbenim poslovima glede zaštite ljudskih života i imovine;
- h) zaštitom od zagađenja s plovnih objekata;
- i) vođenjem hidrometeoroloških podataka koji služe sigurnosti plovidbe;
- j) uvjetima života i rada posade na plovilima.

Članak 232. **(Nadzor nad brodom)**

- (1) U vršenju nadzora iz članka 231. točka b) ovog zakona provjerava se ima li brod:
- a) važeće brodske isprave i knjige;
 - b) odobrenje za vršenje prijevoza.
- (2) Ako strani brod ima važeće isprave iz stavka (1) ovog članka nadzor se ograničava na provjeru:
- a) odgovara li položaj teretne linije, odnosno slobodnog boka podacima iz tih isprava;
 - b) da li je brod ukrcan sukladno dobivenom teretnom linijom, odnosno linijom slobodnog boka, da li je teret pravilno raspoređen prema uvjetima navedenim u tim ispravama.
- (3) Osim provjere isprava iz stavka (1) ovog članka, provjerava se ima li strani brod, koji ukrcava ili iskrcava teret, važeću ispravu kojom se dokazuje ispravnost brodskih uređaja za ukrcaj ili iskrcaj tereta, te je li stanje tih uređaja sukladan podacima iz tih isprava.
- (4) Ukoliko postoji jasan razlog da strani brod ne ispunjava neku od odredbi iz st. (1), (2) ili (3) ovog članka, provešće se daljnji inspekcijski poslovi.

Članak 233. **(Utvrđivanje nedostataka)**

- (1) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da strani brod nema važeće isprave ili da položaj teretne linije, odnosno slobodnog boka ne odgovara podacima iz tih isprava, ili da brod nije ukrcan sukladno teretnom linijom, odnosno linijom slobodnog boka, ili da teret nije pravilno raspoređen, zabranit će brodu da isplovi iz luke sve dok ne bude mogao nastaviti plovidbu bez opasnosti za ljudske živote na brodu.
- (2) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da strani brod zbog nedostataka zagađuje okoliš uljem ili drugim štetnim i opasnim tvarima, zabranit će mu se da isplovi iz luke dok se ti nedostaci ne otklone.
- (3) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora prema odredbi članka 232. stavak (3) ovog zakona utvrdi da strani brod nema važeću ispravu kojom se dokazuje ispravnost brodskog uređaja za ukrcaj ili iskrcaj stvari ili ako se utvrdi da stanje tih uređaja nije sukladno podacima iz te isprave, zabranit će se ukrcaj i iskrcaj stvari tim uređajima.
- (4) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrde nedostaci iz st. (1), (2) i (3) ovog članka o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama obavijestit će se putem diplomatskih, odnosno konzularnih tijela mjerodavno tijelo države čiju zastavu brod vije.

Članak 234 **(Zabrana isplovljenja broda)**

Ako se iz opravdanih razloga posumnja da stanje stranog broda bitno ne odgovara podacima navedenim u ispravama iz članka 232. stavka (1) i (2) ovog zakona, te u slučaju iz članka 124 stavak (3) ili da je strani brod ukrcao veći broj putnika od dopuštenog, ili da nema minimalan broj stručno osposobljenih članova posade i da očigledno brod u takvom stanju, odnosno s tim

brojem putnika ili takvim stanjem posade ne bi bio sposoban nastaviti plovidbu bez opasnosti za ljudske živote na brodu, zabranit će mu se da isplovi iz luke dok ne bude mogao nastaviti plovidbu bez opasnosti za ljudske živote na njemu.

Članak 235. **(Poslovi inspeksijskog nadzora)**

(1) U vršenju inspeksijskog nadzora nad sposobnošću brodova za plovidbu, prema odredbama članka 235. ovog zakona, provjerava se:

- a) ima li brod važeće brodske isprave i knjige;
- b) da li su na brodu od dana izdavanja, odnosno potvrđivanja brodskih isprava izdanih na temelju tehničkog nadzora broda, nastale takve promjene zbog kojih je očito da brod u takvom stanju nije sposoban ploviti bez opasnosti za osobe, stvari na njemu i okoliš;
- c) udovoljava li brod uvjetima određenim u članku 48. tč. b), c), i d) ovog zakona;
- d) da li je na bokovima broda obilježena propisana oznaka teretne linije odnosno crte slobodnog boka;
- e) uvježbanost posade u rukovanju čamcima i ostalim sredstvima za spašavanje i uređajima za otkrivanje, sprječavanje i gašenje požara.

(2) Inspeksijski nadzor obuhvaća i provjeru ima li brod važeći registar teretnog uređaja, te odgovara li stanje uređaja za ukrcaj i iskrcaj stvari podacima iz registra uređaja.

Članak 236. **(Otklanjanje nedostataka)**

(1) Ako se u vršenju inspeksijskog nadzora prema odredbi članka 233. stavak (1) ovog zakona utvrde nedostaci broda glede njegove sposobnosti za plovidbu, naredit će se zapovjedniku broda da u određenom roku otkloni utvrđene nedostatke.

(2) Ako se utvrđeni nedostaci ne otklone u određenom roku ili ako su utvrđeni nedostaci takve prirode da ugrožavaju sigurnost broda, osoba i tereta na njemu, te okoliša, zabranit će se brodu daljnja plovidba dok se navedeni nedostaci ne otklone i oduzet će mu se isprava o sposobnosti za plovidbu.

(3) Ako se u vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da prema odredbi članka 232. ovog zakona brod nema važeći registar teretnog uređaja ili ako stanje tih uređaja nije sukladno registru teretnog uređaja, zabranit će mu se da obavlja ukrcaj, iskrcaj ili prekrcaj stvari vlastitim uređajima (za obavljanje tih radnji).

Članak 237. **(Nadzor u lukama)**

(1) Ako se u vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da se u lukama odnosno pristaništima otvorenim za promet, ne provodi sustav koji je sukladan obvezama Bosne i Hercegovine, ili da je stanje luka, zimovnika, zimskih skloništa, prevodnica takvo da predstavlja opasnost za sigurnost plovnih objekata, naredit će tijelu, odnosno ustrojstvu koja iskorištava luku odnosno pristanište, zimovnik, zimsko sklonište i prevodnicu da radi otklanjanja utvrđenih nedostataka u određenom roku poduzme odgovarajuće mjere ili obavi potrebite radove.

(2) Ako mjere i radovi naređeni prema stavku (1) ovog članka ne budu izvršeni u određenom roku, inspektor sigurnosti plovidbe:

- a) zabranit će pristajanje plovnih objekata uz dio operativne ili druge obale za koji je utvrđen nedostatak dok ne bude omogućeno sigurno pristajanje plovnih objekata;
- b) zabranit će uporabu operativne ili druge obale ili njenog dijela, kao i sidrište te zimovnike, odnosno zimska skloništa, koji neposredno ugrožava sigurnost plovnih objekata, osoba i stvari prigodom ukrcaja, iskrcaja i prekrcaja ili ako prijeti opasnost da se zbog neispravnog uređaja zagadi okoliš;

- c) zabranit će promet u luci odnosno pristaništu, sidrištu, zimovniku, odnosno zimskom skloništu i prevodnici sve dok je sigurnost plovidbe neposredno ugrožena zbog neodržavanja ovih objekata i uređaja u ispravnom stanju.

Članak 238.
(Nadzor na plovnom putu)

(1) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora prema odredbi članka 234. točka d) ovog zakona utvrdi da je stanje plovnog puta ili objekta sigurnosti za poboljšanje uvjeta plovidbe na plovnom putu takvo da ugrožava sigurnost plovidbe, naredit će se:

- a) ustrojstvu ili poduzeću koje je ovlašteno da održava plovne puteve da ukloni smetnje na plovnom putu i objektima sigurnosti za poboljšanje uvjeta plovidbe, odnosno da plovni put i ove objekte dovede u stanje da omogući sigurnu plovidbu.
- b) privremena zabrana plovidbe ako na plovnom putu nisu poduzete mjere za sigurnu plovidbu.

(2) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora iz stavka (1) ovog članka utvrde i drugi nedostaci na plovnom putu koji mogu ugroziti sigurnost, naredbu o tome s prijedlozima mjera dostavit će se mjerodavnom ministarstvu radi poduzimanja odgovarajućih mjera.

Članak 239.
(Nedostaci na plovnom putu)

(1) Ako se u vršenju inspekcijskih poslova prema odredbi članka 231. točka e) ovog zakona utvrdi da plovni put nije obilježen, da objekti sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju ne rade ispravno, odnosno da radio-postaje ne rade sukladno propisima, naredit će se:

- a) poduzeću, odnosno tijelu mjerodavnom za poslove obilježavanja plovnog puta i održavanje objekata sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju, da plovni put obilježi i osposobi objekte sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju;
- b) privremeno zabrana plovidbe, ako stanje obilježenog plovnog puta i objekata sigurnosti za obilježavanje i signalizaciju ne omogućava sigurnu plovidbu.

(2) Ako se u vršenju inspekcijskih poslova iz stavka (1) ovog članka utvrde takvi nedostaci koji mogu ugroziti sigurnost plovidbe, izvješće o utvrđenim nedostacima s prijedlozima za njihovo otklanjanje dostavit će se mjerodavnom ministarstvu.

Članak 240.
(Ugrožavanje sigurnosti plovidbe)

(1) Ako inspektor sigurnosti plovidbe utvrdi da se izgradnja objekata izvodi na način koji ugrožava sigurnost plovidbe, naredit će izvođaču radova privremenu obustavu daljnjih radova, a po potrebi uklanjanje materijala koji ugrožava sigurnost plovidbe.

(2) Pod objektima koji ugrožavaju sigurnost plovidbe smatraju se objekti za održavanje vodnih građevina kao i objekti za čiju izgradnju nije izdata suglasnost mjerodavnog ministarstva.

Članak 241.
(Članovi posade)

(1) Ako inspektor sigurnosti plovidbe utvrdi da član posade nema ovlasti za obavljanje određenih poslova ili nema važeće isprave o ukrcaju, naredit će da se u određenom roku otkloni utvrđeni nedostatak.

(2) Ako član posade iz stavka (1) ovog članka ne otkloni utvrđeni nedostatak, inspektor sigurnosti plovidbe, naredit će zapovjedniku broda da iskrca tog člana posade.

(3) Ako inspektor sigurnosti plovidbe utvrdi da je član posade ili upravljač čamca, odnosno plutajućeg objekta ili skele u takvoj mjeri umoran, bolestan ili u takvom psihotjelesnom stanju da je nesposoban za obavljanje poslova u svezi sa sigurnošću plovidbe, naredit će zapovjedniku odnosno starješini plovila da ga smijeni sa dužnosti, odnosno zabranit će daljnju plovidbu .

Članak 242. **(Odobrenje za obavljanje djelatnosti)**

(1) Ako inspektor sigurnosti plovidbe utvrdi da brod nema odobrenje za obavljanje prijevoza putnika i stvari, teglenja, potiskivanja ili drugih plovidbenih poslova, odnosno da je brod ili drugo plovno sredstvo ukrao veći broj osoba ili veću količinu stvari nego je dozvoljeno, ili je teret smješten tako da ugrožava sigurnost broda ili drugog plovnog objekta ili osoba na njemu, naredit će da se iskrcaju prekobrojne osobe, onosno da se iskrca količina tereta iznad dozvoljene granice, odnosno da se teret smjesti na propisan način.

(2) Ako zapovjednik broda nema odobrenje (dozvolu) ili ne izvrši naređenje iz stavka (1) ovog članka inspektor sigurnosti plovidbe zabranit će brodu isplavljenje, odnosno zabranit će njegovu daljnju plovidbu, dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.

Članak 243. **(Povreda zakona)**

(1) Kada inspektor sigurnosti plovidbe utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, ima pravo i obvezu, sukladno ovom zakonu i drugim propisima da:

- a) naredi otklanjanje utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti u određenom roku;
- b) podnijeti prijavu mjerodavnom tijelu zbog prekršajnog djela, odnosno izreći utvrđenu prekršajnu mjeru;
- c) poduzeti i druge mjere, odnosno izvršiti i druge radnje za koje je propisima ovlašten.

(2) Protiv donesenih mjera inspektora sigurnosti plovidbe u prvom stupnju, može se izjaviti žalba mjerodavnom ministarstvu.

(3) Inspektor sigurnosti plovidbe dužan je voditi evidenciju o poduzetim mjerama.

Članak 244. **(Uvjeti za inspektora)**

(1) Za inspektora sigurnosti plovidbe može se imenovati osoba koja ispunjava uvjete za državne djelatnike.

(2) Inspektor sigurnosti plovidbe za vrijeme obavljanja službe mora nositi propisanu odjeću i legitimaciju inspektora sigurnosti plovidbe.

Članak 245. **(Pravila službe)**

(1) U vršenju poslova inspekcije inspektor sigurnosti plovidbe, za vrijeme službe mora nositi službeno odijelo i službenu legitimaciju, te koristi službeni čamac, odnosno brod.

(2) Čamac, odnosno brod iz prethodnog stavka mora imati ispisanu oznaku tijela inspekcije, rotirajuće plavo svjetlo i natpis (na bokovima ili prednjim dijelu broda) "kapetanija".

DIO OSMI - PLOVIDBENI PREKRŠAJI

Članak 246. (Zajedničke odredbe)

Plovidbeni prekršaj je povreda propisa kojima se uređuju odnosi u unutarnjim i pomorskim vodama, njihovim lukama i brodovima, odnosno čamcima i plutajućim objektima u svezi sa sigurnošću plovidbe i zaštite ljudskih života, okoliša, te sa prometom na unutarnjim i pomorskim putevima.

POGLAVLJE I – PREKRŠAJI I KAZNE

Članak 247. (Strani brod)

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 5.000 KM kaznit će se za plovidbeni prekršaj strana pravna ili fizička osoba:

- a) ako brod odnosno čamac iz druge države, koji pretrpi nezgodu u vodama Bosne i Hercegovine i ako je nezgoda uzrokovala smrt ili teže tjelesne ozljede sudionika u nezgodi, veći gubitak ili oštećenje imovine, zaprečavanje plovnog puta ili zagađenje voda, ne prijavi ili onemogući istragu o nezgodi koja se dogodila (članak 7. stavak 1);
- b) ako strani brod uplovi u druge plovne puteve Bosne i Hercegovine bez posebitog odobrenja (članak 45. stavak 4);
- c) ako strano plovilo, koje je zbog više sile ili druge nevolje prisiljeno skloniti se u unutarnje ili pomorske vode Bosne i Hercegovine, o tome ne obavijestiti mjerodavnu kapetaniju (članak 45. stavak 5);
- d) ako strani brod obavlja prijevoz za ili iz trećih država bez posebitog odobrenja (članak 151. stavak 2);
- e) ako strani brod obavlja javni prijevoz između pojedinih luka Bosne i Hercegovine (kabotaža) bez posebitog odobrenja (članak 151. stavak 4).

Članak 248. (Brodar)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj brodar ili drugo ustrojstvo:

- a) ako ne organizira nadzor obavljanja poslova koji se odnose na sigurnost plovidbe (članak 6. stavak (1) točka a);
- b) ako ne osigura trajno obavljanje nadzora sigurnosti plovidbe (članak 6. stavak 1.) točka b);
- c) ako ne vodi propisane podatke koji su značajni za sigurnost plovidbe (članak 6. stavak 1) točka c);
- d) ako po nalogu mjerodavne kapetanije, oštećeno ili potopljeno plovilo, koje smeta ili ugrožava sigurnost plovidbe ili znači opasnost od zagađenja, ne ukloni sa plovnog puta (članak 15. stavak (1));
- e) ako ne održava luku odnosno pristanište u stanju koje osigurava sigurnu plovidbu (članak 24. stavak (1));
- f) ako ne podnese na odobrenje tehničku dokumentaciju na temelju koje se gradi brod ili prepravljiva (članak 50. stavak (1) točka a) i c);
- g) ako ne podnese zahtjev za ponovno baždarenje broda prije završetka radova na prepravci kojima se mijenja tonaža broda ili ne podnese takav zahtjev nakon dolaska broda u prvu luku, ako se radovi na prepravci broda izvode u inozemstvu, a brod nije baždaren u inozemstvu prema odredbama ovog zakona (članak 62);

- h) ako stavi u plovidbu ili drži u plovidbi brod bez bilo koje od brodskih isprava i knjiga propisanih ovim zakonom ili pravilnikom donesenim na temelju ovog zakona (članak 65.,66., 68., 69., 70. i 71);
 - i) ako kao zapovjednik broda ukrca osobu koja nema brodersku, odnosno pomorsku knjižicu (članak 100. stavak (1));
 - j) ako brod nema ime, odnosno oznaku ili ne nosi ime luke upisa ili ako te oznake nosi a nije za to ovlašten (čl. 122. i 123.);
 - k) ako vadi potonulu stvar i ako nije ovlašten za njezino vađenje (članak 192.);
 - l) ako ne poduzme ili ne poduzima u određenom roku odgovarajuće mjere ili obavi potrebite radove koje je svojim rješenjem naredila inspekcija sigurnosti plovidbe (čl. 237. do 240.);
- (2) Za radnje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba brodarka novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.

Članak 249. **(Plovidba)**

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 200 do 500 KM kaznit će se za plovidbeni prekršaj:
- a) zapovjednik stranog broda ili osoba koja ga zamjenjuje:
 - 1) ako pri dolasku u luku ili odlasku iz luke odnosno pristaništa ne preda mjerodavnoj kapetaniji opću izjavu, izvod iz popisa posade i popis putnika (članak 30. stavak (2));
 - 2) ako o nakani prolaska stranog ratnog broda ne izvjesti mjerodavno tijelo u određenom roku (članak 31.stavak 4.);
 - 3) ako o stranom plovilu, koje je zbog više sile ili druge nevolje prisiljeno skloniti se u unutarnje ili pomorske vode Bosne i Hercegovine, ne obavijesti mjerodavnu kapetaniju (članak 45. stavak (5));
 - 4) ako ne poduzme u određenom roku odgovarajuće mjere, koje mu rješenjem naredi inspektor sigurnosti plovidbe (član 231.);
 - b) zapovjednik broda upisanog u upisnik brodova ili osoba koja ga zamjenjuje:
 - 1) ako brod, koji ima brodersku radio postaju, ne organizira službu bdijenja sukladno propisima o radio prometu (članak 16. stavak (3));
 - 2) ako po naređenju mjerodavne kapetanije ne isplovi u pomoć brodu na kojem je izbio požar ili na kojem je nastala druga nezgoda (članak 32.);
 - 3) ako brod plovi izvan određenih granica plovidbe ili protivno određenoj namjeni ili ako brodom poduzme putovanje za koje brod nije proglašen sposobnim (članak 43.);
 - 4) ako ukrca i rasporedi teret na brodu protivno odredbama članka 48. stavak (1) točka d);
 - 5) ako obavlja jedno ili više putovanja suprotno odredbama članka 59.stavak 2.
 - 6) ako protivno odredbama članka 59.stavak 4. obavlja prijevoz putnika brodom koji nije putnički;
 - 7) ako na brodu nema bilo koje od brodskih isprava i knjiga iz čl. 65., 66, 68., 69., 70. i 71. ili pravilnika donosenih na temelju ovog zakona ili ako se u broderske isprave i knjige ne unose podaci sukladno članku 63. stavak (2);
 - 8) ako na zahtjev ovlaštenih tijela ne pokaže broderske isprave i knjige (članak 64. stavak (3));
 - 9) ako isplovi iz luke brodom koji nema određen broj članova posade sa propisanom stručnom spremom (članak 88. stavak.2);

- 10) ako za člana posade broda primi osobu koja nema brodarsku, odnosno pomorsku knjižicu ili dozvolu za ukrcaj (članak 100. stavak (1));
- 11) ako o neispravnostima iz članka 103. stavak (1) točka b) ne obavjesti mjerodavnu kapetaniju (članak 101. stavak (2));
- 12) ako na brodu ne održava u ispravnom stanju, strojeve, uređaje i opremu ili ako se ne brine o sigurnosti brodskih uređaja za ukrcaj i iskrcaj putnika, opasnog i ostalog tereta, te o pravilnom ukrcaju, smještaju i iskrcaju putnika (članak 108. stavak (1));
- 13) ako u propisanim rokovima ne obavlja vježbe sa čamcima, sredstvima za spašavanje i uređajima za otkrivanje, sprječavanje i gašenje požara (članak 108 stavak (2));
- 14) ako za vrijeme plovidbe nije na brodu (članak 108. stavak (3));
- 15) ako osobno ne rukovodi brodom kada to zahtijeva sigurnost broda, a osobito kada brod ulazi u luku, prevodnicu, kanal i more ili kada izlazi iz njih, te za slabe vidljivosti i magle i kada to zahtijeva sigurnost brodova u teglju ili potiskivanju (članak 109. stavak (3));
- 16) ako ne poduzme sve potrebite radnje za spašavanje broskog dnevnika, a ako okolnosti slučaja to dopuštaju i mjere spašavanja drugih brodskih knjiga, brodskih isprava, karte dotičnog putovanja i gotovog novca blagajne (članak 111. stavak 2.);
- 17) ako, na brodu na kojem se desio događaj koji ugrožava sigurnost broda ili plovidbe ili ako se desio izvanredan događaj na brodu putnicima i drugim osobama, ili stvarima na brodu, ili ako se opazi zagađenje uljem, opasnim kemikalijama i štetnim tvarima na plovnom putu, ne poduzmu propisane mjere (članak 112. stavak 1.);
- 18) ako, o događajima iz stavka 1) članka 112. ne podnese izvješće mjerodavnoj kapetaniji najbliže obalne države (članak 112. stavak 2.);
- 19) ako o događaju iz stavka (1) članka 112. ne izvijesti u određenom roku, kapetaniju u luci u koju brod najprije uplovi, odnosno diplomatsko ili konzularno predstavništvo Bosne i Hercegovine, ako se brod nalazi u inozemstvu (članak 112. stavak 3.);
- 20) ako u brodski dnevnik ne unese rođenje i smrt osobe na brodu, naznačujući mjesto ili zemljopisnu poziciju broda i vrijeme rođenja, odnosno smrti te ne primi izjavu posljednje volje i to primanje ne unese u brodski dnevnik, navodeći vrijeme kad je posljednju izjavu volje primio (članak 112. stavak 4.);
- 21) ako u slučaju iz članka 112. stavak 4. ne sastavi zapisnik i ne dostavi ga mjerodavnom tijelu (članak 112. stavak 5.);
- 22) ako radio-komunikacijama ne odašilje obavijest o bilo kojoj neposrednoj opasnosti po sigurnost plovidbe na koju naiđe (članak 113. stavak (1));
- 23) ako bilješku o obavijesti iz članka 113. stavak 1. ne unese u brodski dnevnik (članak 113. stavak (2));
- 24) ako za vrijeme putovanje broda prema članu posade, putniku ili drugoj osobi na brodu koja je izvršila krivično djelo, ne poduzme mjere potrebite da spriječi ili ublaži nastupanje štetnih posljedica tog djela i izvršitelja ne pozove na odgovornost (članak 117. stavak 1),
- 25) ako u slučaju da postoji opasnost da izvršitelj ponovi djelo ili da pobjegne, zapovjednik broda ne poduzme utvrđene mjere (članak 117. stavak 2.);

- 26) ako o krivičnom djelu učinjenom na brodu ne obavijesti mjerodavne, u čiju prvu luku nakon izvršenog krivičnog djela brod uplovi ili ako s izvršiteljem krivičnog djela ne postupi prema uputama diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine (članak 117. stavak 3);
 - 27) ako samovoljno napuštanje broda od člana posade državljanina Bosne i Hercegovine u inozemstvu ne prijavi mjerodavnoj kapetaniji (članak 118. stavak (1));
 - 28) ako brodu, koji se sudario sa brodom kojim zapovjeda, iako je to mogao, ne priopći ime broda, luke upisa, te ime luke iz koje je isplovio i u koju plovi (članak 165. stavak 1);
 - 29) ako ne unese u brodski dnevnik razloge iz kojih nije krenuo u pomoć osobama u opasnosti i poduzeo njihovo spašavanje ili razloge iz kojih nije poduzeo spašavanje broda i stvari sa broda (članak 173.),
 - 30) ako ne poduzme ili ne poduzima u određenom roku odgovarajuće mjere koje mu rješenjem naredi inspektor sigurnosti plovidbe (čl. 236., 241. i 244.
- (3) Za radnje iz stavka 1. točka b) alineja 2), 7), 8), 10), 22) i 30) ovog članka kaznit će se i vlasnik ili upravljač čamca odnosno plutajućeg objekta novčanom kaznom od 150 do 500 KM.

Članak 250. **(Posada)**

Novčanom kaznom od 150 do 300 KM kaznit će se član posade broda ili član posade čamca, odnosno plutajućeg objekta:

- a) koji povredom svoje dužnosti, propisane ovim zakonom, ne postupi prema pravilima navigacije i time dovede u opasnost sigurnost plovidbe ili ošteti brod, čamac, plutajući objekat ili teret na njima ili ugrozi sigurnost putnika ili ostalih članova posade (članak 15.);
- b) ako predmete ili stvari koje mogu ometati ili ugroziti sigurnost plovidbe ili znače opasnost od zagađenja, baca na plovni put (članak 15.).

Članak 251. **(Zaštitne mjere)**

Pored kazne za plovidbeni prekršaj iz članka 247. točka b) alineja 26) i članka 248. točka a) ovog zakona članu posade broda, čamca ili plutajućeg objekta, mogu se kao zaštitna mjera oduzeti sve ili pojedine ovlasti za obavljanje poslova određenog zvanja na bilo kojem brodu, čamcu i plutajućem objektu u trajanju do 2 godine.

Članak 252. **(Provedbeni propisi)**

(1) Mjerodavno ministarstvo u roku od jedne godine, od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte o:

1. ispunjavanju uvjeta za sigurnost plovidbe na plovnim putevi na unutarnjim vodama i pomorskim vodama Bosne i Hercegovine, u lukama, pristaništima, brodovima i drugim plovilima unutarne plovidbe i pomorskim brodovima (članak 5. Zakona),
2. postupku ispitivanja uzroka nezgode koja se dogodi bilo kojem brodu i plovnom objektu iz države Bosne i Hercegovine, kao i na brodu odnosno čamcu iz druge

- države koji pretrpi nezgodu u vodama Bosne i Hercegovine, ako je nezgoda uzrokovala smrt ili teže tjelesne ozljede sudionika u nezgodi, veći gubitak ili oštećenje imovine, zaprečavanje plovnog puta ili zagađenje voda (članak 7. Zakona),
3. utvrđivanju uvjeta koje moraju ispunjavati luke odnosno pristaništa otvorene za međunarodni promet, glede uređenja kopna i obale, dubinu vode na mjestima pristajanja, prateće mehanizacije, uređaja za prekrcaj i istovar, obučenosti osoblja, sigurnosti plovidbe i sl (članak 24. Zakona),
 4. utvrđivanju reda u lukama i pristaništima (članak 34. Zakona),
 5. pravilima plovidbe, uređajima, sredstvima, signalima i oznakama za obilježavanje plovnog put (članak 45. Zakona),
 6. određivanju imena, oznaka i znakova raspoznavanja brodova vođenju evidencije o imenima brodova, kao i obavljanju probne vožnje brodova unutarnje i pomorske plovidbe (članak 59. Zakona),
 7. o utvrđivanju sposobnosti za plutanje plutajućih objekata unutarnje i pomorske plovidbe (članak 78. Zakona),
 8. načinu postavljanja pontonskih mostova, te o uvjetima plovidbe kroz otvore pontona pontonskog mosta (članak 79. Zakona),
 9. visini naknade za utvrđivanje sposobnosti čamaca za plovidbu na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima (članak 83. Zakona),
 10. visini naknade za baždarenje čamaca i o obrascu svjedožbe o izvršenom baždarenju čamca za plovidbu na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima (članak 84. Zakona),
 11. o načinu utvrđivanja sposobnosti čamaca za plovidbu, upis i evidenciju, oblik i sadržaj plovidbene dozvole, uvjete i način osposobljavanja osoba za upravljanje čamcem (članak 87. Zakona),
 12. broju članova posade, stručnoj spremi i uvjetima za sigurnu plovidbu, koje mora imati brod unutarnje i pomorske plovidbe (članak 88. Zakona),
 13. uvjetima za sticanje zvanja člana posade, polaganje stručnog ispita i izdavanje ovlasti za obavljanje poslova osiguranja plovidbe (članak 89. Zakona),
 14. određivanju imena i oznaka brodova, te pozivnih znakova brodova, o isticanju i vijanju zastave i isticanju oznaka na brodovima unutarnje i pomorske plovidbe (članak 122. Zakona),
 15. upisu brodova, plutajućih objekata i čamaca, o zbirkama isprava i pomoćnim knjigama koje se vode uz upisnike i obrasci tih isprava i knjiga (članak 143. Zakona),
 16. službenom odijelu, oznakama službenih vozila i plovila (članak 229. Zakona).

(2)Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1.ovog članka, primjenjivat će se postojeći podzakonski akti iz ove oblasti, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Članak 253. **(Stupanje na snagu)**

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o pomorskoj i unutarnjoj plovidbi ("Službeni list SFRJ"br. 22/77, 13/82, 30/85, 80/89 i 29/90) i Zakona o unutarnjoj i pomorskoj plovidbi ("Službeni list SR BiH br. 10/84, 36/87,33/89,22/90) i Zakona o organiziranju i funkcioniranju, cestovnog, željezničkog, riječnog, pomorskog i zrakoplovnog prometa ("Službeni list R BiH", broj13/94), Uredbe o preuzimanju zakona («Narodni list HR HB», broj 25/94).

(2) Mjerodavna tijela entiteta, kantona, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, tijela lokalne samouprave i lokalne uprave u gradovima i općinama uskladit će zakone, iz svoje mjerodavnosti s ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

PS BiH broj _____
Sarajevo, _____2008. godine

**Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH**

**Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH**

Zakon o unutarnjoj i pomorskoj plovidbi

Pregled sadržaja

DIO PRVI OPĆE ODREDBE

- Članak 1. Područje primjene
- Članak 2. Plovni objekti
- Članak 3. Običajno pravo
- Članak 4. Definicije

DRUGI DIO SIGURNOST PLOVIDBE

Poglavlje I Zajedničke odredbe

- Članak 5. Definicije
- Članak 6. Dužnosti subjekata
- Članak 7. Mjerodavnost u slučaju nezgode

Poglavlje II Plovni putevi

- Članak 8. Plovni putevi
- Članak 9. Građenje i uređenje
- Članak 10. Održavanje
- Članak 11. Obilježavanje
- Članak 12. Izvori financiranja
- Članak 13. Objekti sigurnosti plovidbe
- Članak 14. Obilježavanje zapreka
- Članak 15. Ugrožavanje sigurnosti
- Članak 16. Radio služba
- Članak 17. Prevodnice, zimovnici i skele
- Članak 18. Naknada
- Članak 19. Javno dobro
- Članak 20. Gradnja objekata na plovnom putu
- Članak 21. Izvođenje radova na plovnom putu
- Članak 22. Agencija za unutarnje i pomorske plovne puteve Bosne i Hercegovine
- Članak 23. Unutarnje ustrojstvo Agencije

Poglavlje III

Luke

Članak 24. Opći uvjeti

Članak 25. Namjena luka

Članak 26. Izdavanje odobrenja za gradnju luke odnosno pristaništa

Članak 27. Projektna dokumentacija luke odnosno pristaništa

Članak 28. Pretovar opasnih tvari

Članak 29. Korištenje lučkih sadržaja

Članak 30. Odobrenje za uplovljenje - isplovljenje

Članak 31. Neškodljiv prolaz stranog plovnog objekta

Članak 32. Požar

Članak 33. Odgovornost za štete

Članak 34. Održavanje reda

Članak 35. Nadzor

Poglavlje IV

Sidrišta

Članak 36. Sidrenje plovila

Članak 37. Sidrenje plovila za prijevoz opasnih tvari

Poglavlje V

Zimovnici i zimska skloništa

Članak 38. Položaj

Članak 39. Uvjeti koje ispunjava zimovnik

Članak 40. Iskorištavanje

Poglavlje VI

Pristanište, pristan, tovarište

Članak 41. Pristanište

Članak 42. Pristan

Članak 43. Uvjeti za tovarište

Članak 44. Ostala pitanja

Poglavlje VII

Plovidba

Članak 45. Pravila

Poglavlje VIII

Pilotaža

Članak 46. Definicija

Članak 47. Uvjeti korištenja

Poglavlje IX

Brod

Članak 48. Utvrđivanje sposobnost za plovidbu

Članak 49. Tehnički pregled

Članak 50. Tehnički nadzor

Članak 51. Vrste pregleda

Članak 52. Osnovi pregled

Članak 53. Redoviti i kontrolni pregled

Članak 54. Izvanredni pregled

Članak 55. Sposobnost za probnu plovidbu

Članak 56. Suglasnost za prepravke

Članak 57. Tehnička pravila

Članak 58. Stanje broda

Članak 59. Oglašavanje sposobnosti za plovidbu

Poglavlje X

Baždarenje brodova

Članak 60. Definicija

Članak 61. Obvezno baždarenje

Članak 62. Ponovno baždarenje

Poglavlje XI

Brodске isprave i knjige

Članak 63. Namjena

Članak 64. Način vođenja i čuvanje

Članak 65. Brodska svjedodžba – upisni list

Članak 66. Svjedodžba o baždarenju i ispravnosti radio uređaja

Članak 67. Unos i promjena podataka

Članak 68. Privremena svjedodžba

Članak 69. Popis posade

Članak 70. Obvezni brodski dokumenti

Članak 71. Posebiti brodski dokumenti

Članak 72. Oblik i sadržaj isprava i knjiga

Poglavlje XII

Plutajući objekti

Članak 73. Sposobnost za uporabu

- Članak 74. Utvrđivanje sposobnosti
- Članak 75. Svjedodžba o sigurnosti
- Članak 76. Dokumenti
- Članak 77. Odobrenje za postavljenje plutajućeg objekta
- Članak 78. Upis u knjigu evidencije
- Članak 79. Pontonski mostovi

Poglavlje XIII

Čamci

- Članak 80. Sposobnost za plovidbu
- Članak 81. Plovidbena dozvola
- Članak 82. Vrste čamaca - brodica
- Članak 83. Utvrđivanje sposobnosti
- Članak 84. Baždarenje
- Članak 85. Upravljenje
- Članak 86. Način označavanja
- Članak 87. Pravilnici

Poglavlje XIV

Posada broda

- Članak 88. Opći uvjeti
- Članak 89. Zvanja i ovlasti
- Članak 90. Zdravstvena sposobnost
- Članak 91. Zdravstveni pregledi
- Članak 92. Povremeni zdravstveni pregledi
- Članak 93. Imunizacija
- Članak 94. Revizija zdravstvenog pregleda
- Članak 95. Način obavljanja zdravstvenog pregleda
- Članak 96. Dužnosti
- Članak 97. Brodska straža
- Članak 98. Neprekidna straža
- Članak 99. Automatsko – ručno kormilarenje
- Članak 100. Brodarska – pomorska knjižica
- Članak 101. Povratno putovanje
- Članak 102. Troškovi
- Članak 103. Obveze obavještanja
- Članak 104. Naknade štete
- Članak 105. Odgovornost brodara

Poglavlje XV

Zapovjednik broda

- Članak 106. Opće odredbe
- Članak 107. Odgovornosti
- Članak 108. Dužnosti
- Članak 109. Zapovijedanje
- Članak 110. Mjere spašavanja

- Članak 111. Spašavanje putnika i dokumentacije
- Članak 112. Izvanredni događaji
- Članak 113. Obavještanje o opasnosti
- Članak 114. Održavanje reda
- Članak 115. Sloboda kretanja
- Članak 116. Narušavanje sigurnosti plovidbe
- Članak 117. Krivična djela za vrijeme plovidbe
- Članak 118. Samovoljno napuštanje broda
- Članak 119. Pojam samovoljnog napuštanja broda

DIO TREĆI

DRŽAVNA PRIPADNOST I IDENTIFICIRANJE BRODA, UPIS I BRISANJE BRODOVA, PLUTAJUĆIH OBJEKATA I ČAMACA

Poglavlje I

Državna pripadnost i identificiranje broda

- Članak 120. Definicija
- Članak 121. Zastava
- Članak 122. Ime i oznaka
- Članak 123. Luka upisa
- Članak 124. Pozivni znak

Poglavlje II

Upis i brisanje brodova

- Članak 125. Obveza upisa
- Članak 126. Moguć upis
- Članak 127. Zastupanje stranog vlasnika
- Članak 128. Brisanje brodova
- Članak 129. Ograničenja za brisanje brodova
- Članak 130. Izuzeće
- Članak 131. Upisnik brodova
- Članak 132. Vrste upisnika
- Članak 133. Struktura upisnika
- Članak 134. Glavna knjiga
- Članak 135. List A i B
- Članak 136. List C

Poglavlje III

Upis i brisanje plutajućih objekata i čamaca

- Članak 137. Evidencija - očevidnik
- Članak 138. Upisnik
- Članak 139. Nemogućnost upisa

- Članak 140. Ime i oznaka
- Članak 141. Brisanje iz upisnika
- Članak 142. Izuzeća
- Članak 143. Propisi o upisu

DIO ČETVRTI TEMELJI VLASNIČKO-PRAVNIH ODNOSA

- Članak 144. Status broda
- Članak 145. Ostala pitanja -stvarna prava

DIO PETI PRIJEVOZ I PLOVIDBENI POSLOVI

Poglavlje I Prijevoz putnika i stvari

- Članak 146. Vrste prijevoza, definicija
- Članak 147. Nositelj javnog prijevoza
- Članak 148. Javni prijevoz - podjela
- Članak 149. Javni prijevoz u linijskoj plovidbi
- Članak 150. Javni prijevoz u slobodnoj plovidbi
- Članak 151. Strani brodar
- Članak 152. Ograničenja prijevoza
- Članak 153. Ukrcaj, odnosno iskrcaj putnika
- Članak 154. Prijevoz za sopstvene potrebe

Poglavlje II Tegljenje, potiskivanje i drugi plovidbeni poslovi

- Članak 155. Tegljenje i potiskivanje
- Članak 156. Drugi plovidbeni poslovi

DIO ŠESTI PLOVIDBENE NEZGODE

Poglavlje I Sudar brodova

- Članak 157. Šteta koju uzrokuje plovilo

- Članak 158. Odgovornost broda
- Članak 159. Podjela odgovornosti
- Članak 160. Nadoknada dobiti
- Članak 161. Solidarna odgovornost
- Članak 162. Naknada štete
- Članak 163. Raspodjela naknade štete
- Članak 164. Nemogućnost nadoknade
- Članak 165. Obveze zapovjednika broda
- Članak 166. Zastara potraživanja
- Članak 167. Ograničena odgovornost broдача

Poglavlje II

Spašavanje i pružanje pomoći

- Članak 168. Opći pojam
- Članak 169. Područje primjene
- Članak 170. Dužnosti zapovjednika
- Članak 171. Izuzeće od obveze
- Članak 172. Spašavanje drugog broda
- Članak 173. Evidencija odustajanja od spašavanja
- Članak 174. Izuzeće od odgovornosti za štetu
- Članak 175. Nagrada
- Članak 176. Ugovor o spašavanju
- Članak 177. Visina nagrade
- Članak 178. Suradnja pri spašavanju
- Članak 179. Poništenje – izmjena ugovora
- Članak 180. Sudsko utvrđivanje visine nagrade
- Članak 181. Posebita naknada
- Članak 182. Raspodjela nagrade
- Članak 183. Smanjenje i ukidanje nagrade
- Članak 184. Izuzeće od prava na nagradu
- Članak 185. Obveze broдача spašenog broda
- Članak 186. Potraživanje od osiguranika
- Članak 187. Ostvarivanje prava na nagradu
- Članak 188. Nagrada za spašavanje broda istog broдача
- Članak 189. Zastara

Poglavlje III

Vađenje potonulih stvari

- Članak 190. Područje primjene
- Članak 191. Vađenje za vrijeme spašavanja
- Članak 192. Odobrenje
- Članak 193. Uklanjanje
- Članak 194. Napuštanje i prekidanje vađenja
- Članak 195. Zabrana prekidanja i napuštanja vađenja
- Članak 196. Troškovi
- Članak 197. Stručno – tehnička pomoć

- Članak 198. Gubitak prava vlasništva
- Članak 199. Odgovornost za štetu
- Članak 200. Naknada
- Članak 201. Pravo zaloga
- Članak 202. Zastara

Poglavlje IV

Zajedničke havarije

- Članak 203. Opće odredbe
- Članak 204. Raspodjela štete i troška
- Članak 205. Čin zajedničke havarije
- Članak 206. Ostali troškovi

Poglavlje V

Doprinos zajedničkoj havariji

- Članak 207. Prava i dužnosti sudionika
- Članak 208. Dužnička vjerovnička masa
- Članak 209. Izuzeća
- Članak 210. Vrijednost imovine
- Članak 211. Troškovi popravke broda
- Članak 212. Potpuni gubitak broda
- Članak 213. Vrijednost oštećenog tereta
- Članak 214. Naknadno spašavanje
- Članak 215. Provizija za izdatke
- Članak 216. Kamata
- Članak 217. Vrijednost dužničke mase
- Članak 218. Iznos zajedničke havarije
- Članak 219. Prava i dužnosti brodara
- Članak 220. Naplata potraživanja

Poglavlje VI

Zastara potraživanja i odgovornost vlasnika broda i brodara

- Članak 221. Zastara
- Članak 222. Izvanugovorna odgovornost vlasnika broda i brodara
- Članak 223. Odgovornost za smrt i tjelesne ozljede
- Članak 224. Odgovornost za oštećenja stvari i zagađenje okoliša
- Članak 225. Odgovornost za zagađenje sa broda i za izlivanje ulja koja se prijevoze kao teret

DIO SEDMI KAPETANIJE I NADZOR

Poglavlje I Kapetanije

- Članak 226. Područje djelovanje
- Članak 227. Ispostave
- Članak 228. Rukovođenje
- Članak 229. Službena odijela

Poglavlje II Inspekcijski nadzor

- Članak 230. Subjekti
- Članak 231. Inspekcijski poslovi
- Članak 232. Nadzor nad brodovima
- Članak 233. Utvrđivanje nedostataka
- Članak 234. Zabrana isplovljenja broda
- Članak 235. Poslovi inspekcijskog nadzora
- Članak 236. Otklanjanje nedostataka
- Članak 237. Nadzor u lukama
- Članak 238. Nadzor na plovnom putu
- Članak 239. Nedostaci na plovnom putu
- Članak 240. Ugrožavanje sigurnosti plovidbe
- Članak 241. Članovi posade
- Članak 242. Odobrenje za obavljanje djelatnosti
- Članak 243. Povreda zakona
- Članak 244. Uvjeti za inspektora
- Članak 245. Pravila službe

DIO OSMI PLOVIDBENI PREKRŠAJI

- Članak 246. Zajedničke odredbe

Poglavlje I

Prekršaji i kazne

- Članak 247. Strani brod
- Članak 248. Brodar
- Članak 249. Plovidba
- Članak 250. Posada
- Članak 251. Zaštitne mjere
- Članak 252. Provedbeni propisi
- Članak 253. Stupanje na snagu

O B R A Z L O Ź E N J E

NACRTA ZAKONA O UNUTARNJOJ I POMORSKOJ PLOVIDBI

1. USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u članku III točka 1(h) Ustava Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da su u mjerodavnosti institucija Bosne i Hercegovine uspostava i rad zajedničkih i međunarodnih komunikacija. Iz navedenog proizilazi da su Bosna i Hercegovina i njene institucije mjerodavne i za uređenje plovidbe na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima, na kojima važi međunarodni režim plovidbe.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Bosna i Hercegovina kao pomorska suverena država, između ostalog, treba imati propise kojima se uređuje plovidba na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima na kojima važi međunarodni režim plovidbe. Do sada je ova materija bila uređena Zakonom bivše SFRJ koji je Uredbom iz 1992. godine preuzet kao Zakon Bosne i Hercegovine. Budući da isti ne odgovara aktualnoj situaciji glede državnog uređenja, ustrojstva tijela uprave i vlasničkih odnosa, ukazala se potreba za donošenjem sasvim novog zakona kojim će se plovidba urediti primjereno stvarnom stanju i potrebama države.

Zakon na državnoj razini riješit će pitanja glede infrastrukture i prometa, razvitka plovidbe i integralnog upravljanja i koordiniranja aktivnosti oko obnove i razvitka plovnog puta. Uspostava pravnog, institucionalnog i operativnog mehanizma je značajno u kontekstu usaglašavanja metodologija pri izradi pravila vezanih za plovidbu i donošenje mjera za unapređenje sustava sukladno direktivama EU, uvjetima globalizacije i širenja EU. Potreba donošenja Zakona postoji radi zadovoljenja poraslih prometnih potreba, oživljavanja i integracije svih vidova prometa, povezujući Centralnu i Srednju Europu sa Crnim morem u učinkovitu prometnu svezu sa glavnim europskim koridorima, te pravce sjever-jug sa Sredozemljem.

U 2003. godini Bosna i Hercegovina je ratificirala Okvirni sporazum o slivu rijeke Save i protokol o režimu plovidbe („Sl.glasnik BiH“, broj 8/03), izmjene ratificirane u 2004. godini („Sl.glasnik BiH“, broj 10/04). U 2006. godini Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada R Hrvatske potpisale su Ugovor o plovidbi plovnim putevima unutarnjih voda i njihovom obilježavanju i održavanju („Sl.glasnik BiH“, broj 13/06), a Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je imenovalo predstavnike Bosne i Hercegovine-članove Međudržavnog povjerenstva za praćenje provedbe i primjene Ugovora o plovidbi plovnim putevima unutarnjih voda i njihovom obilježavanju i održavanju („Sl.glasnik BiH“, br.2/06 i 40/06). Inače rijeka Sava je u prometnoj politici Europske unije definirana kao trans-nacionalna osa i da je prirodno dio transnacionalne ose Dunav.

Od rujna 2006. godine, odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Luka Brčko ima status međunarodne luke, otvorene za međunarodni promet što još više ističe potrebu reguliranja ove materije na raziji Bosne i Hercegovine.

Obzirom na postojeće uvjete u kojima se plovidba odvija, postavljanjem prioriternih pravnih okvira unaprijedili bi se uvjeti za sigurno odvijanje plovidbe, na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima koji pripadaju Bosni i Hercegovini, a na kojima važi međunarodni režim plovidbe. Unutarnja plovidba, u poređenju sa ostalim vidovima unutarnjeg prometa, ima gospodarske i ekološke prednosti, te daje mogućnost smanjenja troškova i negativnih utjecaja na okoliš unutarnjeg prometa, kao cjeline. Predsjedatelj Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, 2007. godine potpisao je izjavu o pristupanju Bosne i Hercegovine Europskom ugovoru o glavnim unutarnjim plovnim putevima od međunarodnog značaja (AGN Ugovor) što nas obvezuje na poštivanje njenih odredaba, odnosno utvrđivanje mreže plovnih puteva i luka, prilagodba temeljnim tehničkim načelima kao preduvjet za zadovoljavajuće navigacijske uvjete i tehnologije unutarnje plovidbe i uređenja plovnog puta rijeke Save.

Bosna i Hercegovina je potpisnica 69 međunarodnih akata iz ove oblasti (uglavnom sukcesijom ili kasnijim pristupom) i u smislu UNCLOS konvencije (Konvencija Ujedinjenih naroda o zakonu o moru) i IMO instrumenata (Međunarodna pomorska organizacija) nije država luke, niti ima registar brodova, odnosno zakon i propis kojim se dodjeljuje nacionalnost brodovima, izdaje relevantna dokumentacija kojom bi se brodovi ovlastili da plove pod zastavom Bosne i Hercegovine, te tako Bosna i Hercegovina trenutačno nije ni država zastave.

Ali, sukladno ovim međunarodnim aktima Bosna i Hercegovina je obalska država i kao takva ima određena prava i obveze koje se odnose na obalske države, bez obzira na postojanje ili nepostojanje unutarnjeg zakonodavstva. ali i sa namjerom da postane država zastave i država luke.

Postoji zajednički interes za rastom prijevoza plovnim putevima u smislu povećanja udjela u prometu roba, čime se preferira prijevoz na unutarnjim plovnim putevima, sloboda plovidbe, modernizacija sustava obilježavanja, uvažavajući europske kodove za plovne puteve i preporuke Dunavske komisije, kao i uređenje plovnog puta rijeke Save dovođenjem plovnosti na razinu 1990 godine. Zakon je relevantna osnova za definiranje ciljeva budućeg razvitka, uzimajući u obzir prirodne prednosti i položaj rijeke Save, koja povezuje susjedne zemlje i rijeku Dunav, a u perspektivi izgradnjom prometne infrastrukture, će povezati mrežu vodenih puteva na Jadranu.

Ovaj nacrt zakona uspostavlja primarno zakonodavstvo o vezi sa pomorskom sigurnošću i registraciji brodova, plovila, odnosno obuhvata infrastrukturu, registraciju i dokumentaciju broda, certifikate moreplovaca, inspekciji odnosno pruža dobru osnovu za daljnje usaglašavanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa zakonodavstvom EU, a na što se obvezala i potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Podržavajući odredbe ovog zakona, osigurat će se smjernice koje će pravno urediti sva ona pitanja koja se odnose na plovila, poslove i režim plovidbe, kontrolu i sigurnost prometa i definirati prioritetni pravci za unapređenje suradnje vezane za revitalizaciju plovnog puta, harmonizaciju sustava i unificiranje pravila plovidbe.

3. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH PRAVNIH RJEŠENJA

U **dijelu I** utvrđeno je područje primjene ovog zakona i značenje pojedinih izraza uporabljenih u Zakonu.

U **dijelu II** utvrđeni su temeljni uvjeti kojima moraju udovoljavati plovni putevi, luke, sidrišta, zimovnici i pristaništa na unutaršnjim i pomorskim vodama u Bosni i Hercegovini glede sigurnosti plovidbe, osnivanje Agencije za unutarnje i pomorske puteve Bosne i Hercegovine, fizička i pravna osoba koja obavlja prijevoz osoba i stvari, upravlja lukom i mjerodavna tijela za poslove sigurnosti; brodske isprave i knjige; uvjeti koje moraju ispunjavati brod, plutajući objekti i čamci; obveze i odgovornosti članova posade broda i zapovjednika broda u svezi sa plovidbom

U **dijelu III** utvrđeni su državna pripadnost i identifikacija broda; ime i oznaka broda, upis i brisanje broda, plutajućih objekata i čamaca u odgovarajuće Registre, tj. Upisnike.

U **dijelu IV** utvrđeni su temeljni svojinsko-pravnih odnosa koji se tiču statusa broda.

U **dijelu V** utvrđeni su prijevoz i plovidbeni poslovi vezani za prijevoz putnika i stvari, tegljenje i potiskivanje i drugi plovidbeni poslovi.

U **dijelu VI** utvrđene su plovidbene nezgode: sudar brodova, spašavanje i pružanje pomoći, vađenje potonulih stvari; zajedničke havarije i doprinos havariji; zastara potraživanja i odgovornost vlasnika broda i brodarara; odgovornost za smrt i tjelesne ozljede, odgovornost za oštećenje stvari i zagađenje okoliša, odgovornost za zagađivanje sa broda i za izlivanje ulja odnosno tečnih tereta koji se prevoze brodom.

U **dijelu VII** utvrđene su poslovi i rukovođenje kapetanijom te inspekcijski nadzor, poslovi i mjere koje se trebaju poduzimati u cilju osiguranja uvjeta za sigurnu plovidbu na unutaršnjim i pomorskim plovnim putevima.

U **dijelu VIII** utvrđeni su plovidbeni prekršaji u svezi nepridržavanja odredaba ovog zakona i propisane kazne za te prekršaje, kao i ovlaštenja za donošenje podzakonskih akata, prestanak važnosti zakona kojima je plovidba ranije bila uređena i stupanje na snagu ovog zakona.

4. PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURAVANJA POŠTIVANJA ZAKONA

Zakonom je određeno osnivanje Agencije za unutarnje i pomorske plovne puteve, kao upravne organizacije, a u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona, Vijeće ministara imenuje direktora i zamjenike direktora Agencije, na način utvrđen Zakonom. Pored toga Vijeće ministara Bosne i Hercegovine svojom odlukom proglašava plovne puteve na kojima važi međunarodni režim plovidbe te usvoja druge akte, predviđene ovim zakonom.

U roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine obvezuje se donijeti podzakonske akte kako bi se osigurala provedba odredaba ovog zakona.

Poslove inspekcijskog nadzora nad sprovedbom Zakona o unutarnjoj i pomorskoj plovidbi obavljaju inspektori plovidbe na unutarnjim i pomorskim putevima, a neke od tih poslova mogu obavljati i državni djelatnici, po ovlasti ministra komunikacija i prometa..

Također, Zakonom je određeno i izricanje novčanih kazni za plovidbene prekršaje predviđene ovim zakonom.

5. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za izvršavanje ovog zakona potrebno je osigurati odgovarajuća sredstva u Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine to prvenstveno za održavanje i obilježavanje plovnih puteva, nabavu i postavljanje navigacionih uređaja i opreme, za nabavu plovnih objekata za službene potrebe kapetanija, za platu i službenu odjeću radnika koji će biti uposleni u kapetanijama.

Potrebna sredstva i dinamika njihovog utroška ovisi i od obveza koje proizilaze za Bosnu i Hercegovinu iz članstva u međunarodnim organizacijama te obveza koji proizilaze iz pomenutog Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save, Sporazuma o razvitku prometne infrastrukture u jugoistočnoj Europi i razvitka „osnovnih mreža“.

Prepoznajući značaj i nužnost reguliranja i sigurnosti plovidbe, jačanju sustava upravljanja vodama u cilju povoljnijeg ristupu tržištu, zaštiti ekonomskih interesa i životnog okoliša, Ministarstvo komunikacija i prometa, Ministarstvo saobraćaja i veza Republike Srpske, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija te Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, u ožujku 2008. godine zaključili su Sporazum o zajedničkom financiranju projekta „Obilježavanje plovnog puta rijeke Save“ kojim je predviđeno da, za financiranje obveza po ovom projektu Ministarstvo komunikacija i prometa plati 355.000,00 KM, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija 330.000,00 KM, Ministarstvo saobraćaja i veza RS 200.000,00 KM te Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine 200.000,00 KM. Sva ova sredstva bit će uplaćena na podračun, otvoren za potrebe ovog projekta.

6. KONZULTACIJE VOĐENE U PROCESU IZRADE PROPISA

U procesu izrade Zakona, kao članovi Radne skupine koju je imenovao ministar komunikacija i prometa sudjelovali su i ovlaštene predstavnici mjerodavnih entitetskih ministarstava, Vlade Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, Luke Brčko, lučke kapetanije Neum i Lučke kapetanije Domaljevac, te sukladno Poslovniku o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, pribavila potrebna mišljenja.